

Murawski Magdolna

A csóka álma

mesék

Fridél Lajos grafikáival

Murawski Magdolna

A csóka álma

mesék

Fridél Lajos grafikáival

Copyright © 2025 Murawski Magdolna

Copyright © 2025 Fridél Lajos

A kiadványt szerkesztette: Dancs József

ISBN 978-963-7283-74-1

A kiadvány megjelenését támogatta:

Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár

Új Hevesi Napló Kulturális Alapítvány

Phoenix Aureus Alapítvány

Felelős kiadó: Tózsér Istvánné

Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár

3300 Eger, Kossuth Lajos u. 16.

www.brody.iif.hu

Szerzői ajánlás

Egy újabb meséskönyvvvel jelentkezem, de már nem is tudom igazán, kinek ajánljam jó szívvel. Gyerekeknek vagy felnőtteknek, esetleg mindenkinek? Már ez utóbbi felé hajlanék, mert igazság szerint folyton az unokáimra gondolok, akik még kicsik ezeknek a könyveknek a befogadására, ám ismervén az idő sebes járását, nem hagyhatom figyelmen kívül azt sem, hogy a gyerekek igen hamar „belenőnek” a számukra tilalmas vagy még korhatáros történetekbe. Ezért nem is aggódom igazán, kik lesznek az olvasóim. Nyilván azok, akiknek sikerült felkeltenem az érdeklődését és az első belelapozás után neki is látnak, hogy rendszeres „fogyasztóimmá” legyenek.

Ami időnként kétségeket ébreszt bennem, az a történetek abszurditása lehet. Ámbár emiatt sem aggódom annyira, mivel a gyermekek ugyanolyan fogékonyak az irreális történetek iránt, mint a felnőttek. Gyakran még hamarabb elértik a szerző szándékát. Szóval nem igazán kételkedem abban, hogy ne lennének azon a szinten, mint amit a felnőttek gyakran elvitatnak tőlük.

A címadó mese, A csóka álma az egyik ilyen. Egy madár szemszögéből láttatva a világot és annak nehezen körülírható eseményeit valahogyan közelebb kerülünk egymáshoz. Egy csóka is álmodhat képtelenségeket, mint ahogyan az emberek szokták. De hogy álom volt-e vagy igazi a történet, azt döntse el ki-kí magának. A legjobb, ha elelmélkedünk rajta egy kicsit. Vajon nem abszurd körülöttünk a világ, amelyben az emberek csak úgy egymásnak esnek, minden látható és valós ok nélkül? Ki tudná megmagyarázni az emberek olykor hirtelen kirobbanó érzelmeit, vad gyűlölködését? És ma már nem is lehet azzal áztatni a gyerekeinket, hogy a végén minden gonosz ember megtér és megjavul, majd elkezd ugyanannyi jótettet végrehajtani, mint amennyi gonoszát azelőtt művelt.

De nem kötöm le az elvont gondolkodásra való hajlamát kizárólagosan embertársaimnak. Vannak ismeretterjesztő mesék is, mint a békákról vagy a kis sünről, amely váratlan ajándékot kapott a hátára pottyant eperszem formájában. Ezek nyilván nem felnőtteknek való történetek, hiszen az információk nagy része előttük ismert. Nem úgy a kicsik, akiknek ezt még játékosan kell elmesélni. Nos, ezzel is próbálkoztam.

Minden mesekönyvben kell lenni királylányokról és királyfiakról szóló mesének is. Ezeket se hagytam ki, mert erre úgy az írónak, mint az olvasónak szüksége van. Még ebben az agyonmotorizált és kompjúterizált, kutyüfüggő világban is, amely látszólag teljesen elszakította az embereket a reális világtól, sőt a klasszikus mesék világától is. Igaz, ők egyelőre jól érzik magukat ebben a függőségben, de előbb-utóbb ráunnak majd erre is, ahogyan minden divattól szokás elfordulni egy idő után.

Állatok mesélnek magukról és az író is mesél az állatokról a gyermekeknek, olvasóinak. Vannak cicahősök, egy kis csibekakas, Csirke Pista is besorol közéjük, de vannak jegesmedvék és delfinek, baglyok és cinegék meg mókások is sok-sok madár társaságában, mivel a világunk ilyen színes és érdekes. Ezeket illik mind megismerniük a gyermekeknek, és jó, ha a szülők is mesélnek időnként róluk.

Nem feledkeztem meg a rakoncátlan kislányokról és engedetlen, hisztis kislányokról sem, hogy görbe tükröt tartsak azok elé, akik okulhatnak belőle. Mindez nem születési hiba, még csak nem is feltétlenül nevelési hiba, hanem lehet életkori adottság, mint például a dackorszakban vagy a kamaszkorban jellemző lázadozás. Ezeket mind kezelni lehet minden durva beavatkozás nélkül. Bízni lehet abban, hogy a gyermek, aki ettől ugyanúgy szenved, mint a környezetében élő felnőttek, később majd kinövi őket.

Van cirkusz és bohócok, vadállatok, amelyeknek világa egészen másként látszik közelről, mint az egymás iránti idegenkedés felfogása által. Egyszóval lehet tanulni, okulni is a mesékből, ezért is ajánlom sok szeretettel minden érdeklődőnek. Azzal az elgondolással, hogy a gyermekek idővel maguk is szívesen olvasnak, nemcsak a felnőttektől várják, hogy előadják nekik ezeket a történeteket. Habár ez sem árt, ha valaki kedvcsináló hatására teszik.

Szívesen látom mesevilágomba mindazokat, akik maguk is boldogan barangolnak képzeletük segítségével egy másik régióban, ahová csak a szabadon szárnyaló fantázia vezethet el. Még egészen másmilyen környezetet is álmodhatnak hőseim számára, mint amelyet a könyv képei mutatnak. Csak egy kérésem van: ne torzítsanak rajtuk! A gonosz, rossz szándékok ellentétesek a Murawski-világgal. Nálam a jók szoktak felülkerekedni, mert ez az élet rendje. A meséknek meg kell őrizniük a holnapok táplálékát, a reményt.

Murawski Magdolna

Eger, 2025. január 1.

Királyok és királyasszonyok

Valaha sokan voltak ők, akiket ezen a néven kellett szólítani. Igaz, akkor még mindenki tegeződött, anélkül, hogy tiszteletlenül viselkedtek volna egymással. Úgy voltak bele a világba, hogy a legtöbbjük nem is tudott egymásról. Hallani talán hallottak, de a távolságok akkorák voltak közöttük, hogy képtelenség lett volna meglátogatniuk egymást. Úgy tudtak esetleg a távolabbi királyságok uralkodóiról, ahogyan mi az antarktiszi fókákról és kardszárnyú delfinekről. Még talán úgy sem, mert a közlekedés kezdetleges volt és nagyon lassú.

Néha megjelent egy-egy lantos, igris vagy efféle vándordalnok, aki csuda dolgokról dalolt. Elbűvölten hallgatták, de az is csak olyan volt, mint a messziről jött madarak éneke. Szép, de hirtelen illanó.

Egyszer a királyok és királyasszonyok mégis úgy határoztak, hogy találkoznak egymással. Leveleztek, üzengettek jó sokáig, melyikük hívja meg az összes többit, de sehogyan se tudtak megegyezni, ezért úgy döntöttek, hogy nekiindulnak a királyi udvar kíséretében s majd félúton találkoznak valahol. Szép tavasz volt, csupa vidámság, színek és madárdal uralkodott mindenfelé, hát neki is vágtak, hogy majd csak találkoznak valamelyik királyi rokonukkal.

Nagy volt a királysága Gombóc királynak és Praliné királyasszonynak, széles a határ, amerre csak utaztak, és az elején bele se gondoltak, meddig tudnak majd eljutni. Előbb sebesen vágattak a lovak a könnyű hintókkal, de aztán mindig be kellett várniuk a nagy társzekereket, amelyeken a sok ételmet és italokat szállították, nehogy az udvaroncok serege éhen találjon veszni útközben.

No, ha megálltak, le is szálltak a fényes hintókról, és széjjelnéztek, milyen is az ő királyságuk. Szegény-e vagy gazdag? Vajon szelte-hossza egy? S vajon nem kellett volna másfelé indulniuk? Mondhatni úgy is, hogy a régi turizmus még gyerekcipőben járt. Persze, hiszen az utazóknak nem volt semmiféle tapasztalata ezen a téren, ezért sokat bizonytalankodtak. Végül mégis a király szava lett a döntő, lévén, hogy ő uralkodott a saját hazájában.

Praliné királyasszony már nagyon kíváncsi volt, milyen is lehet az a szomszéd királyság, ezért folyton azt kérdezgette az urától, meddig tart még az út? Gombóc király mindig elhárította az általa csak oktalannak tartott kérdést. Nem akarta bevallani szíve hölgyének, hogy bizony ő maga se tudja. Mindig elrendelt egy sétát vagy egy kis locspocs lehetőségére adott lehetőséget azoknak, akiknek erre támadt gusztusuk.

Már régóta úton voltak és valahogy sehogyan se tudtak kikeveredni egy nagy árnyas erdőből. Minél beljebb értek, annál jobban fáztak, mert oda nemigen értek el a napsugarak. Aztán rájöttek, hogy az erdei manók úztek csúf tréfát velük, mivel nem akarták, hogy eljussanak az ő birodalmukhoz, amit féltékenyen őriztek mindenkitől. A fák és bokrok ágait hol erre, hol arra csavargatták, megtévesztve ezzel az utazókat, akik végül mindig úgy döntöttek, hogy inkább visszafordulnak és másfelé látnak világot, mint ebben a nagy sötét erdőben.

Így volt ez Gombóc királlyal és Praliné királyasszonnyal is. A végén elunták a mindig egyformának tűnő erdőt, ahol ráadásul hűvös is volt. Annyit fáztak már, mégse találtak egy

barátságos erdei házra, ahová befogadták volna őket. No, legalább a királyt és feleségét, az egész királyi udvar mégse fért volna el egy kicsiny erdei lakban. De hát ilyesmire gondolni se lehetett. Se ház, se világosság, csak a nagy zöld sötétség meg a rejtélyes árnyak, amelyek mindig elkísérték őket ezen a rettenetesnek tűnő úton.

A világban semmi sem tart ötökké, így Gombóc király és Praliné királyasszony szenvedései is véget értek egyszer. Csak kitaláltak az erdőből, mivel a gonoszkodó manók jobbnak látták, ha inkább segítenek nekik egy kicsit. Most már másfelé terelték őket, előbb egy erdőirtás felé, ahol végre viszontláthatták a kék eget meg az arany napsugarakat, amitől egyből jobb kedvre derültek. Gombóc király el is rendelte az udvari bolondnak, hogy mókázzon egy sort. Balambér is jókedvű volt a sok erdei bolyongás után, ezért olyan bolondozást csapott, hogy még a mogorva udvari kincstárnok, Fitying bácsi is elmosolyodta magát.

-Ejnye, az áldóját, édes fiam, hogy tudsz ennyi számárságot kigondolni? – kérdezte Balambértól, de az válasz helyett csak kecskebukázott egyet, majd eltűnt az egyik bokor mögött. De nem sokáig lappangott arrafelé, mert úgy érezte, mintha ismeretlen kezek megfogták volna a grabancát. Erre akkorát kiáltott, hogy még az őt megréfálni akaró manók is a nyakukba szedték a lábukat és futottak, futottak egészen hazáig, nehogy még egy ilyen rettentő hangot hallaniuk kelljen. Mert azért azt tudnotok kell, hogy a manók alapjában véve finom lelkű lények, hozzájuk és az erdő csöndjéhez nem illik a nagy ordítózás, hanglézás meg racsítás, ami Balambértól nem áll annyira messze.

No, ha megfutamodtak, Balambér megszabadult a nagy szorongattatásból, de ne higgyétek, hogy ismét jókedvre derült. Megrémült és iszkolt ellenirányba. De hát ott meg véget ért a tisztás és újabb sötét árnyak ijesztették. Visszaoldalgot hát királyurához és megpróbált jó képet vágni a dologhoz.

-No, fiam, hát mi volt ez a nagy kiabálás? – kérdezte Gombóc király.

-Nagy veszedelemben voltam, felség – felelte kissé szorongva Balambér. – El akartak kapni az erdei manók és úgy megrémisztettek, hogy ilyen csúnya hangok jöttek ki a torkomból. Én nem tehetek róla. Bizony mondom, hogy nem akartam én riadalmat kelteni, de most már amondó vagyok, hogy jobb lenne odébbállnunk.

Gombóc királynak nem volt ellenére az ötlet. Meg is parancsolta háza népének, hogy szedjék a sátorfájukat, szálljanak hintóba s szekerekre, aztán uccu neki! Menjenek tovább, amerre Balambér mutatja.

-De Balambérnak nem volt kedve magára venni annak felelősségét, hátha rosszfélé navigálná a sok kényes udvaroncot és udvari dámát, így hát hízelgőre fogta a dolgot:

-Uram, király, nálad bölcsebb ember nincsen a föld színén. Csak parancsolj te a népnek, ahogy eddig is tetted. Ismerhetsz, az én számon csak badarságok ömlenek, attól meg legfeljebb fának irányíthatnám az embereidet, aztán a kocsisok megsuhintának az ostoraikkal. Akkor nem tudom, mit is tehetnék... szóval csak ints és mindnyájan követni fogunk. Ugye, komáim uraim?

Lett is erre egy kis mozgolódás, zúgás. Mindenki egyszerre beszélte meg a társaival, mit gondol erről a bölcsességről, ami éppen az udvari bolond száján talált kicsusszanni. Aztán a király

intésére csend támadt. Gombóc király arrafelé mutatott, amerre a legkékebbnek látta az eget. A tisztás túlfelén volt, ahonnan Balambér visszafordult, és épp ellenirányban ahhoz képest, mint amerről visszafordultak.

De mit is bonyolítsam tovább a mese fonalát. Képzeljétek, hogy a bölcs Gombóc király valóban olyan utat mutatott a népének, hogy hamar kiértek az erdőből. Előbb tágas síkság terült el előttük, aztán lankás, dimbes-dombos helyre érkeztek, ahol öröm volt járni. Többen leszálltak a kocsikról, ki a hintókból, és szívesebben folytatták az útjukat gyalog. A kocsisok egy része is kézen vezette a lovakat, amelyeknek így kevesebb terhet kellett cipelniük. Szóval megkönnyebbültek egy időre.

Hát ahogy megy, ballag, kapaszkodik felfelé a lejtőn az udvari nép, szembe találja magát egy másik társasággal. Azok meg feléjük tartanak és vígan dalolva köszöntik őket valami dallamos, szép nyelven. Gombóc király népe csak ámul, de a királyuk, no meg Praliné királyasszony egyből ráismertek a feléjük tartó nép királyára meg királyasszonyára.

-Hahó! Drága kuzinom, kedves Szilvavirág hercegnő! – integetett oda unokatestvérének Praliné királyasszony. Hát ti is egyet gondoltatok velünk? Milyen jó, hogy erre fordultunk! Máskülönben talán ki se találtunk volna abból a nagy sűrű erdőből.

No, a találkozás örömére, meg a lejtőn felfelé való kapaszkodás után kissé fáradtan rendelt el újabb pihenőt a két király. Szilvavirág hercegnő királyi férje, Trombitás király jelt adott, azaz hatalmasat trombitált bele a levegőbe, hogy csak úgy visszhangzott tőle a sok domb és még távolabb a nagy hegyek is.

Erre aztán mindenki megtorpant és várták az újabb parancsokat. Nem is kellett sokáig várni rájuk, mert a két királyasszony, miután megölelte, megcsókolgatta egymást, már intettek is, hogy terítsenek a fűre az udvari szakácsok és szolgáljanak fel minden finomságot, amit csak elő tudnak teremteni. A kis kuktákat meg elszalajtották, hogy szedjenek erdei gyümölcsöket, úgyhogy lett nagy sürgés-forgás, majd levertek egymást a lábukról a buzgó igyekezettől, ahányan csak voltak.

Ahogy tesznek-vesznek, készülődnek, egyszer csak előterem egy juhász a nyájával. Épp a domb túlsó oldaláról ereszkedtek alá és nagyot néztek, miféle népség tanyázott le az ő kedves legelőjükön. De csak a juhász állott meg, a juhok viszont nem zavartatták magukat. Ők ugyan mentek, hogy a szokott helyen legelésszenek. A juhásznak úgy kellett utánuk szalajtania kutyáját, nehogy valami felfordulást okozzanak a túlságosan barátságos közeledésükkel.

Nem is lett baj, a juhoknak a puli megálljt parancsolt, a számár meg ugyancsak szigorúan rakott rendet köztük. Kicsit távolabbra vezette őket, ahol ugyanolyan szép zöld és selymes volt a fű. Legelhetek bátran, csak a juhászt vezették a két király elé az udvari küldöncök. Nem másért, csak mert a királyok akarták így.

A derék juhász megállott a király urak előtt és bátran megkérdezte:

-Mi járatban vannak errefelé felségtek?

Mindkét király összevonta erre a szemöldökét. Nem voltak hozzászokva, hogy valaki őket faggassa. Az udvarban ez fordítva szokott lenni. Mindig ők kérdeznek, mások pedig megfelelnek

nekik. A juhásznak azonban a szeme se rebbent, csak nézett a nagyurakra tiszta, nyílt tekintetével. No, mit volt mit tenni, a király urak megfeleltek neki szép sorban. Előbb Gombóc király parolázott le a juhással, akit mindenhová követett a csengős báránya.

Praliné királyné is jól megnézte magának a merész juhászt, aki semmit nem tudott az udvari etikettől. Megcsodálta ugyan a királyi párt, és magában konstataálta, hogy ugyan csinos, derék nőszemély az a királyasszony. Csak éppen a bajszát nem pödörte meg, mivel hogy nem volt még bajusza, olyan fiatalka volt az istenadta.

Valószínűleg hasonlót gondolhatott a csengős bárány is, mert igen szépen nézett Praliné királyasszonyra. De ő nem mondott semmit, csak várt türelmesen a sorára, mivelhogy birkatürelme volt, ahogy mondani szokás. Bégetni sem akart, mert nem hiányzott neki semmi.

Gombóc király végül úgy döntött, hogy meginvitálja a juhászt egy kis lakmározásra. A juhász is megkínálta a saját elemőzsiájából a királyi párt, akik igen elcsodálkoztak, hogy a juhász mit nem eszik. Azért megkóstolták a füstölt szalonnát meg a friss juhtúrót s hozzá az illatosnak nemigen mondható újhagymát. A hercegisasszonyok is kíváncsiak, hát nekik is nyújtott egy-egy falatot a bicskahegyről a juhászlegény. A hagymától aztán lett nagy visongás meg nevetgélés. A nevelőnők nem győzték csitítani ifjú tanítványaikat, mi nem illik.

A juhászlegény is belakmározott a királyi vendéglátás jóvoltából, és már szedelőzködött, hogy összeterelje a nyáját, nehogy a tilosban járjanak. De nem kellett sokáig várnia, mert jöttek is már azok feléje. Igen hiányolták, hová maradt el az ő kedves gazdájuk, elkezdtek feléjük özönölni, hogy csak úgy fehérlett a nagy széles legelő.

A királykisasszonyok viszont elálmosodtak. Le kellett volna pihenniük, de a réten már harmatosodott a fű és ettől fáztak. De mivel esteledett, útnak indulni nem lehetett volna, hát elfogadták a juhászlegény kedves ajánlatát. Csak terítsék le a takaróikat a fűre, a bárányok majd összebb húzódnak és melegen tartják őket egész éjjel. Ők is így szokták melegíteni egymást. Az

ajánlat kissé bizarr volt, de meghallgatták az udvari népek és ők is elelegyedtek a szép hófehér bárányok közé. No, hát aznap éjjel senki nem fázott!

De már másnap reggel megint szedelőzködni kezdtek. A juhász a nyájával a legelőn maradt, a királyi fenségek és a felséges királyok és királynék viszont megegyeztek, hogy előbb Gombóc király és Praliné királyasszony látják vendégül a kedves látogatóikat, s aztán, ha jól kimulatták magukat, majd viszonzni fogják ők is a királyi vizitet. A juhásznak aztán meghagyták, hogy jelenjen meg a királyi udvarban, hogy ott is vendégül láthassák a következő sátoros ünnepen.

Így esett, hogy a juhászlegényt ekkora tisztesség érte. Az egész vidék a csodájára járt, hogy lehetett, hogy a király meg a királyasszony véle háltak egy legelőn, és még az udvarba is meghívták vendégségbe. Kacagták is, meg csodálták is, de akkor esett le az álla a csúfondároskodóknak, amikor a legény valóban készülődni kezdett a következő sátoros ünnep előtt. Vitt magával egy aranyszörű bárányt is, hogy azt majd a felséges királykisasszonyoknak ajándékozza, hadd játszódjanak véle.

De a legény nem bánta a gúnyos szavakat, csak ment és hangos furulyaszóval vezette a kicsi bárányt, fel a nagy magas királyi várhoz. Hitték is, nem is, az őrök csak beengedték, merthogy ajándékot hozott a hercegkisasszonyoknak. A báránka játékos kedvű volt, ugrándozott, játszott a királykisasszonyokkal, s tán még ma is csak játszana, ha jobb dolga nem akadt volna időközben.

Bámulták is a népek, jókat mulattak a báránka szökellésein meg a leányka kergetőzésén. Aztán beinvitálták a királyi palotába, hogy ott mutassa be az állatszeliidítő tudományát az a juhászlegényke. Valóságos udvari móka kerekedett belőle, még Balambér, az udvari bolond is megirigyelte, hogy másnak nagyobb sikere van a királyi párnál, mint neki, akinek ez a foglalkozása.

Öltögette hát a nyelvét rájuk, de a juhászlegény ügyet se vetett rá. Csak fújta a furulyáját, a báránka táncolt, a leányka kergette, aztán a többi udvari nép is beállt mögéjük, úgy törték magukat, hogy ők is részt vehessenek a királyi mulatságban.

De azt már nem szerette a kisbárány, hogy mindenki csak az ő szőrét tapogatja. Szökött nagyot, és mindenki hanyatt bucskázott, aki csak így zaklatta.

A nagyobbik királykisasszony aztán ráparancsolt az udvari népre, hogy ne zaklassák azt a szegény jószágot, mert vele gyűlik meg a bajuk. A legényt elküldte, hogy pihenjen egyet, a báránykát meg az ölébe vonta, úgy játszódtott vele tovább. A kicsi bárány ugyan elfáradhatott ennyi ugráncolás után, mert ahogy simogatta, becézgette a királykisasszony, hát menten elnyomta az álom. A kisasszony odaparancsolta magához az egyik komornáját, azzal küldte el az alvó kicsi bárányt a szobájába. Mert azontúl véle kell laknia az aranyszörű ajándéknak.

A legény ekkor már visszatért a pihenője után, és amikor meghallotta, hogy a bárányt mekkora szerencse érte, menten szedelőzködni kezdett, hogy hazainduljon. Csak azt sajnálta, hogy nem tudott elbúcsúzkodni a kis neveltjétől, de tudta azért, hogy a bárányoknak már csak ez a sorsa: előbb-utóbb eladódnak vagy valaki ajándékba kapja őket. Praliné királyasszony akkor elrendelte, hogy jutalmazza meg gazdagon a fiatal juhászt, aki ilyen mulatságot szerzett a leányainak.

Vitte is az arannyal bőven megrakott tarisznyáját a juhász, de akkor meg Gombóc király szólott utána. Hogy neki éppen ilyen ügyes báránygondozóra volna szüksége, hát felfogadja, ha elszegődik hozzá. A legény gondolkodott egy darabig, majd őszinte választ adott Gombóc királynak:

-Köszönöm a nagy megtiszteltetést, uram, királyom, de a szavamat nem szeghetem meg. Én elszegődtem Szent Mihály napig a mostani gazdámhoz, vissza kell azért térnem hozzá, hogy az időmet kitöltsem.

-No, hát jól van, fiam – felelte Gombóc király. – Nincs az már olyan messze. Ha az idődet kitöltötted, rögtön gyere vissza hozzám, mert én jóval többet fogok fizetni neked, ha engem derekasan szolgálsz.

-És mi legyen a kutyámmal? – kérdezte kissé megilletődötten a juhászlegény.

-No, hát csak hozd magaddal azt is, jut neki dolog is, étel is elég. Királyi puli lesz belőle, azt a mindenit! – pödörintette meg a bajsát Gombóc király.

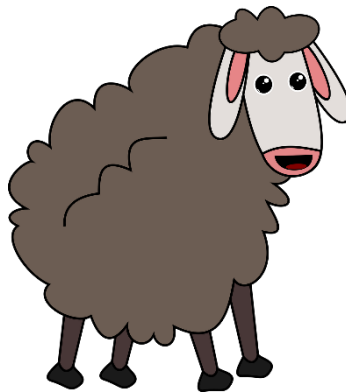
Így történt, hogy a szegény juhászlegény magas állásba jutott, és még azt is megtanította az udvari juhászoknak, hogy kell kíméletesen lenyírni az aranyszőrű báránka gyapját, hogy abból jó meleg kendőket csináljanak az udvari fonó-szövőasszonyok. A királynak meg hozatott jó meleg bundát a falujabeli szűcstől, hadd ne fázzon a télen, amikor hideg van a palotában, ő meg ki akar kocsikázni.

A sok pénzt mind a családjának adta, akik nem győztek örvendeni, milyen hálás szívű gyermeket neveltek ők, aki nem feledkezett meg róluk. A juhászlegény meg visszatért a királyi udvarba, és amikor legközelebb elindultak, hogy a királyi vizitet visszaadják, hát a legényt is magukkal vitték. Mikor a legény faluja mellett haladt a királyi menet, az egész falu népe mind ott állott az országút mentén, úgy integettek nekik. Mind megcsodálták a fényes társaságot, a csodaszép hintókat, batárokat, no meg a szépséges udvarhölgyeket, nyalka udvaroncokat.

A juhászlegény édesanyja még finom bélest is sütött a kedvükért, azzal köszönte meg, hogy a fiát befogadták és jól tartják. Táncolt az aranyszőrű bárán is, amiből időközben szép nagy kos lett, úgyhogy nem volt több gondja a királyleányoknak, miből legyen meleg kendőjük télire.

Tán még most is ott táncol valahol az országút mentén a gazdáival együtt. Ha nem hiszed, eredj utánuk és nézd meg!

Itt a vége, fuss el véle!

2024. november 6-8.

A csóka álma

Minden állat összegyűlt a nagy erdei rétre. Nem sokkal később megszólalt a harci riadó. Előbb senki nem értette, csak Vajbéka, az öreg, folyton sopánkodó, vajbékoló szajkó néni vette legelsőként a lapot. Olyan rikácsolásba fogott, hogy csak úgy zengett tőle az erdő, de még hetedhét határon túl is belefájdult sokak dobhártyája a rettenetes lármába, amit csapott. A verebek nagy csapatokba gyűlve menekültek, mert a riadó jelet ők is értették. Úgy tanította nekik a mamájuk, hogy amikor ezt hallják, ne tétovázzanak, hanem huss! röpjenek, amilyen gyorsan csak tudnak és húzódnak menedékbe.

A csóka volt az utolsó, aki csatlakozott a menekülőkhöz, mert ő hétalvó volt. Olyan mélyen tudott aludni, fejét a szárnya alá dugva, hogy talán még az ágyúszóra se reagált volna. És hát az ő laka valamivel távolabb volt a Nagyrétnél, ahol az állatok találkozni szoktak. Olyan volt nekik a Nagyrét, mint nektek az iskolaudvar. Ott mindenki találkozik mindenkivel. Ha csak félszemmel is, de mégis szemmel tartják egymást.

A csóka, Vajbékával ellentétben, szerényebb természetű madár volt. Tollazata a szürkének többféle árnyalatában tündökölt, néhol meg csillogó feketébe játszott. Azért nem volt ő csúnya madár, ellenkezőleg. Nagyon is jól mutatott, különösen, ha gondos tollázkodás után mutatkozott a nagy erdei gyülekezőhelyen. Azért ő a legjobban a szülőhelyén, a vén templomtoronyban szeretett tartózkodni. Ott annyi búvóhely volt, hogy ember, vagy legalábbis ragadozómadár legyen a talpán, aki el tudná ott csípni! Onnan jó messzire lehetett ellátni s ha már lehetett, a csóka gyakran meg is tette, hogy a torony valamelyik szegletéből figyelte az eget és a földet. Mert minden irányból lehetett látni valami érdekeset. S ha még a régi fészkek helyét is megtalálta, akkor mindig elfogta a nosztalgia. A régi családjára gondolt, az őt és testvéreit gondosan ápoló mamájára és szigorú apukájára, aki annyi finom falatot hozott nekik

a csőrében! Ilyenkor, mondhatni, visszaálmódta magát a fiókakorába, a gyermeki gondtalanság idejébe, amelyre minden normális madár és élőlény szívesen gondol vissza, akár egész élete során.

Mikor már minden madár nagy rajokba verődve menekült, a csóka is rászánta magát, hogy útra keljen. Széles szárnycsapásokkal eredt a többiek után és hamarosan a nyomukban volt. Különösnek találta, hogy senki nem keresi a menedéket, hanem nyílegyenesen tartanak egy cél felé, ami nem volt más, mint a közeli város.

Hamar meg is érkeztek és a legtöbben egy zöldellő parkba vették be magukat. A csóka keringélt egy darabig, de valami nem tetszett neki azon a parkon. Megmagyarázni nem tudta volna, csak jó szimattal érezte, hogy ott veszély leselkedik a madarakra. Szólt is a többieknek, de azok nem hallgattak rá. Csak ültek a park fáin és fáradtan pihegtek. A szarka még várt, hátha a többieknek is kedve támad vele tartani és jobb helyet keresni a zsinatoláshoz, de amazok megmakacsolták magukat és csak üldögéltek, mintha éppen az lenne a dolguk.

A csóka hát felfedezőútra indult a városban. Kíváncsi természete nem hagyta nyugodni és mintha valami vonzotta volna, egy félreeső utca felé igyekezett. De mivel nagy volt odalent a forgalom, sok autó száguldozott, kanyargott erre-arra, kissé magasabbra vette az irányt. A száguldozás persze csak az ő fogalmai szerint volt az, mert hiszen a mellékutcákban senki nem szokott túl gyorsan hajtani, csak a csókát idegesítette valamelyest a gépkocsik zaja.

Már egészen magasan járt a házak fölött, amikor valahonnan furcsa neszt észlelt. Előbb leszállt egy kis templom tornyába, hogy ott szemlélődjön, hátha be tudná mérni, honnét jött az a

nyöszörgésszerű vékony hangocska, amiről úgy vélte, neki szól. Hát ahogy ott nézelődik, rendezgeti a tollazatát, észreveszi ám, hogy egy ablakon át szűrődik kifelé az a gyermekhang.

Leszállott akkor a templomtoronyból, ahol különben már kezdte volna jól érezni magát, és közelebb repült a templommal szemközt nagy ház egyik ablakához. Egy kórház volt az, ahol egy nagybeteg kislány feküdt egy szobában. Ő sírdogált, mert nem találta az édesanyját és a testvérkéit, akik nagyon hiányoztak neki. És még csak szobatársa se volt, mivel fertőző betegség gyötörte, ezért elkülönítették másoktól, nehogy azok is elkapják a betegségét. A csóka erről se tudott. Csak leszállt az ablakpárkányra és nézett a kislányra tágra nyílt szemekkel.

Nem tudta, miért, de eszébe jutott a kis fiókakora, amikor vele is előfordult, hogy az anyukája után csipogott nagy éhesen, de vele voltak a testvérei is. Akkora lármát csaptak, hogy az anyukájuk alig győzte csitítani őket. Aztán mind sorra kerültek. Ahogy nézte, figyelte ezt a síró kislányt, folyton arra kellett gondolnia, milyen rettenetes érzés volt neki, ha éhesen kellett várakoznia az anyukájára. S ha meg is érkezett, nem biztos, hogy vele kezdte a sort az etetésben. Volt egy sokat nyüzsgő és még többet hangoskodó testvére, aki folyton eléje tolakodott, és akkor neki kevesebb ennivaló jutott. Akkor kezdett megtanulni rikácsolni, hogy az anyukája őt is észrevegye, és az bevált.

A kislány odabent nem is látta a csókát, csak sírdogált, aztán elaludt. A madár tanácstalan volt, mitévő legyen, visszaszállt hát a templomocska tornyába, ahol maga is pihent egy sort. De nem tudott ő sokáig egyhelyben maradni. Röpgyakorlatot tartott, mintha meg akarná ismerni az egész környéket. Keringett a házak fölött, körözött a templomtorony körül és elég sok mindent fedezett fel. A templom mellett is volt egy kis park. Nem akkora, mint ahová a többi madár repült be, hanem jóval kisebb, mégis barátságosabb amannál. Odalent emberek sétáltak, beszélgettek, kismamák babakocsikat toltak, amikben kisbabák, embergyerékek feküdtek vagy ültek. Mindenki nézelődött és beszélgetett. A csókára ügyet se vetett senki. Persze, hiszen nem az ég felé fordított fejjel jártak-keltek odalent, hanem egymást figyelték vagy a földre, a lábuk alá néztek, nehogy megbotoljanak egy kőben. Szóval a csóka röpködhetett akármennyit, mégse sikerült felhívni magára az emberek figyelmét. Mondjuk, ez nem is volt baj, sőt megmenekült valamitől, ami a madártársait fenyegette a másik, nagyobb parkban.

Már egészen megfeledkezett a beteg kislányról, úgy elfoglalta magát a környezettel való ismerkedéssel. Csak szállt és csapkodott a szárnyaival. Élvezte a repülés örömét. Meleg idő volt, felfelé szálló légáramlatok emelték a magasba, csak néha kellett meglibbentenie a szárnyát. Könnyen és légiesen haladt felfelé, ahonnan a nap melegét érezte.

Nem tudni, hogyan hallotta meg újból a kislány keserves sírását, de egyszer csak ott termett megint és benézett az ablakpárkányról a betegszobába. A kislány észrevette és oda akart menni hozzá, de nem tudott felkelni. Csak nézte tágra nyílt szemekkel a madarat.

-Ki vagy te? – kérdezte tőle vékonyka hangon.

De a csóka nem értette a kérdést, csak nézte a kislányt és ő is elszomorodott. Toporgott az ablakpárkányon és csak nézték egymást, mintha valami lenyűgözte volna őket. Aztán a csóka ugrándozni kezdett. Nem tudni, mi ütött belé, de ez az ötlete támadt hirtelen. Szökdellett és a szárnyaival verdesett hozzá. Pompás kis tornagyakorlat volt ez, mindkettőjüket szórakoztatta.

Mikor a kislány észrevette, hogy ez a kis táncbemutató neki szól, elmosolyodott. De ez se tartott sokáig, mert a szobába megérkezett a nagyvizit.

A csóka nem tudta, mi az, de a sok embertől megriadt és felszállt a magasba. Az orvosok körülállták a kislány ágyát. Megnézték a lázlapját, megmérték a lázát, majd annak az eredményét is feljegyezték. Szóval úgy körülvették, hogy többé már nem látta azt a kedves madarat, amelyik az előbb szórakoztatni próbálta őt.

Mikor a nagyvizitnek vége lett, a kislány a szemével keresni kezdte a madarat, de az nem volt sehol. Illetve volt, csak nem éppen ott, ahol a kislány betegszobája tátongott ismét az ürességtől. Senki nem volt benne, csak az elárvult kislány, akinek annyira hiányzott a családja.

Nem sokáig kellett búslakodnia, mert a kis csóka ismét ott volt az ablakpárkányon. Fekete szeme vidáman csillogott, csak úgy nevetett a szobafogságra ítélt kislányra. A csőrében egy szép bogyót hozott. Megmutatta a kislánynak, aztán letette a párkányra.

A kislány elmosolyodott. Milyen kedves, gondolta magában, de ezt nem tudta elmondani senkinek, csak bágyadtan felemelte az egyik kezét és integetett a madárnak. A csóka szeretett volna beljebb kerülni, de lehetetlen volt, mert az ablakot zárva tartották. És még jó is, mert ha nem vigyáz, bennrekedhetett volna. Akkor hogyan röpködhetne szabadon, ahogy szokta?

Kisvártatva kinyílt az ajtó és az egyik nővér lépett be. Teát hozott Livikének, az éjjeliszekrényre helyezte. Amikor meglátta, hogy a kislány az ablak felé mosolyog, odalépett, hogy megnézzze, mi az. De ahelyett, hogy örült volna a madárnak, ideges mozdulatot tett felé. Elhessentette.

-Menj innen, te csúf fekete madár! Livike nagyon beteg, nehogy valami újabb fertőzést hozz neki!

Az ujjaival még jól meg is zörgette az ablaküveget, amitől a csóka megijedt. Felrebbent, de előbb csak a közeli fa egyik ágára telepedett. Várta, hogy a nővér elmenjen. A nővér meg arra várt, hogy a csóka menjen el. Egy darabig farkasszemet néztek. Akkor megszólalt a kislány:

-Ne tessék bántani! Nagyon kedves madár. Az előbb még táncolt is nekem. A csőrében hozott valami pirosat, de most nem látom.

A nővér megnézte a párkányt. Valóban ott hevert az ajándékba hozott bogyó. Aztán megfordult és a kislányhoz lépett.

-Hát jó, nem bánom, csak hadd táncoljon, ha olyan víg a kedve. Bejönni úgyse tud, neked nem árthat. Ha meg jókedvre derít téged, az csak sietteti a gyógyulásodat.

A nővér visszament Livike ágyához. megigazította a párnáját, aztán kiment. Livike figyelt egy darabig, de a csókát nem látta. Az előbb meghúzódott a fa ágai között, de mivel úgy látta, hogy most nem lehet játszani a kislánnyal, hát elrepült. Úgy gondolta, meglátogatja a madárbarátait abban a rossz kinézetű parkban. A kislányhoz ráér még visszatérni.

Jól is sejtette. Livike elfáradt ennyi figyelemtől, lassan lecsukódtak a szemei és elszenderült. Álmában még mosolygott is. Először, amióta idekerült a kórházba.

A csóka hamar visszatalált a parkhoz, de gyorsan vissza is rettent. A gyepen egy csomó halott és sérült madár hevert. A barátai, és olyanok is, akiket nem ismert. Az egyik padon egy férfi ült és lövöldözött. A kezében légpisztoly, azzal vette célba a madarakat. A csóka gyorsan átszállt az utca másik oldalára, onnan figyelte nagy rémülten, mi folyik a parkban.

Nem sokáig kellett várakoznia. A lövöldözés hangjaira felfigyeltek a járókelők is, és értesítették a rendőröket meg az állatvédőket. Egy rendőrautó érkezett szirénázva. Két rendőr szállt ki belőle. A lövöldöző emberhez léptek, karon ragadták és elvették a légpisztolyát.

-Mit művel maga itt? – mordult rá az egyik rendőr.

-Túl sokan vannak ezek a madarak és túl nagy zajt csapnak. Gondoltam, hogy megritkítom őket.

-Hát magánál nagyobb zajt egyik se csapott – szólt a másik rendőr. – Nem tudja, hogy a madarakat védi az állatvédő törvény? S hogy lakott területen nem szabad lövöldözni?!

-Ugyan, mit csinálnak akkora ügyet belőle? – felelt a lefűlelt ember. – Csak elkaptam párat közülük. Maradt épp elég – méltatlankodott még tovább.

-Magának ilyesmihez nincs joga – válaszolta az egyik egyenruhás. – Velünk kell jönnie, a pisztolyát pedig leadnia az őrsön.

Közben megérkeztek az állatvédők is. Szörnyülködve vettek tudomást a pusztításról, amit a vadember a madarakkal művelt. Elkezdtek összegyűjteni az elpusztult és a sérült madarakat. Az egyikük a rendőrökhöz fordult:

-Nekünk is ki kellene hallgatnunk ezt az embert – mondta az egyikük. – De előbb el kell szállítanunk ezeket a madarakat, hátha lehet még segíteni párukon.

-Csak mentsék őket – felelte a fiatalabb rendőr. – Bennünket megtalálnak az állomáshelyünkön a Sólyom utcában. Eltart egy darabig, amíg kikérdezzük.

-Szégyellje magát! – fordult vissza az egyik állatvédő lány a légpisztolyoshoz. – Hogy tehet ilyet? Mit szólna hozzá, ha egy magához hasonló embertársa meg magára kezdene el célba lövöldözni, mert nem tetszik neki a maga fizimiskája?!

A lövöldöző ember csak vonogatta a vállát. Még mindig nem fogta fel, milyen aljasságot követett el a védtelen madarak ellen. A parkban és az utcán is többen megálltak és figyelték a jelenetet.

-Disznó! – mondta az egyik öregasszony és tetőtől-talpig végigmérte a madárvadászt.

-Igen, megérdemelné, hogy visszakapja a csúf cselekedeteit – csatlakozott hozzá egy öregúr, aki bottal járt. – Majd megtudná, milyen az, amikor fegyveresen üldözik az embert...

A park hirtelen kiürült. Furcsa csend honolt a fák és bokrok között. A csóka döbbenten figyelte őket, majd felrebbent és visszafelé vette az irányt, hogy meglátogassa a beteg kislányt. Már alkonyodott, és kellett valami búvóhelyet is keresnie éjszakára. Úgy gondolta, hogy a kis templom, amely ugyanabban az utcában állt, majd jó lesz erre a célra. Ha lemegy a nap, hamar beesteledik és ő szerette biztonságban tudni magát éjszakára.

Hamarosan ott is volt. Előbb a kislány ablakán próbált bekukucskálni, de nem volt szerencséje. Livike mélyen aludt. Így hát bevette magát a kicsiny templom tornyába és hamarosan el is szunnyadt. Nem elég, hogy sebesen kellett röpdülnie a társai után, de aztán még sokukat el is veszítette abban a szörnyű durrogásban, amit az erdőn is csak ritkán lehet hallani.

A csóka szárnya alá dugta a fejét, úgy aludt. Egyre mélyebbre süppedt az álom sötét szövetébe, megfedkezve minden bajáról és arról a szörnyűségről is, amelyet abban az idegen parkban látott. Álmában még megborzongott egy kicsit, de nem tartott sokáig. Aludt, mélyen és valami vigaszra várva.

Előbb nem gondolt és nem is látott semmit. Mintha valami nagy sötétség borult volna rá és azon keresztül kellett volna tájékozódnia. Csak gubbasztott és belesimult a torony csöndjébe. Addigra már a világ is elcsendesedett, de persze nem volt olyan mély csönd, mint az erdőben szokott lenni. A fárasztó nap után mégis jólesett neki ez a védettség, amely körülvette. Valósággal beleszédült, de nem bánta. Csak aludt és belemerült ebbe a békult alvásba.

Szép tájakkal álmodott. Olyanokról is, amelyeket soha életében nem látott. Kecses vitorlák siklottak egy ezüstösen csillogó tó vizén. A fény különös játékokat játszott. Mintha ezüstpénzeket szórtak volna szét a tetején, úgy ragyogtak rajta a fényes foltok. Aztán a szél egyetlen fuvallatára felbolydultak és összefolyt az egész. Most meg fénytócsa lett belőle, az is ezüstösen csillogó.

Az álmok úgy repültek tovább vele, ahogyan ő is szokott, amikor rábízta magát a szélre. Szabadon, mindent hátrahagyva, csak a repülés örömének élve. Most színes őszi lombok borította fák között repült, egy út fölött, végig követve annak ívét. Szinte megborzongott, mert az őszi erdőben már csípősebb a levegő. Ott ügyesebben kell verdesnie a szárnyaival, hogy ne érezze magát védtelennek az ember. A furcsa az volt, hogy ezeken a tájakon egyetlen madarat se látott.

Csak fákat, és azt a furcsa borzongást érezte, mint amikor ott, a városi parkban meglátta megölt társai tetemét. Mintha ezeken a tájakon is kihalt volna az élet... Álmában csapkodott tovább, csak verdesett a szárnyaival és siklott, egyre mélyebbre ereszkedve az erdei út fölött, amely már alig látszott a sok lehullott levéltől.

Borzongva ébredt. Körülnézett a még homályos toronyban és hirtelenjében azt se tudta, hol van. Csak gyengén derengett a fény a felhős égen, amitől elálmosodott és megpróbált visszaaludni. Igen, reggel majd jobb lesz megint. Ismét elszenderedett.

Valami távoli, ismeretlen táj fölött keringett álmában.

Magas sziklák meredtek az égnek, alattuk gyönyörű zöld volt a fű, mégis ugyanazt a hidegséget érezte, mint az előbb az őszi táj fölött szárnyalva. Nem értette, mitől van ez a furcsa érzés. Nem

volt ismerős neki a torony, ahol meghúzódott, így azt se tudta, hogy hajnaltájban erősen huzatos, szóval nem túl komfortos.

Ahogy röpködött a sziklás erdélyi táj fölött, egyszer csak eszébe jutott a mamája, aki mindig óva intette attól, hogy nyílt terület fölött sokáig időzzön. Gyorsabbra fogta volna a röptét, de a szárnyai nem engedelmeskedtek.

Madarakat itt se látott. Csak lovak legeltek odalent a fűvön, és ügyet se vetettek rá. Szépek voltak, szelídek, nem nyugtalankodtak, mert senki nem zavarta őket. A csóka röpte mintha megállt volna a levegőben. Érezte a szárnyai mozgását, de nem érezte, hogy valahová is haladt volna. Furcsa, bénító érzés volt. És akkor egy sötét árnyék terült fölé. Fiókakorából tudta, hogy ilyenkor menekülni kell. Gyorsan fedezékbe húzódni. Ott is voltak a sötét fenyvesek, amelyek nagy területeket borítottak be. Az az árnyék meg egyre sötétebben borult fölé.

Már nemcsak a szárnyával, hanem a lábaival is igyekezett elrugaszkodni, hogy berepülhessen a fenyves sűrőjébe. A nagy rúgástól kivonta magát az iménti bénultságából és a nagy árnyéktól. Már szállt is a fák felé, de nemhogy közeledett volna hozzájuk, folyton úgy érezte, hogy egyhelyben áll.

De nemhogy állt, hanem a nagyon is valóságos rúgástól, amit álmában még érzett, kissé megbillent és a falnak esett. A nyirkos fal érintése kellemetlen volt. Megborzongott. A csőrével ösztönösen megigazgatta a tollait. Nem szeretett borzas lenni. Az anyukája rendes nevelést adott a fiókáinak. A lelükre kötötte, hogy felébredés után rögtön szedjék rendbe magukat. Különben senki nem venné őket komolyan.

Megigazgatta hát a ruházatát. Egy csippentés erre, másik csippentés, tollhuzigálás arra, és már készülődhetsz is a lagzira...

Odaát, az út túlsó oldalán Livike is ébredezni kezdett. Az ő szobájában is félhomály volt, de odakintről, a folyosóról már lépések zaja hallatszott be. A nővérek benyitottak a szobákba, a betegeknek ideje volt, hogy mosakodjanak. Ajtókat nyitogattak, csukogattak, sűrű jövés-menés hangjaira ébredezett Livike.

Aztán eszébe jutott az a szép, sötét tollú madár, amelyik ajándékot hozott neki tegnap. Hátha ma is visszajön, sóhajtott Livike. Kinyílt a szobája ajtaja, és éles fény hasított bele a sötétségbe. A nővére felkapcsolta a villanyt és mosdatni kezdte Livikét. A kórházban indult az aznapi élet. Livikének előbb nem esett jól, hogy valami vegyszeres kendővel tisztogatják a testét, de mikor végeztek vele, sokkal jobban érezte magát. Szépen felfrissült.

Később, jóval később már egészen kivilágosodott az utcán is. Ott a bentivel ellentétben, éppen fordítva, halványodni kezdtek a lámpák. Vörös fényük lett, majd teljesen elhalványodott. Egyre sűrűbb lett az utcai forgalom, a zajai behallatszottak Livike szobájába is.

A templomtoronyban felébredt a csóka is. Kissé leverten és borzongva kelt. Őt is megzavarta a sok zaj, amit odalentről észlelt. Más volt, mint odakint az erdőn, ahol az ő romos templomában a többi madár vidám fütyyei szokták jelenteni a reggelt. Aztán a tegnapi tragédiára gondolt. Megborzongott, ahogy rágondolt. Nem is volt kedve visszatérni a parkba. De rögtön utána eszébe jutott a sírdogáló kislány, akinek szüksége lehet még rá. Tollászkodott, rendbe szedte magát, majd körberöpködte a kis templomkertet és a mellette lévő parkot. Élelem után nézett, majd vizet is talált. Ettől új erőre kapott. Szokásos jókedve is visszatért, amitől úgy érezte, meg kell látogatnia a kislányt.

Ettől fogva mindennap meglátogatta Livikét, aki már nem sírdogált, hanem mindig kitörő örömmel fogadta. A nővérek se tiltották már neki, hogy a csókával barátkozzon. Igaz, csak úgy, az ablakon át, de hát az is jobb, mint örökké bezárva lenni, szülők, testvérek látogatók nélkül.

A nővérek se értek rá, hogy folyton őt szórakoztassák. Nekik sok betegük volt, akikről mind gondoskodniuk kellett. De a csóka ráért és szorgosan látogatta a lábadozó Livikét. Néha táncolt, ugrándozott is neki, amivel megnevettette a kislányt.

Aztán egy napon nem találta ott Livikét. Röpködött, figyelte, hátha megint előkerül, de akkor már más beteg került a helyére. Biztos volt benne, hogy a kislány várja, hátha újból találkoznak, és ő meg is látogatta volna, de már nem lehetett. Gyógyultan távozott a kórházból, hazavitték a szülei.

Akkor elrepült, hogy meglátogassa a nagyobb parkban a madártársait. Csak egyet-kettőt talált, mert a többiek visszatértek az erdőbe. Már akiket nem lövöldözött agyon az az örült ember. A csókának továbbra se tetszett ez a hely, visszarepült a templomtoronyba. De már ott se marasztotta senki, semmi. Livike hazament, és az ő feladata ezzel véget ért. Hazarepült hát az erdőbe, ahol a kis romos templom tornya őt is megvárta. A torony meg az erdő csöndje, aminek úgy tudott örülni!

Livike egy napon a nagymamájával és a testvéreivel sétált a város szívében lévő parkban. Hirtelen megtorpant. Aztán felkiáltott:

-Csóka!

Odasietett a mit sem sejtő madárhoz, de az egy másik csóka volt és nem ismerte fel őt, sőt rémülten menekült fel az egyik közeli gesztenyefára.

-Már nem ismer meg – sóhajtotta Livike szomorúan.

-Valószínűleg másik madár ez – vigasztalta a nagymamája. – A vadon élő madarak óvatosak az emberrel. Nem tudhatják, milyen szándékkal közelednek hozzájuk, ezért inkább nem valami barátságos a viselkedésük. Nem kell haragudnod érte.

Livike nem is haragudott.

-Azért szép a tolla, ugye, Nagymama? – kérdezte még.

-Igen, kislányom, Olyan, mintha zsakettet viselne.

-Az meg milyen?

-Épp ilyen színű: szürke és fekete, mint ennek a madárnak is a kabátja. Csak neki mindennapi viselete ez, míg a zsakettet különösen fontos ünnepi alkalmakra viselik ma már a férfiak.

-Az olyan, mint a frakk?

-Hasonlít rá, de ehhez szürke nadrágot hordanak s hozzá a frakkhoz hasonló fekete szárnyaskabátot.

-Akkor annál jobban illik a csókákhoz, ugye?

-Illik, nem illik, ilyen van nekik. Ezt kell hordaniuk. Sajnálod, hogy nem találtad meg többé azt a csókát?

-Igen. Nagymama. Szerettem volna megköszönni neki, hogy akkor olyan jó volt hozzám.

-A jótékony lelkek mind ilyenek, kislányom. Nem várják meg a köszönetet. Inkább eltűnnek szem elől, hogy ne hálálkodjanak nekik. De most már menjünk! Elfáradtam. Az a szegény madár is, amelyiket összetévesztetted a jótevőddel, örülni fog, ha nem kell már tartania tőlünk.

-Így se kell – jegyezte meg Livike. – Nem bántjuk mi a többi madarat se.

Azzal mégis tovább-ballagtak, hogy a nagymama fáradt lábainak valami pihenőhelyet keressenek.

A csóka a gesztenyefán valóban megkönnyebbülten látta, hogy az emberek távolodnak tőle. Kíváncsi tekintettel figyelte őket, hogy biztos legyen benne, valóban elmennek, nemcsak ámítják őt.

.....

Az erdőben, a romos templom tornyában mély álmából riadt fel egy csóka. Kissé fázott és a lába elgémberedett. Megmozgatta hát mindkét lábát, hogy összeszedje magát egy kicsit. Közben az álomtól még kissé bágyadtan töprengett, milyen furákat is álmodott. Egy másik templomról meg egy távoli városról, ahol olyan nagy a zaj. Még éjjel se lehet nyugodtan aludni, úgy, mint itt. Csirrentett is párat, hogy teljesen felébredjen. A csőrét az ablakdeszkához fente. Mint valami homályos távoli képen, úgy látta most a kislányt, aki beteg volt és sírdogált abban a furcsa, nagy épületben. Ezen eltöprengett egy darabig, aztán elhessentette magától a gondolatot:

-Ugyan minek is mentem volna én abba a nagy városba? Azt se tudom, hogy kell oda elrepülni.

Aztán eszébe jutott a madarak riasztójele. Meg hogy mindnyájan bemenekültek a városba. Sehogy se értette a dolgot. Jobbnak látta, ha megkérdezi valaki mástól. Szétnézett hát a toronyban, majd annak környékén, de egyelőre senkit nem talált. Már mindenki a reggeli után nézett. Ki erre, ki arra röpdösött.

Végül mégis csak talált pár cserfes szomszédot. A menekülésre senki nem emlékezett.

-Nem volt itt semmiféle riadó – csipogta vékonyka hangján a kékcinege. – Mindenki megvan, jól van, nem kellett innen elmenekülnie senkinek.

-Akkor semmit sem értek – húzta be a nyakát a csóka. – Én emlékszem, hogy ott jártam és elég sok furcsa dolgot láttam.

-Mit vacsoráztál? – kérdezte a cinege. – Akkor vannak a madárnak furcsa álmai, ha valami nehezen emészthetőt vacsoráznak. Szerintem csak álmodta az egészet.

A csóka ezt nehezen hitte el. Ő bizony mindenre nagyon élesen emlékszik.

De amikor szembetalálkozott azokkal a madártársakkal, amelyeket leölve látott abban a nagy parkban, már maga is kételkedni kezdett. Annak egyáltalán nem örült, hogy meghazudtolva kellett éreznie magát, de hogy a társai mind életben vannak és jól vannak, az mégis csak fontosabb, gondolta magában.

Az álmában történetekre még sokszor visszatért gondolatban. De talált ő magának egyéb foglalatosságot, másoknak pedig többé nem emlegette a városi kiruccanást.

.....

Egy napon hangos gyerekzsivaj verte fel az erdő csendjét. Iskolai kirándulásra érkeztek és boldogan vették birtokba a nagy tisztást és annak környékét. Futkostak, sikongattak és a csóka számára eléggé furcsán viselkedtek. Néhány kislány letelepedett a fűbe. Takarókat terítettek le, arra helyezték el a holmijukat. Az egyik kislány tisztára olyan volt, mint Livike. A csóka leszállt a fűre és egyre közelebb ugrált hozzá. Mivel a kislány barátságosan viselkedett, a csóka hirtelen elszánással felugrott Livike kinyújtott lábára.

-Livike! Livike! – ujjongtak a többiek. – Livike megszelídítette a csókát.

A csóka hagyta, hogy Livike a kezébe fogja és megsimogassa az ő fényes tollait. De amikor az egyik fiú túlságosan vadul közeledett, valósággal rájuk rontva, a csóka felrepült és recsegő hangján visszakiabált:

-Livike! Livike!

Hát hallottatok már ilyet? Egyből megtanulta a kislány nevét.

De közelebb már nem merészkedett a lányokhoz. Beérte azzal, hogy távolról figyelje őket.

És nagyon sajnálta, amikor késő délután összepakoltak és az egész csapat elment.

Néhányszor körbepörpülte azt a helyet, ahol a kislány ült. Valami csillogó dolog volt ott a fűben. A csőrébe vette és magával vitte a toronyba, ahol lakott. Nézegette, forgatta, de nem tudta, mi az. Még sose látott ilyesmit azelőtt.

Egy fényes gombocská volt az, ami Livike kabátkájáról leszakadt.

A csóka eltette pár másik fényes tárgy mellé, amiket ott őrzött. Aztán eszébe jutott az az új szó, amit ellesett a gyerekektől:

-Livike! Livike!

De ezt egyetlen madár sem értette. Felkapták ugyan a fejüket a furcsa hangra, de már készülődtek a pihenésre. Fejüket a szárnyuk alá dugva gubbasztottak.

Aztán kisütött a hold. A tisztásra néma csend borult. Csak egy bagoly suhant néma szárnycsapásokkal a rét fölött.

2024. augusztus 17.

Rozika duzzog

Rozika szeszélyes kislány volt. Nem volt könnyű a kedvében járni, de azért lehetetlen se volt. Mikor rájött a kényeskedés, nem lehetett bírni vele. Mindent elutasított, semmi nem ízlett neki, a játékait is a földhöz vágta, majd mérgében toporzékolni kezdett. Szóval nem volt könnyű vele bánni.

Az apukáját felmérgesítette az ilyen oktan viselkedéssel, az anyukája megdorgálta, de csak hallottátok volna az egyik nagymamáját, mi mindennek le nem hordta:

-Te haszontalan, rakoncátlan lány! Hát nincs elég jó dolgod, hogy mindig csak az engedetlenkedésen jár az eszed?! Mihez is kezdenél, ha egyszer magadnak kellene megoldani minden gondodat-bajodat? Na, majd megtudod, ha felnősz és magadról kell gondoskodnod, hogy milyen könnyű!

De Rozika nem törődött olyankor a nagymamája intelmeivel se. Ő csak duzzogott, pedig a legszívesebben odabújt volna a Nagymama ölébe, hogy csak meséljen neki azokról a nehéz időkről, amikor neki kell majd gondoskodnia magáról. Hát az meg milyen lehet? Hol lesz akkor az anyukája, apukája, meg az egész nagy család? Hogy-hogy nem a nagymamája főz neki olyan finomakat, mint még most? Csak nem ő lesz kénytelen a konyhában a tűzhely mellett állni és órákig kavargatni az ételt? No, hát az neki ugyan nem kell! És már toporzékol megint, csak úgy szaporázta.

De a nagymamáját se kellett féltetni. Kapta-fogta magát és sarkon fordult, s mind otthagyta Rozikát, hogy csak hadd hisztizzen magában! Még az ajtót is olyan gyorsan csukta be maga után, hogy csak na! Rozika még egy darabig toporzékol magában, de aztán a nagymamája után akart eredni. Már a kilincsen volt a keze, amikor észrevette, hogy az ajtó nem nyílik. Rángatni kezdte a kilincset, de az csak nem engedett.

Akkor jött rá, hogy a furfangos nagymama bezárta őt. De hát miért? Mit követett ő el? Miért nem mehet ki az udvarra játszani?

De aztán rájött, hogy az előbb épp oda nem akart kimenni a nagymama parancsára, azért dacolt vele, hogy ő aztán csak azért se megy ki, menjen ki oda a szomszéd Lencsike, ha nincsen jobb dolga! No, hát ha nem akart kimenni, hát nem is kellett. A nagymama csak teljesítette az ő kívánságát. Azzal, hogy bezárta. Aki nem akar kint játszani, az maradjon csak benn! Hallgassa az ő rapliját, aki odabent van vele!

Hát ez az. Hát ki van most ővele idebent? Rozika szétnézett, de nem látott egy árva lelket sem. Még csak a Vica babája se volt vele, hogy a földhöz vághatta volna mérgében. De még a Péter mackó sem, sőt a kedvenc sünikéje sem. Pedig az hogy tud gurulni, amikor a földhöz teremti pusztá szeszélyből!

Rozikával nem volt senki. Mert nem a saját szobájában volt, hanem a nagymamájában. Ott meg nem akadt csak egyetlen fia játékszer sem, hogy azokat ledobálhatta volna. Hát ez így roppant unalmas, gondolta magában Rozika. Mivel a kiabálására senki nem felelt, abbahagyta a kilincs rángatását és letelepedett az egyik nagy fotelba, ahol a nagymama szeretett üldögelni. Csak ült

és nézelődött a Nagymama szobájában. Érdekes, hogy eddig nem foglalkozott vele, mitől olyan más a Nagymami szobája, mint a többi itt, a házban. Mindenütt apró terítők, csipkék meg mindenféle apróság, aminek semmi haszna nincsen. Merthogy nem lehet játszani a törékeny porcelánfigurákkal, igaz, nem is annyira érdeklik ezek Rozikát.

Aztán ott vannak a könyvek. Ezek is milyen érdekesek! Nagymama beköti őket díszes, hímezett, varrott könyvborítókba. Most is ott van egy az asztalkán a fotel mellett. Hátha akad benne valami érdekes, amit meg lehetne nézegetni.

Rozika óvatosan kézbe vette a könyvet, amelyiknek a borítójára szép tulipánok voltak hímezve. De ahogy kinyitotta, csalódás érte. Hiába lapozgatta oda meg vissza, egyetlen képet se talált benne. Csupa betűvel volt tele. Kisebb meg nagyobb betűkkel.

Hát ez unalmas, tette vissza a könyvet Rozika. Hogy a felnőttek mit szeretnek az olyan könyveken, amikben még csak egyetlen kép sincs?

Csak duzzogott magában Rozika és sehogy nem lelte a helyét. Még itt, ebben a nagy és kényelmes fotelben sem, amelynek finom nagymamaillata volt. Legfeljebb ezt a könyvet tudta volna földhöz vágni, de visszariadt a gondolattól.

„És mi lesz, ha a Nagymami megharagszik, ha összepiszkítom a kedves könyvét?“, gondolta magában, és valósággal összeresztette a gondolattól. Hátha a nagyanyó ismét bezárja őt ide, hogy ne mehessen ki, hanem itt kelljen kuksolnia, talán holnap estig?!

Ez a gondolat úgy lehangolta, hogy pityeregni kezdett. Aztán addig sírdogált az öblös fotel mélyében, hogy elnyomta az álom. A Nagymama úgy talált rá, összekuporodva, békésen szuszogva, amit csak pár szepegő hang szakított meg.

De volt nagy öröm, amikor meglátta Rozika, hogy megnyílt a szoba ajtaja és éppen a Nagymami invitálta, hogy kilépjen abba a sokat jelentő világba, ahol a Nagymama élt. Dehogyan akart már hisztizni és duzzogni Rozika! Boldog volt, amikor kedvesen kézen fogták és vitték, csak vitték kifelé innen, ahol ugyan szeretett lenni azelőtt, de most mégis szabadulni szeretett volna.

Már rég elmúlt az uzsonnaidő, és Rozika azt is végigaludta. Ahogy mentek végig a lakáson, Rozika finom illatokra lett figyelmes. Ez most nem kerülte el a figyelmét. Lelkifurdalása volt, amiért a Nagymamának annyi kellemetlen pillanatot szerzett, pedig nem is akarta igazán. Ő mindig mást akart, mint amiért hisztizett vagy duzzogott. Legtöbbször az ellenkezőjét, csak ezt nem tudta vagy nem merte kifejezni. A Nagymama viszont diszkrét volt és hallgatott a Rozika rosszalkodásáról. Ez annál is jobban esett neki, mert ott volt már az anyukája is, és azt még jobban szégyellte volna, ha előtte dorgálják meg.

Így történt, hogy Rozika aznap szidás helyett finom estebédet kapott. Nagyon igyekezett megemberelni magát és illedelmesen viselkedett az asztalnál. Nem fanyalgott semmire, annál kevésbé, mert már roppant megéhezett. Alig várta, hogy nekiláthasson az evésnek és csak falta befelé a finomabbnál finomabb falatokat.

Erre az estére még sokáig emlékezett, és később is, amikor kedve támadt volna, hogy raplizzon valamiért, arra a süket csendre gondolt, ami akkor a Nagymama szobájában körülvette. Arra a magányra, amire tulajdonképpen ő ítélte magát azzal, hogy nem tudott viselkedni. Vagy legalább akkor éppen nem akart.

Olyankor mintha tükörben látta volna magát, és nagyon kellemetlen volt neki az a látvány.

Nem is jó a duzzogás, a hisztizés senkinek. Sokkal jobb azt kedvesen megbeszélni a Nagymamával. Ugye?

2024. november 10-12.

Süss fel, nap!

Csúnya szürkeség honolt odakint. Ősz volt, de hamar beköszöntött a ködös idő, és nem akart elmúlni sehogyan sem. Pedig már sokan kívánták, hogy bár takarodna ki az ő városukból és hagyná őket szabadon lélegezni. Mert a ködös időben még a levegővétel sem esett jól az embereknek. Sokan meg is náthásodtak, megbetegedtek és csak úgy prűszköltek, hogy mindenki arrébb húzódott még a közelükből is.

A gyerekek vágyakozva néztek ki az ablakon. Nem arra vágytak ugyan, hogy ők is köhögjenek és prűszköljenek odakint, mint mások, hanem arra, hogy legyen végre jó idő és lehessen jókat hancúrozni az udvaron. Kergetőzni a kutyussal, amely a Sajó nevet viselte, nem tudni, miért. Ő, amikor meglátta, hogy a gyerekek az ablakban könyökölnek, csak odasomfordált nagy búsan az ablak alá, és csóválta a farkát, ahogy egy illedelmes háziállatnak illik, gondolta még magában.

De nem volt mit tenni, arra még várni kellett, hogy ismét eljöhessen a boldog játszóidő, hát egyszer csak a kis Erzsike elkezdett énekelni: Süss fel, nap! Jusztika meg csatlakozott hozzá. Hátha együtt elő tudják csalogatni azt a hétalvó napot, amelyik csak nem akarja elődugni az orrát a sűrű, szürke felhőtakaró mögül.

Előbb csak dudorásztak, halkan zöngicséltek, döngicséltek, akár egy szorgos kis méhecske, de egyre jobban belejöttek a nótázásba, hogy már hangosabban fújták az éneket, akár egy lelkes gyermekkórus. Jancsika is csatlakozott hozzájuk, és ahogy fújták, fújták a nótát, egyre tisztábban és szebben szólt az.

Felfigyelt a nagy énekszóra a Nagypapó. Ő odabent olvasta az újságot a szobájában a kedvenc foteljében üldögélve. Olvasott is egy darabig, de a nagy szürkeség és a csend elálmosította, hát elszunyókált. Miközben olvasott, néha le-lekókadott a feje és félő volt, hogy a szemüvege is leesik az orra hegyéről, merthogy álmában nem tudott vigyázni rá.

De nem történt baj. Ahogy a gyerekek egyre hangosabban énekeltek, a Nagypapa is felébredt. Előbb csak felkapta a fejét, majd ismét visszaaludt. Azt hitte, hogy csak álmodja azt a dalocskát, amit mintha távolról hallott volna. Megesik az ilyesmi, ha álmos az ember. Álmában másnak hiszi azt, ami körülötte történik. Van úgy, hogy azt gondolja, máshol jár vagy máshol pihen, és

csak akkor veszi észre, hogy a megszokott környezetében van, amikor már felriadt és egészen megébredt.

Hát, ha felébredt, mindjárt utána is nézett, honnét jön az a kedves dalocska, és kiknek a hangját hallja egyre erősebben. Letette az újságot, összehajtogatta, aztán a szemüvegét is levetette, mert már nyomta az orrát. Felkelt, visszacsusszant rendesen a papucsába és kifelé indult. Hát bizony nem a rádió szólt, hanem az ő kis unokái daloltak az ablakban könnyökölve. Az ablak alatt meg válaszolgatott nekik a Sajó, igaz, időnként keserves vonításba csapott az ugatása, merthogy a kutyák így szoktak felelgetni az embereknek, amikor azok dalolnak.

A gyerekek csak fújták, fújták, hogy Süss fel nap, fényes nap, kertek alatt a ludaink megfagynak...

A Sajó meg egyre hangosabban vonított, hát rendet kellett rakni közöttük. Merthogy a gyerekek, ahogy meghallották, mit művel a Sajó odakint, nagyokat kacagtak. Az énekszó hangos viháncolásba ment át. A kutyus úgy vélte, hogy most valami kedves dolgot művel, hát ő is folytatta a csúfos koncertet, ami tőle kitellett.

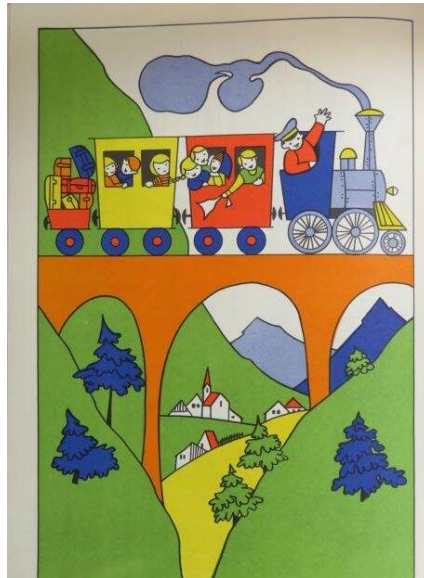
A Nagyapó vetett véget a kutyakomédiának. Az udvari ajtóhoz ment, kinézett rajta és csendre intette a Sajót.

-Szedtevette teremtetted! Micsoda hangoskodás ez? Nem szégyelled magad?

Sajó rögtön megértette, hogy ez már több kettőnél. Behúzta a farkát és eloldalgott.

A gyerekek is visszafogták magukat, mert úgy érezték, hogy a Sajónak címzett szidalom nekik is szól. Mert különben is ők kezdték a bolondozást. Sajó csak csatlakozott hozzájuk. Ő meg nem tehet róla, hogy ennyire bántja a fülét az ő énekük.

A gyerekek már nemcsak a szép napsütésről ábrándoztak, hanem egy szép kirándulásról is. Vonatozni mondjuk valahol a hegyekben, ahol annyi a látnivaló. Egyre magasabbra kaptatni a meredek hegyoldalon, hogy onnan tekinthessék meg, mi minden látható a völgyben.

A mozdonyvezető kinézne az ablakon és integetne a lent járkálóknak és az állomásokon várakozóknak. Ők is mind követnék a példáját, míg a végén az egész szerelvény csupa integetés és nevetgélés meg vidám dalolászás lenne.

Jó is ilyen remek szép képekre gondolni, amikor az ember környezete annyira lehangolóan szürke! Ám a gyermeki fantáziával nem lehet bírni. Azt nem lehet becsapni. Ha nincs miben gyönyörködni, akkor képzelnek ők maguknak sokkal szebb látványokat. Még hegyi kirándulásokat és vonatozást meg túrázást is, csakhogy ne unatkozzanak.

Nagyapó látta, mire gondolnak az unokái. Invitálta hát őket, hogy menjenek vele a szobájába, majd ő mesél nekik szépeket. Az apróságokat nem volt nehéz rábeszélni, hogy hagyják ott az ablakot és tartsanak vele. Csak úgy futottak utána! Majd leverték egymást a lábukról.

Aztán körbevették a Nagypapát és hallgatták a sok szép történetet arról az időről, amikor ő és a Nagymami még fiatalok voltak és együtt kirándultak hegyen-völgyön át és ők is utaztak vonaton. Kisvonaton is, ami roppant mulatságos, különösen jó időben.

Beszélt nekik az erdei állatokról, a friss hegyi legelőkről, az illatos szénáról, amibe le lehetett heveredni. A tiszta vízű patakokról és hegyi folyócskákról, ahonnan ezüstös hátú halak ugrottak ki, amikor jó kedvük támadt. A mókus kergetősdit játszott velük, habár ők semmiképpen nem érthettek a nyomába, annyira fürge volt. Azért ő csak incselkedett a kirándulókkel, akiknél nem

mindig akadt neki való eleség, így hát nem olyan volt az, mint az állatkertben nézelődni, ahol megláthatják az állatetetőt is, ha jókor érkeznek.

S aztán az se nagy baj, ha néha elered az eső, mert utána olyan ragyogó vízcseppek csillognak a fűvön s a fák levelén meg mindenhol, amerre csak a szem ellát, hogy megéri egy kis megázás. A városban nem látni annyiféle szépséget, mint odafent a hegyekben, ahol már az is örömnép, ha az embert elviszi oda a kisvonat.

Erzsike, Juszika és Jancsika egyet is értettek a Nagypapával, akinek kedves dörmögős hangját úgy szerették az unokák, hogy semmiképpen nem cserélték volna el egy divatos operaénekesre, akármilyen szépen képzett hangja is volt annak.

Aztán csak megkérdezték a Nagypapát:

-Ugye, megint elénekelhetjük az a dalocskát, amivel az imént felvidítettük a Sajót is?

-Hát jól van – hagyta rájuk a nagypapó. – Hátha mégis elő tudjátok csalogatni azt a hétaalvó napocskát a felhődunnái mögül.

A gyerekeket nem kellett sokáig biztatni. Úgy rázendítettek a nótára, hogy csak úgy zengett a ház. Aztán lássatok csodát! Olyan szépen oszladozni kezdtek a felhők, hogy a gyerekek és a Nagypapó nem akartak hinni a szemüknek. Azért még folytatták tovább, és a végén teljesen feloszlottak a felhők és kissé fáradt fénnel, de előkerült az a csalafinta napocska.

Besütött az ablakon, bekukucskált, ugyan ki hívogatja őt ilyen lelkesen?

És ahogy besütött, a szoba is megtelt meleg fénnel, hogy csak úgy csillogtak a vitrinekben és a szoba különféle polcain álló üveg- és porcelántárgyak.

A szép fénykoncert, amely a gyermekek dalai nyomán támadt, mindent túlharsogott. Élénk színek daloltak mindenfelé, ahol azelőtt minden csupa szürkének tűnt. Meleg fényt kaptak a politúrozott bútorok. A fotel huzatján életre keltek a virágok. A sarokban álló fikusz bőrnemű levelei sötétzölden válaszoltak nekik.

Egyszóval minden megélénkült.

Vége volt a lehangoló tompaságnak.

És akkor belépett a szobába a kedves Nagyanyó is. Előbb csak bekukkantott az ajtót félig kinyitva, majd amikor meglátta, hogy az unokák körbeveszik a Nagyapót, elmosolyodott.

-Milyen jó, hogy így együtt vagytok!

Ettől aztán megtelt a szoba csupa nevetéssel meg mókázással. A gyerekek egyszerre kiáltottak fel:

-A Nagymama hozta vissza a napot! Azért kelt fel, mert ő tud olyan szépen mosolyogni, hogy attól még a felhők is eltakarodnak!

Aztán körbeugrálták és csak úgy vonszolták maguk után a nagyszüleiket.

Mindhármójuk fejében egy talán gyerekes gondolat fogalmazódott meg:

A Nagymami és a Nagypapi mindent tudnak. Még felhőket oszlatni is. Meg a napsugarakat becsalogatni a házba, amikor odakint sötét van.

Igaz, ez már csak afféle alkonyi fény volt. A nap csak megmutatta magát egy kicsit, ragyogott, játszott a gyerekekkel, hogy minden csupa ragyogás lett, de végül megint csak lemenni készült. De azt már nem bánta senkisé.

2024. november 12.

Szertelenke játszik

Szertelenke vidám természetű kislány volt. A becenevét is azért kapta, mert roppant szelesen és szertelenül tudott viselkedni. Körülötte mindig örvénylett valami. Mintha örökké fújt volna a szél, valóságos turbulenciák keletkeztek körülötte, magukkal ragadtak és jól megforgattak mindenkit, akivel csak találkozott.

Ha rábízták Hektort, hogy sétáltassa meg, még többet ugráncolt és rendetlenkedett, mint az otthonról boldogan kiszabadult kutyája. Igaz, Hektor bántani nem bántott senkit, csak pár szépen öltözött nénit riasztott vissza, amikor felugrált a tiszta ruhájukra, kabátjukra. Olyankor megszidták mindkettőjüket:

-Micsoda fegyelmezetlen kutya! Miért nem íratják be a szüleid kutyaiskolába? Ott majd megnevelnék és megtanulná, hogyan illik viselkedni, ha emberek közé megy!

Szertelenke hirtelenjében nem is tudta, mit feleljen erre. Most hallotta először, hogy a kutyáknak is lehet iskolába járni. Csak arra tudott gondolni, hogyha magával vihetné Hektort is az iskolába, az nagyon vidám, muris dolog lenne. Minden gyerek őt becézné, simogatná, és az mindkettőjüknek nagyon jólesne. De biztosan nem erről van most szó. A kutyaiskola az biztosan csak kutyáknak szóló intézmény lehet.

De hát nem véletlenül hívták Szertelenkének. Amilyen gyorsan jött ez az ötlet, máris elfeledkezett róla, és másfelé csapongott minden gondolata. Hát persze, hogy nem mehet vele az iskolába Hektor, mert akkor ki őrizné a házat, ha ő ellógná a legfontosabb feladatát? Még a gondolat is borzasztó volt. Ráadásul őt szidná meg mindenki, ha valami baj támadna. Betörő jelenne meg a házukban és nem kellene félnie Hektortól...

Szertelenke csak úgy játszott a sok gondolattal. Rakosgatta őket sorban, hogy csak úgy fénylett az arcocskája. A legjobban az tetszett neki, amikor azt gondolta el, hogy Hektor sok új kutyabarátot találna magának és csak úgy feszítene köztük. Talán még haza is úgy kellene csalogatni, mert magától nem akarna menni.

Elképzelte magában, ahogy csalogatná Hektort, de ő meg ellenkezne, sőt olyan büszke lenne a barátaira, hogy vele is engedetlenül viselkedne.

De hát miféle gondolat ez? A kutyaiskolába azért járnak a kutyák, hogy ott megtanuljanak helyesen viselkedni! Nem igaz? Ott bizony szó se lehet fegyelmezetlenkedésről! Minden kutya úgy vonul fel büszkén, ahogyan a kutyaversenyeken szokták. Igaz, akkor a gazdájuk vezeti őket pórázon.

Szertelenke tovább játszott a gondolattal. Mi lenne, ha mégis együtt járnának abba a kutyaiskolába, amiről a felnőttek szóltak az előbb? Mikor hazaértek a sétából, meg is kérdezte a szüleitől:

-Mi miért nem íratuk még be Hektort a kutyaiskolába? Azt mondják, ott majd megtanulna szépen viselkedni.

-Kik mondták ezt neked? – hökkent meg az anyukája. – Csak nem rosszalkodtatok valahol séta közben?

-Á, nem, csak az egyik néni javasolta, akire felugrált nagy jókedvében Hektor – válaszolta kissé elbizonytalanodva Szertelenke.

-Akkor igaza is volt – vonta össze a szemöldökét az anyukája. – Még jó, hogy nem kérte, hogy fizessük ki a tisztítószámláját. Valóban jobban is vigyázhatnál rá, amikor túl közel megy valakihez.

-Meg fogjuk fontolni a dolgot, kislányom – szólt közbe az apukája. – Szerintem rád is rádférne, hogy Hektorral együtt megtanuld, hogyan kell viselkedni mások társaságában. Akik kutyaiskolába viszik a kutyájukat, maguk is fegyelmezett emberekké válnak. Megtanulnak parancsolni az ebeknek, és attól mindenkinek csak jobb lesz.

-De hát akkor nem kellene rendes iskolába járnom? – szepegett Szertelenke.

Mert azért szerette ő az iskolát, ahová járt, és most megijedt, hogy a sok mókázása miatt majd kiveszik onnan a szülei, és neki a kutyákkal együtt kell rendet tanulnia.

-Már hogyan kellene? – mosolyodott el a nagymamája. – Hová gondolsz? A kutyaiskola délután fogadja a négylábúakat és gazdáikat. Az egy plusz feladat lenne mindkettőtöknek.

-No, meg nekem is – dörmögött bele az apukája. – Mert nekem kellene odaszállítanom minden leckére őket. Ezért mondtam, hogy majd fontolóra vesszük.

-De én nagyon szeretném, ha Hektor megtanulna szépen viselkedni! – kiáltott Szertelenke. – És már nagyon kíváncsi is vagyok, milyen is az a kutyaiskola. Ugye, elviszel oda bennünket?

-Hát... ha mindketten megígéritek, hogy betartjátok a szabályokat és rendesen elvégezték minden feladatot, amit a kutyákra és gazdáikra kiszabnak – nézett fel az olvasószemüvege alól Szertelenke apukája.

-Igen, igen, igen! – ugráncolt örömeiben Szertelenke. – Az nagyon jó lenne, ha nemcsak úgy összevissza rohangálnánk és mindenki dorgálna bennünket az utcán meg a téren!

-Nocsak! – szólalt meg a nagyapó. – Eddig nem is dicsekedtél el vele, hogy miféle kalandokban volt részetek. Rohangálás meg dorgálások, azt a kutyafáját! Talán még bírságot is összeszednél a családnak, ha nem tanultok mindketten fegyelmet...

-Ne tessék félni, nem bírságolt meg bennünket senki! – szaladt oda a nagypapához Szertelenke. – Még a rendőr bácsi is elmosolyodott, olyan kedvesen csóválta a farkát Hektor. Azt mondta, hogy máskor azért jobban ügyeljek a kutyámra.

-Na, ugye, mit mondtam? – mérgelődött a nagypapa. – Mi meg csak utólag értesülünk róla, miket műveltek ti ezzel a neveletlen kutyával, amikor sétálni viszed.

Szertelenke most nem tudta, hogy vágja ki magát a csávából. Csak odasomfordált a nagyapóhoz, hozzábújt és megpuszilgatta előbb az arcát, aztán a kezét.

A nagypapa azonban elkapta a kezét és szigorúan rászólt Szertelenkére:

-Ezt azért ne csináld többet! Egy fiatal kis hölgy nem csókolhat kezet férfiakkal. Azt fordítva illik.

-Fordítva hogy? – kíváncsiskodott Szertelenke, akit időközben ölbe vett a nagypapa.

-Úgy, hogy az urak csókolnak kezet a hölgyeknek, fordítva viszont soha. Ezt is meg kell tanulnod, ha igazi nagy hölgygé akarsz válni valamikor. Mint ahogy a kutyádnak is meg kell tanulnia, hogy nem rosszalkodhat az utcán, akármilyen jól is érzi magát.

-Jó, jó, megtanuljuk majd! – ujjongott Szertelenke.

Ekkor megjelent az ajtóban Hektor. Az orrával benyomta a félig nyitott ajtót és besomfordált. Mintha csak megérezte volna, hogy őt is megszidták. A lába közé húzta a farkát, úgy közelített nagy óvatosan.

De nagy selyma volt ő is. Bármilyen patinás nevet viselt is, rajta semmi ijesztő nem látszott.

Mert akár hiszitek, akár nem, ő csak egy neveletlen, fegyelmezetlen kis tacsó volt. Ugráncolós, vidáman ugató, időnként hisztisen kiabálós, de mégis csak egy kiskutya, amilyenre senki nem tudott igazán haragudni.

Különösen akkor nem, amikor ilyen kedvesen tudott nézni. Féloldalt hajtotta a fejét, mint kiskölyökkorában, és akkor nem a szidás jutott az eszébe az embereknek, hanem egy alapos fejsimogatás.

Ebben hasonlítottak egymásra Szertelenkével. Ő még nem vette észre, hogy a gyakori dorgálások ellenére is a felnőttek gyakran összerosolyognak a feje fölé. Talán ezért volt az, hogy néha nehezükre esett, hogy szigorú arcot vágjanak Szertelenke egy-egy „gazzettét” látva.

Le is ugrott gyorsan a nagypapa öléből Szertelenke és odafutott Hektorhoz.

-De jó, hogy itt vagy, drága kiskutyám! – ölegette meg Hektort, ő pedig hevesen csóválta a farkát a nagy megilletődéstől.

Miközben összebújtak, Szertelenke megint nem látta, hogy mosolyog az egész család. Még az apukája is, aki gyorsan elbújt az újságja mögé. Hát még a nagymama! Csak úgy fordult ki a konyha felé, hogy ott valami hirtelen elintézni valót találjon magának.

Ugye, nálatok is volt már ilyen családi mosolyvihar?

2024. november 14.

Szél Úrfi csodái

Szél Úrfi roppant mókás fickó volt. Nagyon szeretett rohanni, futkosni, az emberek hajába beletúrni, megcsiklandozni a lányok arcát és ha hideg volt, bebújni a nyakbátok alá, hogy ott megborzongassa az amúgy is fázó embereket.

Azért senki nem haragudott rá, mert ahogy jött, olyan hirtelen el is tudott tűnni. Az emberek után megráfalta a békésen legelésző juhokat, megemelte a madarak szárnyát, hogy jóval magasabbra kerültek hirtelen, majd kiszökött alóluk, amire az óvatlan madarak ismét alacsonyabbra sülyedtek, mint szerettek volna.

Rá is rikácsoltak olyankor, hogy ugyan ne szórakozzon velük, de Szél Úrfi akkorra már hetedhét határon is túl járt. Leereszkedett a tó fölé, megborzosolta a vizét, belekapott a vitorlákba, hogy csak úgy dagadtak. De a legjobban a tavaszt szerette, amikor hófehér felhők úsztak az égen, és ő azokba is belekaphatott. Megtáncoltatta a parton álló virágokat, huncutságokat sugdosott nekik, hogy aztán gyorsan tovább is iramoljon, mert már érezte messziről a fenyvesek bódító illatát, amit úgy szeretett.

Tavasz volt, és egy kislány elkapta a tekintetével Szél Úrfit, hogy aztán megörökítse egy kedves rajzon az anyukája számára. Már a betűket is ismerte, így hát odaírta szép sorban őket. Csak az egyiket tévesztette el. No, nem cserélte el egy másik betűre, hanem csak kedvesen fordítva húzta meg a Z betű szárát. De a kép, amit így, óvodáskorában alkotott, annál eredetibbre sikerült. Az anyukája máig őrzi.

Mikor már nagyobb lett és iskolába járt, ahol a szigorú tanítónéni megkövetelte, hogy a Z szarát is rendesen húzza meg, Józsika újrarajzolta a korábbi képet. Gondosan alkotta meg, és amiről úgy gondolta, hogy kisebb korában még nem tudta igazán, azt most ügyesen komponálta.

Ha alaposan megnézed, mindkét rajz ügyes kis kezekre vall. Okosan gondolta át, mit hová szeretne elhelyezni, és a második képen már több tudása volt a perspektíváról is, ami életszerűbbé teszi az apró műalkotást. Rendezettebbek rajta a felhők, a fenyők, erősebben süt a nap, és Szél Úrfi arcára is odacsempészett egy kedves mosolyt. Még egy ajánlást is írt rá, hogy ne legyen félreértés: ezt ő eredetileg is, és most is az édesanyjának szánta.

A patak vize sötétebb, de ugyanúgy benne sétál a gólya, amit már kicsi korában is szépen le tudott rajzolni. Talán mert megfigyelte az állatos kártyákon, amikkel sokat játszottak, de talán azért is, mert a házuk előtt futó patakban jó időben valóban megjelent egy-egy gólya. Békésen sétált, halászott, szedegetett, majd a zsákmányával elrepült a fészke felé. Gólyáéknál már csak így szokás ez. Ott várják az éhes csőrök, egymás kedvére nyújtogatva a hosszú nyakukat, ki lesz a legügyesebb, aki először kap enni.

Mindezt látta Szél Úrfi is, és amikor Józsika az anyukájával meg a testvérével kirándulni ment, őket is megráfalta. Összekócolta az anyukája hosszú haját, meglobogtatta Józsika sálját, hogy attól félt, mindjárt kikapja a nyakából, de esze ágában se volt a vidám kedvű fickónak.

Leszállt a hegyi patak vizére és azon borzolt olyan göndör hullámokat, hogy csak úgy kacagta, aki látta. Összebeszéltek a nappal, akinek hozzá hasonlóan tavaszi vidám kedve volt. Ahogy hullámozott a víz, úgy pattantak vissza róla a napsugarak, akárha kicsi nyílhegyek lettek volna.

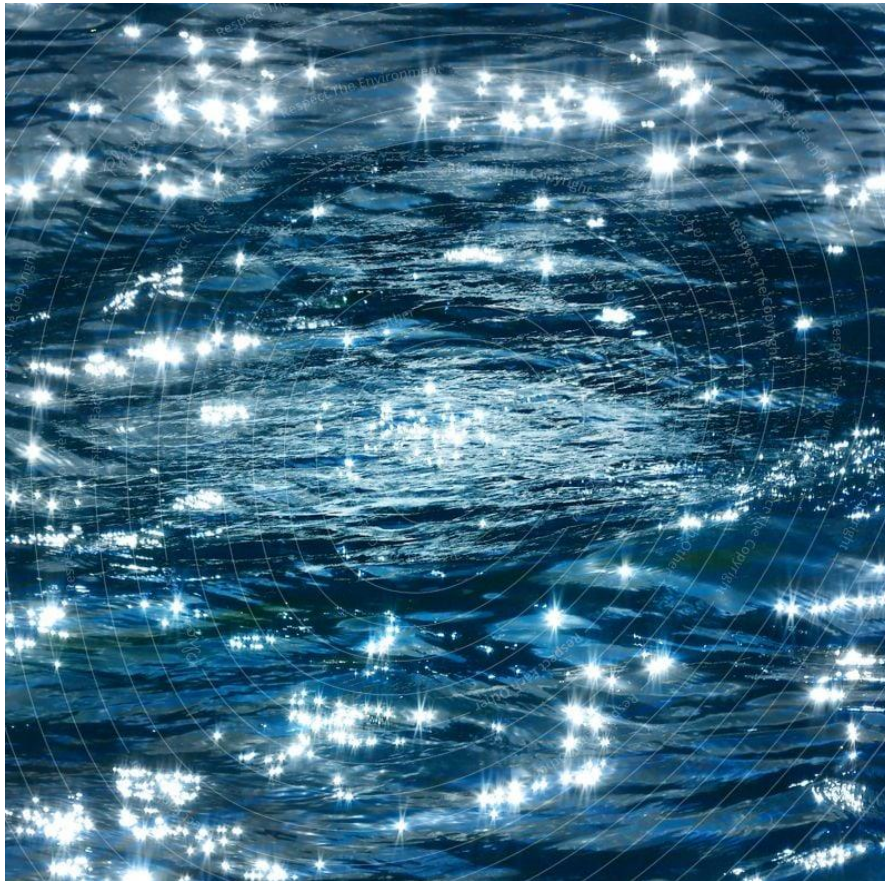
-Fényzápor – mondta Józsika anyukája.

-Az meg mi? – kérdezte Józsika nagyra kerekedett szemekkel.

-Látod, hiszen ahogy a vizet nézed, olyan, mintha apró nyílhegyek formájában pattogna vissza minden sugár a víztől – magyarázta meg neki az édesanyja. Itt nem az eső záporozik, hanem a fény.

Józsika nézte, nézte, hogy a végén már valósággal káprázott tőle a szeme. Elkapta a tekintetét, de aztán megint csak vissza kellett fordítania a vízre meg az égi-földi jelenségre.

Szél Úrfira most oda se figyelt, pedig hogy szeretne nézni, miket művel a nagy selyma!

Talán sejtette is, hogy megint ott van valahol a különösen szép jelenség mögött valahol, de most nem rá figyelt, hanem az apró fénynyilakra, ahogy pattogtak a víz tetején.

-Csodaszép! – kiáltott fel.

-Igen, igazán gyönyörű – jegyezte meg a testvére is, aki Józsikához hasonlóan elbűvölten figyelte a szépséges optikai jelenséget.

Az egész család ezzel volt elfoglalva. Aztán egyszer csak hirtelen megszűnt a csillogás, ragyogás.

Mi történhetett?

Semmi különös, csak Szél Úrfi már megint tréfálkozott. Előkotort valahonnan egy sötét felleget és a víz fölé kergette. A felhő sötét árnyat borított a vízre, ahonnan most nem tudtak visszapattogni a napsugarak.

-Kár, hogy idejött ez a rusnya felhő! – sóhajtott Józsika. – Én még elnézegettem volna azokat a fénynyilakat...

De hát kirándultak, nem lehetett sokat ácsorogni, és a sötét árnyéktól hirtelen hűvösebbre is vált a levegő. Mozogni kellett. Kiránduláskor mozogni illik, elvégre azért megy az ember a szabadba, hogy egészségesen mozogjon és jó sok friss levegőhöz jusson.

Szél Úrfi is erre akarta figyelmeztetni Józsika családját.

Sétáltak is tovább, a fiúk meg szokásuk szerint rohangáltak és vidáman kiabáltak, hogy csak úgy zengett bele az erdő. De az édesanyjuk hamarosan visszafogta őket és egy újabb érdekességre hívta fel a figyelmüket.

Az egyik virágos ágon egy szépséges öreg vörösbegy énekelt.

Honnan lehetett tudni, hogy öreg?

Csak onnan, hogy jókora vörös foltot viselt a begyén. A fiataloké még nem ilyen díszes.

Volt aztán vidám mohafolt az északi oldalon, amelynek olyan bársonyos a tapintása.

Józsika ki is próbálta, majd boldogan újságolta:

-Megsimogattam a mohát, és visszasimogatott!

Valóságos erdei csodák ezek, amiket úgy raktároz el a lélek későbbre, hogy bármikor elő lehessen csalogatni őket. Bizonyára neked is vannak ehhez hasonló élményeid.

Ugye?

2024. november 15.

Lókötő és Kutyaütő

Lókötőről és Kutyaütőről most valószínűleg azt hiszed, hogy barátok voltak. No, legalább cimborák, akik együtt szerettek rosszkodni, rendetlenkedni és mindenféle galibát okozni. Borsot törni a mások orra alá, majd lesni, hogy sikerült a mások idegesítése.

Azt hiszed, nincsenek ilyen emberek? Nagyon tévedsz. Az már kérdés, hogy nem szoktak népszerűek lenni, de vanni azért vannak. Hanem ez a két pernahajder nemhogy barátságba nem keveredett egymással, hanem nem is ismerték egymást. Soha az életben nem találkoztak. Ha tudták volna, hogy más is az ő babérjaikra tör ebben a nem túl felemelő műfajban, az otromba viselkedésben, akkor talán felkapják a fejüket.

-Nocsak! Ugyan!

Vagy valami effélét mormognak az orruk alatt, de nem tették. Csak úgy maguknak rendezték a mindennapi akcióikat, hogy aztán ők maguk is szórakozzanak rajtuk. Lókötő nem arról kapta a nevét, hogy lovakat kötött volna el, mint múlt századi névrokonai, hanem egyszerűen csak nem bírt magával. Magánbosszantásai gyakran végződtek különféle konfliktusokkal, de a legtöbbjük mégse derült ki a szülei számára. Mert hát látjátok, hogy Lókötő még csak egy rakoncátlan kisfiú volt, aki nagyon rossz cselekedetekben élte ki negatív élményeit.

Az iskolában nem volt egy fenomén. Előbb csak fekete pontokat kapott, aztán később már egyeseket, ketteseket is, mikor mennyi hiányosság mutatkozott a tudásában. Ha meg összeverekedett valamelyik osztálytársával, intőt is kapott. Bosszankodott is efölött, de nem tudta, mit kellene csinálnia, hogy helyrebillentse a rendet maga körül. Mert arra számíthatott, hogy a beírás miatt alaposan meg fogják szidni odahaza.

Ment hát hazafelé nagy mérgesen, és jó nagyokat rúgott az úton heverő kövekbe. Némelyik rúgás nagyobbra is sikerült, a lábujjai is megéreztek, de mit bánta ő azt! Csak ment nagy

mérgesen, körül se nézett maga körül. Már a szomszéd utcában volt, majdnem hazaért, és még mindig nem tudta, mit eszeljen ki, hogy vágja ki magát a galibából.

Az ebédnél még nem volt semmi. A nagymamája várta nagy szeretettel és a nagy sürgés-forgásban nem vette észre, hogy Lókötőnek van valami a füle mögött. Ezt nehogy szó szerint értsétek, mert az a valami nem látható dolog volt. Azt csak úgy szokás mondani, ha valaki rosszban járt és el akarja titkolni, nehogy szidást vagy büntetést kapjon miatta.

Lókötő, bár nem szívesen, de engedelmeskedett a nagymamájának, és elment kezét mosni ebéd előtt. A keze igen piszkos volt, szokás szerint. Nem túl alaposan mosta meg, a róla már leázni kezdő koszt pedig a mosdókagyló fölötti csempékre fröcskölte. Jó nagy disznóólat hagyott maga után, de a jóságos nagymama még nem vette észre. Mint ahogy azt sem, hogy a kezét így, félig megmosva, piszkosan beletörölte a szép tiszta törölközőbe.

Aztán behabzsolta az ebédet, de közben nem annyira figyelt arra, amit a nagymama mondott neki, hanem egyre azon törte a fejét, kit mivel bosszanthatna fel, hogy elégtételt vegyen az őt az iskolában ért sérelemért. Mert azt sose látta be, hogy ő valamiben is hibázott volna. Mindig úgy vélte, hogy mások a hibásak, mert nem értik meg őt.

Ez így is volt, de nem azért, mert mások értetlenek lettek volna, hanem azért, mert másoknak más logika szerint működik az agya. Vagyis, hogy ők logikusan gondolkodnak, míg Lókötőnek állandóan valami csavaros dolog jut az eszébe. Sokat ellenkezett másokkal, ám ha megharagudtak érte, akkor mindig őket okolta. A tettei elítélését sértésnek, támadásnak fogta fel, és soha semmiért nem kért bocsánatot.

Most is, ebéd után kiment egy kicsit az udvarra játszani. Hátról az udvarban volt egy szeneskamra, alatta pince, ahol a család a krumplit, egyéb zöldségeket tárolt. Minden megtermett a kertben, volt bőségesen odalent. No, hát abból a nagy halom krumpliból rakott jó néhányat a zsebeibe Lókötő, majd lesben állt. A szomszédnak, aki magában élt, bádogtető volt a házában. Lókötő azt célozta meg pár dobással.

Puff! Csak úgy koppant, dübbszent a krumpli a bádogtetőn.

A szomszéd kirohant a házából, körülnézett, de senkit nem látott. Egy darabig ott állt, csak forgatta a fejét, mi az Isten csudája lehetett az, majd mérgesen visszament a házba. Lókötő várt egy darabig, de aztán újra kezdte a szomszéd ház „bombázását” a zsebébe gyűjtött krumplikkal. De nemcsak egyet dobott fel a magasba, hanem egymás után többet is.

A szomszéd ismét kirohant a házából, és az egyik krumpli éppen a fejére esett. No, lett erre szitkozódás, öklörázás, és hát a dobások helyét is be tudta mérni, ahonnan ezek az egyébként ártalmatlan „lövedékek” érkeztek. Rohant a Lókötőék háza felé, kezében az egyik krumpli, ami a bádogtetőt eltalálta, majd leszánkázott onnan nagy hanggal.

Lókötőnek se kellett egyéb, nyakába szedte a lábát és úgy elfutott, hogy senki nem érte volna utol, nemhogy a kissé habókos szomszéd, akit Lókötőhöz hasonlóan elég sokat szidtak a környéken. Berontott a házba és a nagymamát támadta le, kezében mutogatva a krumplit, majd előadva Lókötő legújabb gáztettét. Követelte, hogy azonnal adják elő azt a bűdös kölyköt, és ő majd úgy ellátja a baját, hogy csak na!

No, hát sejtitek, hogy Lóköttö nem a nagymamához futott vissza, hanem jó messzire, pár utcával odébb, ahol nem érik utol. Ott kezdett nagy flegma, közömbös arccal, zsebre vágott kézzel, fütyörészve mászkálni, mint akinek semmi dolga nincsen és nagyon ráér.

Akkor botlott bele egy kisfiúba, aki nagyobb volt nála, de nem volt olyan agresszív, mint ő. A hóna alatt egy labdát tartott és éppen a focipálya felé igyekezett. Nem szóltak egymáshoz, csak végigmérték egymást. De az útból egyik se akart kitérni. Már sejthetitek, hogy Kutyaütő volt az a másik gyerek, aki focizni készült, és azt is, hogy a találkozásukból könnyen baj lehet.

-Na, mi lesz, Öcsi? – bökte oda Kutyaütő a szót Lóköttönek, de az továbbra is felé tartott, ugyanolyan flegmán és magabiztosan, mint az előbb.

-Neked én nem vagyok Öcsi! – vágott vissza nagy mérgesen Lóköttö, s már rúgásra emelte a lábát. De Kutyaütő gyakorlott futballjátékos volt, hát csak megbillentette féllábbal Lóköttöt, hogy csak úgy félrependerült az útból. Lóköttö számára ez teljesen új helyzet volt. Máskor mindig ő szokott felülkerekedni, és eddig még nem találkozott senkivel, aki így odébb taszította volna, mint ez a természetes kölyök, gondolta magában. De az erőviszonyokat még mindig nem mérte fel. Eddig úgy működtek a dolgok, hogy neki mérgében úgy felgyülemlett az ereje, hogy mások inkább kitértek az útjából, nem keresték vele a konfliktust.

Ahogy visszanyerte az egyensúlyát, újabb rohamra készült Lóköttö. Visszafordult nagy hirtelen és hátba akarta támadni Kutyaütőt. De azt sem ejtették a feje lágyára, most meg félkézzel tette helyre a kis kötekedő pimaszt. Derékba kapta és úgy földhöz teremtette, hogy csak úgy nyekkent. Lóköttö nem ijedt be most sem, hanem újból nekirohant Kutyaütőnek. Magával rántotta a földre, úgy találták őket összekapaszkodva az arra járó-kelő emberek. Akár egy összegubancolódott gombolyag, úgy gurultak, hogy a végén már alig lehetett kivenni, melyik kéz és láb kihez tartozik.

Szóval jól elagyabugyálták egymást. Kutyaütő labdája elgurult, de most nem arra figyelt ő, hanem erre a pimasz kiskölyökre, aki beléköttött.

A végén azért csak szétválasztották őket az emberek, és jól össze is szidták mindkettejüket. Mivel nem voltak ott a verekedés kezdetén, nem is tudhatták, melyikük kezdte, szóval alapos szidásban részesültek. Lóköttö immáron sokadszor aznap.

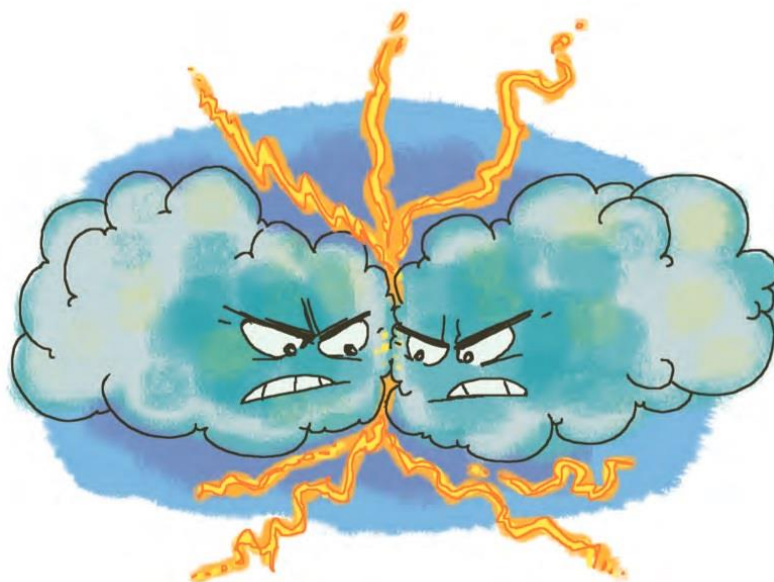

Mikor már leporolták a ruhájukat és az ellenkező irányba indultak el, ahogy az egyik bácsi parancsolta nekik, Kutyaütő még visszafordult és a foga között szűrve a szót, odasziszegte Lókötőnek:

-Majd még találkozunk!

-Csak nehogy azt hidd, hogy félek tőled! – morogta Lókötő és az öklét mutatta oda Kutyaütőnek.

Egy pillanat alatt olyanok lettek, mint két egymással verekedő felhő, amelyek nagy összecsapásra készülnek. De a bácsi, aki helyretette őket, jól figyelt, és az ujjával figyelmeztette őket, hogy most már aztán elég volt!

No, erre a két „verekedő felhő” gyorsan befordult a következő utcába, épp az ellenkező irányba, és aznapra szem elől tévesztették egymást. Még csak be se mutatkoztak egymásnak, úgy lettek ellenfelek. Azon hirtelenjében, a játszótéren. Nem hiszitek? Pedig van ilyen.

2024. november 16.

Bezzeg néni konyhája

Bezzeg néninek csuda érdekes konyhája volt. Annyira hagyományos, hogy azt elképzelni is nehezen tudnátok. Minden másmilyen volt benne, mint a mostani modern konyhákban és semmi elektromos eszközt nem találtál benne.

Volt viszont egy nagyon csinos tűzhelye, amit igen szép rendben tartott. Na és, gondolhatod magadban. Mi furcsa van abban, ha egy konyhában tűzhely áll? Minden konyhában van tűzhely, elvégre ott szokás főzni.

Igen ám, de a Bezzeg néni tűzhelye se nem elektromos, se nem gázos volt, hanem igen régi, hagyományos konyhai berendezési tárgy, amit fával, szénrel és sokféle apró növényi nyereséggel fűtöttek, mint a kukoricakóró vagy a napraforgókóró. Ezeket se igen ismered, fogadjunk! Ugye? Pedig aki maga termeli meg az állatainak a takarmányt, annak mindig akad efféle anyag a háztartásában. Nem dobják el, mert remekül be lehet gyújtani vele.

A tűzhely nagyon jó meleget adott. Nemcsak főzni lehetett rajta, hanem kályhaként is szolgált. Olyan remek, kellemes meleget árasztott magából, hogy mindenki szeretett a közelében tartózkodni. Bezzeg néni meg a családját, de még a macskáit is. Amikor beengedte őket a konyhába, a cirmosok bizony megkeresték a nekik legkellemesebb helyet a tűzhely közelében és ott összegömbölyödve jókat pihentek, még aludtak is.

Bezzeg néni ezen a szép tűzhelyen főzte a teát meg a kávéját is. Az unokáknak kakaót vagy gyerekkávéját, aminek a tetejére tejszínhab dukált. Te pedig, ha nem találod szépnek ezt a régi konyhai tűzhelyet, amit Bezzeg néni csak masinának hívott, akkor majd megtudnád, ha egyszer télen, hógolyózás után jól átfázva bevetődnél hozzá! Akkor biztosan téged is megmelegítene

és jó meleg teával kínálna. S ha még vajaskenyeret is kapnál hozzá, biztosan megemlegetnéd azt a konyhát! De még egy egyszerű zsíroskenyér elfogyasztása után is, mert ha átfáztál, a legfontosabb a fűtőanyag utánpótlása. Főként közönséges zsiraékokból, mint a fent említett két finom étel.

De nem hiába melegítette be olyan kellemesen Bezzeg néni azt a masinát. Olyan finom süteményeket tudott sütni annak a sütőjében, hogy azt mindenki megemlegette. Buktát, bélest, kekszket, de még tortákat is ünnepi alkalomra. Ha meg maga volt, szívesen sütött a sütőben egyszerű sült krumplit, ami a legegyszerűbb és leglaktatóbb vacsora téli estéken.

No, most már bizonyára kíváncsi vagy, miért is hívták ezt a nénit Bezzeg néninek. Nem egyébért, mert a szavajárása volt neki a „bezzeg!”. Mikor még fiatalabb volt és a gyerekeit korholta, ők is gyakran hallottak tőle ilyeneket:

-Bezzeg a szomszédék Marikája áldott jó kislány! Ti meg olyan rosszak vagytok, hogy csoda, hogy a Mumus még el nem vitt benneteket!

Máskor az apjukat szidta így:

-Bezzeg a Marosi szomszéd sokkal nagyobb zöldségeket termel! Nem tudnál te is olyan szép répákat, petrezselymeket meg paradicsomokat nevelni?

Folytathatnám tovább is a sort, de értitek ti azt, miről beszélek. Bezzeg néninek mindig akadt valaki, aki bezzeg sokkal különb volt az övéinél, vagy legalább is valaki, akin köszörülhette a nyelvét. Nem lehetett volna ráfogni, hogy túlzottan elégedett lett volna a sorsával. De azért nem volt ő rossz néni, csak egy kissé zsörtös.

Hanem amiket ezen a csodatűzhelyen sült-főzött! Annak már az illata is becsalogatott mindenkit, akinek köze volt az ő konyhájához. Ha sütemény volt a soron, az egész ház megtelt az édes illatokkal, különösen adventkor, amikor minden háziasszony gondolataiba mélyedve készülődik az ünnepre. Olyankor haza szoktak látogatni az unokák, és attól Bezzeg néni is jobb kedvre derül. Csak eszébe ne jusson megint valaki vagy valami „bezzeg”! Mert azzal nagyon le tud lombozni mindenki maga körül.

A nagyobbik fia tudja a legjobban kezelni a kérdést. Ő mindig eltréfálgozik vele. Valami poénnal elüti a sirámok áradatát, felkapja az édesanyját, jól megforgatja a levegőben, hogy csak úgy szédeleg, amikor leteszi. Annak aztán mindig nagy kacagás a vége.

Ha a lányai vagy a menyei is eljöttek, akkor az asszonyok mindig együtt főztek, mosogattak és tettek rendet a nagy lakomák után. Ők is jobb kedvre derítették Bezzeg nénit, és olyankor nem nagyon jutott eszébe, hogy sokat sápítozzon. Inkább ő is együtt nevetgélt velük. Mert hát olyan jó, amikor együtt van a család!

Túl sok pihenőidő nem is akadt olyankor, mert a sok emberre sokat kellett főzni. Aki szereti a családját, az örömet teszi, hátha még az unokák is előkerülnek és sűrűn bekukkantanak a konyhába. Mert a gyerekek az a legizgalmasabb, amikor az asszonyok azon igyekeznek, hogy nekik szerezzenek meglepetést. No, meg nem melleleg az egész családnak.

De van úgy, hogy láb alatt vannak a kicsik, olyankor kitessekelik őket a nők privát területéről:

-No, csak menjeteK még játszani egy kicsit! Majd szólunk, ha lehet jönni kóstolgatni.

A kislányok azért találnek módot arra, hogy bent maradhassanak. Segítenek habot verni, krémet keverni, efféle kuktamunkát végezni, aminek az a vége, hogy megkapják a tálakat, amiből ki lehet szedegetni a benne maradt habot, krémet. Vagy a piskóta pirult szélét, amit egyetlen háziasszony sem ad fel az asztalra. Az is a gyerekeké.

Mikor aztán Bezzeg néni magára marad, eltöprenghet a látogatás örömein. Meg is beszél valamelyik szomszédasszonnyal, micsoda élményekben volt része. Hogy mekkorát nőttek a gyerekek, ki hogy szerepel az iskolában, a gyerekei hogy boldogulnak az életben. Ezt aztán alaposan át lehet beszélni, és az olyan jólesik egy öreg néni lelkének!

Merthogy a gyerekek beszabadultak a kamrába is, ahol mindent megszemléltek. Alig győzött csomagolni nekik az útra meg otthonra, úgy megcsodálták még a legegyszerűbb ételeket is.

-Hiába, no, városon nincsen hely ilyesmihez! – mondta elgondolkodva Bezzeg néni. – Ott minden lakás olyan apró, akár a gyufásskatulya! Ma meg már spájzot se csinálnak beléjük. Mintha mindenkinek volna arra pénze, hogy étterembe vigye vacsorázni a családját!

-Fene szokások ezek! – kontrázott neki Balog néni, aki gyakran átjárt hozzá a szomszédból beszélgetni. – Nem is laknék én ott! Az ember saját magában is felbukik, nemhogy a családtagok egymásban! Hogy is férnek el olyan kis helyen?

-Hát csak úgy, hogy meghúzzák magukat, mert nincs más. Városon kisebbek a telkek, hát ha építenek is házakat, azokat nem olyan tágasra tervezik, mint itt, faluhelyen!

No, ha erre fordul a szó, mindjárt előkerülnek a „bezegek” is.

De akkor már nemcsak Bezzeg néni fújja a sopánkodós strófáit, hanem besegít neki Balog néni is. A vége meg az lesz, hogy mindjárt menni kell haza, mert jön az uram, osztán vacsorát kell adni néki.

Megy hát Balog néni, Bezzeg néni meg csak befordul a kamrába, ami jóval tágasabb, mint azok a városi mákszemnyi lakásokban található spájzok, ha ugyan van bennük csak egy pindurka is. Elnézelődik egy darabig, felidézi a gyerekek, unokák látogatását és sorra veszi, melyiküknek mi ízlett a legjobban.

Ha üresednek is a polcok egy-egy ilyen látogatás után, annál nagyobb büszkeség az a háziasszonynak, azaz Bezzeg néninek. Merthogy városon nem akad ilyesmi, mind énnálam, az már biztos!

Tesz-vesz Bezzeg néni, majd a konyhába megy, hogy ott is mindent a helyére tegyen. Aztán rak még a tűzre, mert jólesne estére egy kis tea vagy forralt tej. A meleg tej illatára előkerülnek a macskák is. Odadörgölőznek Bezzeg néni lábához, jelzik, hogy ők is szívesen innának egy-két kortyot, ha már a gazdasszonyuk rájuk is gondolt a nagy vendégjárás után.

A tűzhelyben, azaz a masinában, ahogy Bezzeg néni mondja, most elég két marék kóró is. Azzal ellesznek már egy ideig, ő meg a macskák. Az egyiket ölbe veszi, megsimogatja, a cirmos pedig dorombol neki és a fejét hozzádörgöli. De már erre jelentkezik a másik is, odatartja a nyakát, hogy szeretne egy kis simogatást, hogy végre elmentek a vendégek, akik társaságának ők nem mindig örülnek. A kisebb gyerekek ugyanis hevesebben ölelgetik meg őket, van, amelyik a farkukat is meghúzza, attól aztán menekülnek, hiába üldözné őket a szeretetével.

De nem sokáig élvezhetik a kiváltságos helyzetüket a macskák. Bezzeg néni leteszi őket az öléből, lesimítja a kötényt, majd kifordul az udvarra. El kell látni a többi jószágot is. Be kell eresztetni a tyúkokat az ólba. Fel kell seperni az udvart. Be kell tenni a kaput. Estére már nem vár látogatókat.

Ő is elfáradt, nemcsak a nap ment le olyan bágyadt fénnel. Szürkül. Az egész világ pihenni készül. Meg is érdemli mindenki, hogy a sok dolga után, amit napközben elvégzett, jusson egy kis pihenés is. Bezzeg néni bemegy a házba. A tűzhelyen ott melegszik neki a víz, amivel megmosakodhat.

Este már csak a holdfény leskelődik be a kicsiny udvari ablakon, hogy megsimogassa Bezzeg néni arcát. Dicséretképpen, hogy ilyen szépen gondoskodott a családról ma is.

De ő már nem érzékeli ezt. Békésen alszik. Pontosan így néz ki, aki az igazak álmát alussza.

Bezzeg holnap majd csendesebb napja lesz!

Aztán már legfeljebb a malacot szidhatja:

-Bezzeg az anyád tavaly sokkal jobban viselkedett, mint te! Teee, világ lustája...

De azért jut annak is egy kis nyak- vagy hátvakargatás...

2024. november 17.

Távoli vizek

Valahol messzi vizeken hánykolódik egy hajó. Olyan távoli tengeren, hogy szinte a neve se jut az eszembe. De hogy szép a színe, abban biztos lehetsz. Ha süt a nap, vakító kékség látható, amerre csak ellát a szem. Máskor tengerzöld, valahol a partok közelében, ahol a fák, erdők lombjainak színe tükröződik benne.

A hajó most mintha nem tudná, merre vegye az irányt. Csak lebeg céltalanul, mint aki végleg irányt vesztett. Beteg a kapitány. No, nem tengeribeteg, mert a hajósokat az ilyesmi nem éri el. Ők nemcsak hozzászoktak a hullámok állandó verdeséséhez, hanem valósággal igénylik is. Valami trópusi betegség kínozza a kapitányt, és most senki nem tudja, mihez kezdjenek az ő parancsai nélkül.

Úgy gondolják, várnak még egy kicsit, hátha megfordul az állapota. Hiszen olyan áldott, szép idő van, hogy ilyenkor még a nagybetegek állapota is jobbra térül. A légénység nem dönt maga, merre vegyék az irányt, meg hát a legtöbbjük nem is igen ért a navigáció tudományához. Ott van ugyan a másodkapitány, de ő se akar tenni semmit Tanner kapitány utasítása nélkül. A távolban egyelőre nem látni szárazföldet, pedig nem járhatnak már messze eredeti úticéljuktól. Ha rosszfélé fordulnak, messzebbre sodródhatnak attól a szépséges szigettől, amiről Tanner kapitány beszélt nekik. Igaz ugyan, hogy szívesen vannak a tengeren, de azért jó volna már valami szilárd dolgot is érezni a talpuk alatt. És aztán, ha el is vetődnének arra a szigetre, milyen nyelven értetnék meg magukat a bennszülöttekkel?

Csupa kérdés, válasz egyikre sincsen. A hajóorvos már elég régóta időzik a kapitány fülkájében. Majd ha előjön, csak mond nekik valamit, mihez tartsák magukat. A matrózok egy része azzal üti el az időt, hogy halakat fog. Jó lesz az ebédre. A nap már magasan jár, a szakácsnak adnak egy kis dolgot. Nem olyan egyszerű a légénység élelmezése.

De doktor Copper se nyugtatja meg őket. Csak a fejét csóválja, mikor feljön a fedélzetre. Mindenki kérdezzgeti, de int nekik, hogy hagyják magára. Végig akarja gondolni a dolgot. Csak járkal fel-alá a fedélzeten, előremegy egészen a hajó orráig. Ott leroskad és a vizet nézi. No, ez

meg mi lehet, kérdezzetik egymástól a matrózok, de nem merik zavarni a doktort. Látható, hogy aggódik a barátjáért. Azért jött velük, hogy mindenki egészségére ügyeljen. Eddig nem is volt baj, de aztán mégis csak megtörtént, amire senki nem gondolt volna. Ők, ha lázasak, rumot kérnek vagy gint, azzal kúrálják magukat. Igaz, a tengerészek makkegészséges fickók, nemigen szokott bajuk lenni.

Az egyik matróz egy különleges formájú halat hoz és odamerészkedik az orvoshoz.

-Doktor Copper! – szólítja meg az orvost. – Meg tudná mondani nekem, miféle szerzet ez a hal? Még sose láttam ilyet. Mit szólna hozzá, ha ezt főzetném meg a kapitány úrnak ebédre. Hátha ettől jobban lenne szegény feje.

A hajóorvos rá se nézett a halra, csak intett a matróznak, hogy vigye, csináljon vele, amit akar. A matróz elsomfordált, de azért mégis csak megkérte a szakácsot, hogy készítse el a halat a kapitány számára. De nagyon ízletesre főzze, hogy attól a félholt is feltámadjon!

A szakács, aki maga is aggódott a főnökük állapota miatt, nekilátott hát és még a tartalék fűszerek közül is felhasznált egy jó marékka. Volt még egy kevés rizs is, amivel körítette, aztán vitte boldogan a kapitánynak. De bizony az olyan gyenge volt, hogy nem is akart enni előbb. Úgy kellett belediktálni az ételt. Hitték, nem hitték, hogy majd segít a kapitányon, mégis megpróbálkoztak vele. Egyikük tartotta Tanner úr fejét, a szakács meg lassacskán csak belediktálta az ételt. Utána bort itattak vele és amikor látták, hogy csak visszahanyatlik, hagyták, hadd pihenjen egy kicsit. Nagybetegetnek jót tesz az alvás.

Már alacsonyan járt a nap, a tengeren apró kis hullámok fodrozódtak. Csak úgy beszélgettek a hajóval, ahogy nyaldosták az oldalát. Mindenki aggódva várt. Tanácstalanul néztek egymásra a legények. Szinte el voltak anyátlanodva. Még csak italt se követeltek, mint máskor, ha szilaj kedvük van.

Ahogy ott ültek magukba roskadva, egyszer csak megjelent köztük a kapitány.

-Miféle ételt főztél te nekem? – fordult oda a szakácshoz, aki a többiekkel együtt a fedélzeten ülve bámulta a vizet.

A szakács megrettent. Először is nem számított rá, hogy Tanner úr előkerül, másodszor meg nem tudta, hogy dicséretet kap majd érte vagy szidást. Felpattant, vigyázzba vágta magát, majd vékony hangon válaszolt:

-Csak egy kis halat rizzsel, kapitány úr! Nem ízlett talán?

-Dehogynem, te pernahajder! Csak tudakolni akarom, hogy tudnál-e még készíteni belőle vacsorára is – mosolyodott el a kapitány, aki kissé gyenge lábakon állt még, de azért láthatóan jobban volt.

-Hát az kissé bajos lesz, kérem szépen. A halat Joe fogta, ő kért meg, hogy főzzem meg a kapitány úr számára. Hé, Joe! – kiáltotta el magát a szakács. – Gyere csak ide! Van-e még abból a halból?

Joe lélekszakadva futott a hívó szóra. Ő is vigyázzba vágta magát, tisztelgett a kapitánynak, összecsapta a bokáját és kissé elszontyolodva jelentette:

-Csak az az egy volt, kapitány úr. Még sose láttam ilyet azelőtt. De ha tudok, majd igyekezni fogok másikat is zsákmányolni. Nem ismerjük ezt a tengert, uram. Nem tudjuk, miféle halak teremnek benne. De annak roppant örülök, hogy jobban lett tőle.

-Jól van, fiam – szólt a kapitány. – Nem tudom, miféle hal volt, de igen ízletes és nagy jót tett velem. Majd jelentkezz nálam és megjutalmazlak. De addig is igyekezz másikat is horogra keríteni, hátha még erre járnak a testvérei is annak a halnak. Hol van Copper úr?

Copper urat a hajó faránál találták. Ott darvadozott, és ültő helyében elaludt. Az egyik matróz rázta fel:

-Hívatja a kapitány úr. Jöjjön tüstént!

Az orvos csak úgy szedte a lábát. Nem tudta, miféle hír fogadja: újabb parancs vagy végrendelet?

De amikor meglátta Tanner úr mosolygó arcát, egyből felvidult:

-Csakhogy jobban van, kapitány úr! Nagyon aggódtam magáért.

-Valami csodát tett velem a szakács meg ez a Joe fiú. Nem tudná megmondani, miféle szerzet volt az a hal? Ennék még belőle. Úgy érzem, az mentette meg az életemet.

-Hát az bizonyos, hogy igen rossz bőrben volt, uram. De a hal fajtáját nem tudom, mert nem is láttam. Csak úgy ráhagytam a fiúra, hogy főzesse meg, de én bizony rá se néztem.

-Márpedig tudnom kell, milyen halat fogott nekem az egyik legényem. Jó volna, ha le tudná rajzolni nekem, vagy valahogyan leírná a küllemét.

Copper doktor rögtön hívatta Joe-t, aki most is horgászott, de egyelőre siker nélkül. Igen készségesen adta elő, milyen volt az aznapi fogása, de a doktornak csak az az egy hal volt az érdekes. Joe olyan zavarban volt, hogy nem tudta értelmesen előadni, mit zsákmányolt. Pedig nagyon igyekezett volna. Egyik lábáról a másikra állt és úgy koncentrált, hogy még a szeme is kimeredt a nagy igyekezettől.

-Hátha a szakács emlékszik rá. Ő pucolta meg, csak kellett látnia, mit készít a kapitány úrnak.

Mivel nem boldogultak vele, hát visszaküldték horgászni, hátha sikeres lesz megint. Aztán hívták a szakácsot.

-Na, Ferguson, hát tudod-e mit főztél nekem? – szegezte neki a kérdést a kapitány.

-Miért? Valami baj van vele? – sápadt el a szakács.

-Dehogy is van, a csudába is! Azt add elő, hogy nézett ki az a tengeri varázshal, amelyik megmentette az életemet! – folytatta a kikérdezést Tanner úr.

-Hát már nem is nagyon emlékszem, uram – szeppent meg a szakács. – Valami vöröses színű jószág volt, a hátán meg ezüst és arany színű fénnel csillogott valami. De hogy milyen fajta, azt nem tudom.

-A bőrét nem tetted el? – faggatta tovább a kapitány.

-Már hogy tettem volna el, uram?! A tengerbe dobtam, ahogy máskor is szoktam. Ebben a hőségben megbűdösött volna. A sirályok veszekedtek rajta egy darabig, de aztán eltűntek vele. De ha halra vágyik, majd főzök másmilyet. Hátha csak a halhús meg a fűszerek tették, hogy rendbe hozták a gyomrát, uram.

-Hát jól van, Ferguson. Aztán igyekezz vele, mert reggel, ha jó szelet kapunk, megérkezhetünk a Csodaszép szigetre. Hátha a bennszülöttek tudni fogják annak a halnak a nevét, s talán fognak is többet, amit megszárázhatunk az útra. Mindenképpen tudni akarom a nevét és a fajtáját.

Joe attól fogva minden szabadidejében horgászott. Másnap is fogott egy érdekes szerzetet, vitte is mindjárt a kapitányhoz. A szakács azt is megfőzte. Az is jó volt, de nem annyira, mint az első. Tanner úr mindenesetre elrendelte, hogy a bőrét tegyék ki száradni a napra.

Másnapra ugyan nem érkeztek meg a Csodaszép szigetre, ahogy a kapitány nevezte, de Joe tovább kergette a szerencséjét. A többiek már kezdtek irigykedni rá, hogy annyi jutalomban van része, de békében hagyták, mert féltették a kapitány életét. Mire megérkeztek a szigetre, Joe már egész gyűjteményt hozott össze a halak bőréből, de azt az első különlegeset nem találta. Úgy tűnt, abból csak egy volt. Legalább is azokból, amelyek az ő horgára akadtak.

A szigetlakók nagy örömmel fogadták Tanner kapitányt és a hajója legénységét. A kapitány, aki azért mégsem épült még fel teljesen, a doktor társaságában aztán nekiült, hogy

a halak dolgát megbeszéljék vele. Előkerítették megint Joe-t, aki most valamivel értelmesebben adta elő, miféle szerzetet fogott egyszer a nyílt tengeren. A törzsfőnök a fejét ingatta.

-Ilyen hal nincs erre felé. Még mi se láttunk effélét, kedves kapitány. De megkérdem a varázslót, hátha ő tud valamit mondani róla. Ő a legbölcsebb közöttünk, mivel a legvénebb és legtapasztaltabb is. Ha valamit biztosan tudni akarok, mindig hozzá fordulok.

A varázsló alaposan végigmérte a kapitányt, meghallgatta, amit a halról meséltek neki, majd intett Joe-nak, hogy távozzon. Aztán röviden csak ennyit mondott:

-Rendkívüli szerencsében volt részed, kapitány. A legényed a halak királyát fogta ki neked. Hozzá hasonlatos másik hal nincsen. Mivel te jó ember vagy, neked ajánlotta fel az életét. Neki vannak fiai és leányai szép számmal, valamelyikük majd átveszi a helyét. De ne próbáljatok még egyszer az ilyen fajta halakra hálót vetni vagy valahogyan őket kifogni a tengerből! Akkor bajt hoztok magatokra. Ha lehet, inkább még azt a helyet is kerüljétek el, mikor visszafelé tartotok!

Többet nem mondott, csak meghajolt a varázsló és eltávozott.

A törzsfőnök és a kapitány döbbenetesen néztek egymásra. Mindketten ugyanarra gondoltak. Hátha megsértették a tengerek népét azzal, hogy a kapitány megette a királyukat. A törzsfőnök attól félt, hogy ez az ő halászataik sikerét is kockáztatni fogja. Bár kedvelte Tanner kapitányt, mikor az hirtelen bejelentette, hogy indulni akarnak haza, nem tartóztatta, ahogy máskor pedig már megette.

A kapitány pedig rájött, hogy nincsen több varázshal. Máshogyan kell kigyógyulnia a bajából. Sok gyümölcsöt, húst és fűszert vásároltak a bennszülöttektől, akik kissé riadtan teljesítették a kapitány kívánságait. A szakács a kapitány parancsára alaposan átvizsgálta a fűszernövényeket. Néhány félét kókuszhéjba ültetve a hajóra szállítottak, hátha kibírják hazáig. Aztán Tanner úr bőkezűen megjutalmazta a törzsfőnököt és népét. Leginkább a számukra ismeretlen kelmékből válogattak, de roppantuk örültek a gyöngysoroknak és egyéb ékszereknek is.

Azt a különös helyet, ahol a kapitány megbetegedett, valóban elkerülték. Más útvonalon hajóztak tovább. Joe-nak azért kiváltságos helye lett azontúl a hajón. Ő volt a kapitány személyes halásza, aki fogta és gyűjtötte számára a finomabbnál finomabb halakat.

Azt mondták, hogy megcsinálta a szerencsáját.

A varázshal rá is szerencsét hozott.

Tanner kapitány hosszú életet élt meg. Sokfelé hajózott kedves hajóján, és azt mondják, hogy sok különösen szép helyen járt, de nem mindegyikről volt kedve beszélni. Azt senki sem tudja, miért, csak ha hallgataggá vált, békében hagyták, nem faggatták tovább.

Pedig de szívesen meghallgatták volna azt a meséjét, amely szerint ő még a víz alatti világnak is vendége volt párszor!

Talán még a halak újdonsült királya is megvendégelte. De azt már nem hisszük, hogy halat készítettett volna neki vacsorára.

2024. november 19.

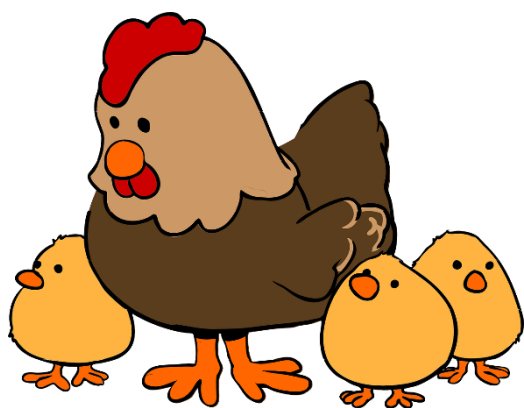
Csirke Pista felnő

Csirke Pista aranyos kis csibe volt, és akkor még senki nem hívta Pistának. A taréja is kicsit későn kezdett serkedni, s aztán már valóban gondolkozott a gazdasszonya, milyen nevet is adjon neki. De mivel az udvarukban minden kakast Pistának hívtak, hát rajta is ott ragadt az a Pista név. Megtanult hallgatni rá, akár szidták, akár dicsérték, azonnal előjött, akárhová is bújt el. Mert jólesett neki, ha már a nagy kakasokhoz hasonló névvel illetik.

Mikor már kiütközött a feje tetején az az aprócska taréj, ami előbb csak egy pici színes csíknak tűnt, kezdte legényesen viselni magát. Hogy őt csak ne tévesszék össze holmi tyúkjelöltekkel, mert belőle bizony hatalmas nagy kakas válik egyszer. Talán még mesékben is fog szerepelni, ha valami ügyes dolgot művel, amivel magára tudja vonni a mások figyelmét.

De egyelőre nem tudta, hogyan kell azt csinálni, hát elelegyedett a testvérei közé, ha már kilegénykedte magát, mert olyan jó volt aztán a tyúkanyó védelmében meghúzódni, a szárnyai alatt jókat melegedni és vele együtt szunyókálni.

Igaz, olyankor nem lehetett kérkedni meg legénykedni, mert azért félve figyelte, mennyivel nagyobb még az ő anyukájának a taréja, és a csibék között nagy tekintélyt parancsolt. A papájáról nem is beszélve. Nem tudni, miért volt ez így, de a nagy taréj az olyan imponáló dolog volt a tyúkudvarban, hogy arra szavak sincsenek igazán!

Csirke Pista tehát előbb még élvezte az anyukája védelmét, de ahogy növekedett, egyre jobban kezdte megtalálni a saját hangját. Mikor az apukája nagy hangosan elkukorékolta magát, Pistának is kedve kerekedett vele koncertezni.

Előre nyújtotta a nyakát, megfeszítette a testét és igyekezett minél nagyobb hangot adni a véleményének. Úgy, ahogy az általa csak igen nagy tekintélyűnek tartott kakastól látta, édesapukájától.

De az ő torkocskája még csak nem is kamaszodott, nem mutált, csak afféle rekedtes, vékonyka hang jött ki rajta, hogy még a gyerekek is csak mosolyogtak, amikor meghallották. Csirke Pistát ez roppantul bosszantotta. Sértve érezte magát tőle.

Azért ő nagyon igyekezett minél többet elsajátítani a nagykakasságból. Feszült figyelemmel nézte, hogyan tud olyan peckesen járni az ő apukája, akire rendkívüli módon felnézett Csirke Pista. A veszedelmes csúdjét, erős lábát, hatalmas, éles csőrét úgy csodálta, hogy más egyébre alig figyelt már. Alig várta, hogy neki is növekedni kezdjenek ezek a testrészei. De a hangja még mindig vékonyka maradt, ami miatt sokan megmosolyogták merész igyekezetét, hogy együtt kukorékoljon az apjával.

Azért a kerítés tetejére még nem mert fölmenni. Az túl nagy merészség lett volna tőle, és igazán még a szárnyai se voltak elég erősek hozzá. Vagyis tehát vágyott ugyan ott lenni ő is az édesapjával, de még nőnie kellett ahhoz. Most még nem tudott ő felrepülni a favágó tönkre sem, nemhogy a kerítésre.

Belekötött viszont a többi kiskakasba, akikkel együtt keltek ki a tojásból Kotlós mama védőszárnyai alatt. Mikor rájuk jött a nagy harci kedv, alaposan megtépték azt a vékony kis sávocskát, ami a fejük tetejét díszítette. Ők azért büszkék voltak rá, és mindegyik úgy képzelte, hogy ő a legszebb az összes kiskakas között a tyúkudvarban. Ennek a véleményüknek hangot is adtak, hogy csak úgy visszhangzott a csirkeitató fölött az ott elszáguldozó, rekedtes hangocskájuk:

-Kikirikííí!

Ebből aztán már minden állat tudta a környéken, hogy a kiskakasok készülődnek a trónfosztásra, vagyis hogy mihamarabb az apjuk nyomdokaiba léphessenek.

Attól még megmosolyogtató volt, hogyan is képzelhették, hogy hamarosan a nagykakas helyébe lépjenek, de hát nem lett attól senkinek baja, hogy ők hiú fejfel úgy odavannak maguktól és ezt még világgá is próbálják kiáltani.

Pukkadozott a pulyka, rikácsolt a gyöngytyúk, hangos hápogást csaptak a kacsák, gágogtak a libák, egy szóval olyan harci zaj volt, hogy a kiskakasok csőrpróbálgatásait nemigen hallotta meg végül senki.

Ők azért csak próbálkoztak. Hogyisne tették volna! Hiszen valahára fel akartak nőni és ugyanolyan büszke nagykakasokká válni, mint az apukájuk, az a hatalmas csőrű és igen erős csüdű, szépséges Pista kakas!

A nagyok meg, a baromfiudvar népe hol kacagva, hol teljes közönnyel viselte a kiskakasok torzsalkodásait. Volt úgy, hogy ügyet se vetettek rájuk, mert el voltak foglalva a kapirgálással, szedegetéssel, bogarászással és efféle baromfihoz illő tevékenységekkel. Nekik aztán beszélhettek olyankor! Ügyet se vetettek semmiféle rekedt kis kakaskahangokra, még csak szóra se méltatták az okvetetlenkedőket.

Máskor viszont oda-odacsaptak nekik a csőrükkel, ami a gúnároktól és gácséroktól veszedelmes dolog volt. Azaz lett volna, ha eltalálják őket, mert ilyenkor a kiskakasok a nyakukba szedték a lábukat és iszkoltak, ahogy csak bírtak. A kacsák és libák népének hangos hápogása és gágogása kísérte őket. Attól aztán lett is hangzavar!

De mindez nem tartott olyan sokáig, hogy a magukkal bírni nem tudó kis csirkekakasok újra ne kezdték volna mindennapos rosszalkodásaikat. Az, hogy megkergették őket, vagy hogy odacsíptek nekik, nem is annyira zavarta őket, mint ha keresztülnéztek rajtuk és az általuk irigyelt nagyok még csak válaszra se méltatták a kis kukorékolni tanuló csibeféléket.

Volt olyan is, persze. Nincs két egyforma nap, azt csak unatkozó széplelkek képzelik, hogy a baromfiak élete egyhangú lehet.

Mert ott van, kérem, a kapirgálás, amikor annyiféle táplálékot lehet találni, meg a legkopárabbnak tűnő udvaron is. Első ránézésre nem látszik, de hát azért van a kapirgáló tudomány, hogy a föld alá bújt csemegéket kiszedegessék onnan. A rátalálás öröme, meg hogy nem adjuk oda másnak, az már egyből felvillanyozza a keresgélő csapatot. Ki-ki a maga tudománya szerint áskál, turkál, kapirgál, vagy csak egyszerűen rábukkan valami szaftos ennivalóra, hogy aztán gyorsan el is tüntesse a begyében, mielőtt valaki más csapna le rá.

Mikor már Csirke Pista is elég gyakorlatra tett szert, gyakran elkóborolt a testvéreitől. A szerényebb tarajú jércejelöltek meg a serdülő tyúk-aspiránsok most még nem érdekelték. A húgai voltak, akiket gyakran megrendszabályozhatott, így diktálta a tyúkudvari illem. Mármint hogy készüljön a vezéri szerepre, amikor majd ő parancsol az egész baromfiudvarnak. Talán.

Egy napon, amikor már úgy vélte, hogy hamarosan elérkezik az ő ideje a vezérkedésre, látogatók érkeztek a tyúkudvarba. A falu másik végéből érkeztek. Barátságosan elbeszélgettek egy darabig az ő gazdasszonyukkal, majd beléptek a szárnyasok birodalmába. Azok megrémültek és szertefutottak. Csak Csirke Pista és az egyik bátyja nem tágítottak. Tudni szerették volna, miféle szerzetek azok és mit akarnak.

No, ha nem tágítottak, hát könnyű volt lefűlelni őket. A gazdasszonyuk elkapta mindkettőjüket és átnyújtotta az idegen asszonyságnak. Bár egy jólnevelt szárnyas nem szereti, ha idegenek fogdossák őket, ez a különleges nő nem kérdezte egyiküktől sem, hogy akarnak-e az ő kakaskái lenni, csak simogatni kezdte a kiskakasokat és már vitte is őket.

Csirke Pista megrémült. Most mi lesz majd az ő terveivel? Hogyan tanul meg felrepülni a kerítésre és nagyokat kukorékolni, mint az édesapája? Olyan hevesen dobogott a szíve, hogy majd kiugrott a mellkasából. De a néni megsimogatta a fejét, megdicsérte a taráját, színesedő tollazatát, amitől Csirke Pista megnyugodott és csendesen viselte magát.

Aztán egy fonott szatyorfélébe tették, amit nem szeretett. De ott meg össze lehetett bújni a testvérével, akár kiskorukban a tyúkanyó szárnyai alá. Vitték őket valami Nagy Ismeretlen felé. Most megint féltek, de nem sokáig, mert egy nagykakassá válni akaró növendék kakasnak tudnia kell uralkodnia magán. Hogy fog ő akkor parancsolni mind a tyúkoknak?!

Nem túl sokáig tartott ez a töprenkedés, mert egyszer csak megérkeztek valahová.

Egy másik tyúkudvarba a falu túlsó végén. De nem engedték be őket azonnal a többiek közé, hanem elkülönítve kellett lakniuk egy darabig, hogy szokják a miliőt. Hogy az meg mi? Hát csak úgy mondják idegenesen, hogy a környezetet, a légkört. De mit is fűzzem tovább a szót, Csirke Pista és a bátyja új otthonra leltek. A kedves asszony, aki megvette őket eredeti helyükről, hazahozta a saját udvarába őket, mert neki épp ilyen tollazatú és kiállítású kakaskák kellettek, mint ez a két serdülő volt.

Az első próbaséta után, amikor beeresztették őket a tyúkok és csirkék közé, volt egy kis riadalom. De Csirke Pista olyan bátran viselte magát, hogy mindenkinek megakadt rajta a szeme. Az embereknek is, meg a tyúkocskáknak is.

Pista fivérét azonban máshová vitték. Ő is megtetszett valakinek, aki elcserélte őt egy jércére meg még valami egyébire is, amire Pista már nem emlékszik.

Csak arra a boldog időszakra, amikor már szépen felcseperedett és együtt kapirgálhatott azzal a cserejércével, amelyik időközben csinos tyúkocskává növekedett.

Boldog élete volt Csirke Pistának annak a háznak az udvarán. Igaz, onnantól fogva már nem is hívták többé Csirke Pistának, hanem csak úgy egyszerűen Pistának. Délceg kakas lett belőle. Egy idő után már a bátyjáról is majdnem megfeledkezett, de ne higgyétek, hogy egészen úgy volt az!

Pista időnként felszállott a kerítésre, és ahogy valamikor az édesapjától látta, hallotta, ő is jókat kukorékol. Hirdette a világnak, hogy abban az udvarban ő a főnök. Akkorra már úgy is volt az.

A távolból néha meghallotta a bátyja felelgetését, de nem csak az övét. Ahány kakas csak volt a faluban, mind azt hirdette, hogy ő az igazi, az egyetlen, a legbátrabb és legszebb kakas.

Ha közelebb lettek volna egymáshoz, talán még össze is verekedtek volna, melyiküknek van igaza.

2024. november 22.

A békák birodalma

Egyszer a békák versenyt hirdettek, melyikük a legszebb, legbátrabb és leghatékonyabb vadász.

Nem hiszed, hogy egy béka is tud vadászni? Pedig úgy van az. Most ne mosolyogj, hogy egy béka hogyan nézne ki puskával a vállán, mohazöld erdészkabátban, nadrágban és zöld csizmában! Mert akkor még biztosan nem tudod, hogyan vadásznak a békák. S nemcsak a fiúk, hanem a lányok is. Hát csak tudd meg, hogy a békák nem puskával vadásznak, mint az emberek, hanem a nyelvükkel.

Ez a nyelv nem olyan, mint a tiéd, hanem jóval hosszabb annál. Mégis hogy fér el akkor a béka szájában? Összehúzza, amikor nem használja, és különben is, a békáknak jókora a szájuk, hát miért ne férne el benne a nyelvük?

Éppen így. Ennek a békának már meg is van az első fogása aznapra.

Tudom, nem nagyon szép, de hát egy békának nem is az a dolga, hogy szép legyen, hanem hogy rovarokat fogjon. Nem is bánja ő ezt, hanem csak igyekszik minél észrevétlenebbnek látszani, hogy aztán szélesebben lecsaphasson az arra kódorgó szárnyas rovarokra.

De nem erről akartunk mesélni ma, hanem a békaversenyről. Csak tudod, folyton eszembe jut valami, amit esetleg nem tudsz és én elmondhatom neked, mielőtt valami félreértés akadna közöttünk békaügyben.

Máshol, emberek közt például, szükség van egy kiírásra, hogy összehozhassanak egy versenyt. Mindenkit értesítenek, akit kell, hirdetéseket adnak fel, reklámozzák, aztán jöhetnek a jelentkezők.

No, hát a békáknál nem így van ez. Ők úgy meghirdetik a versenyt, hogy csak úgy zeng belé a vidék. Tavakon, patakokon, nádasokon és mindenféle vizes élőhelyen csak úgy zeng a békaének. Egymás kedvére dalolják el, hogy közeleg a következő verseny ideje, amikor minden béka összemérheti az erejét, és ha gyakran dalolhatnékja van, akkor nyugodtan kiélheti ezt a hajlamát kedvére.

Amerre csak elhangzott ez a felhívás, egyre tovább adták egymásnak a különféle színű, méretű és formájú békák, hogy némely ember már bosszankodott rajta, mi a csudát akarnak ezek a zajos kételtűek ezzel a nagy békakonzerttel? Pedig annyit az embereknek is kellene tudniuk, hogy koranyáron, amikor kellemesen melege vált az idő, a békák amúgy is szoktak koncertezni. Társkereső hangverseny az ilyesmi, és aki nagyon keres, az előbb-utóbb talál.

De most nem társakra vadásztak a brekegőbajnokok, hanem magas érdemekre. Olyasmire, ami legyezgeti a hiúságukat, merthogy sok dicsérettel és kitüntetéssel jár. És hát melyik élőlénynek ne járna olyasmi a fejében, hogy ő szeretne a legszebb, legokosabb, legderekbabb lenni a társai között? Te is biztosan szívesebben vagy jó tanuló, mint rossz, akit folyton csak szidnak.

Mikor ez a nagy versenyfelhívás zengett országszerte, meghallotta ezt egy kicsinyded békánövendék is. Éppen esett az eső, és a víz fölött egy jókora levél alatt húzta meg magát, pedig nem is félt a víztől. Épp csak itt talált kényelmes pihenőhelyet magának, mert aznap már eleget vadászott. Igen, ő is vadászott, nehogy éhen haljon. A békák már csak ilyen öngondoskodók.

Leült hát egy levélre és békésen figyelte, hogyan hullanak az esőcseppek egyre az égből. Azt ugyan nem tudta pontosan, mi az az ég, de látta mindennap maga fölött. Még ilyen esős időben is, amikor mindent beborít a szürkesség és az embereknek rossz kedve van.

Brekuc azonban nem hangolódott le a szürkességtől, s nem azért, mintha tudta volna, hogy a szürke borulat után majd ismét ki fog sütni a nap, hanem mert egyébként is általában jókedve volt. Vidám kis Brekuc volt, akinek hatalmas szemei folyton nyitottak voltak a világ minden jelenségére. Merthogy a növendék békák már csak ilyenek. Tele vannak kíváncsisággal. Régen úgy mondták: tudásszomjjal. Ő is mindent tudni szeretett volna, ahogyan az embergyerekek is, akik állandóan faggatják a szüleiket: miért?

Aztán a versenyfelhívás egyre erősödött és igen hangos volt. Szinte megkövetelte minden békától, hogy mielőbb jelenjen meg a verseny színhelyén, egy nagy tavon. Na, jó, de hogyan jutna el oda?

Ez a kérdés motoszkált Brekuc fejében, amikor meghallotta, hogy tőle kissé távolabb két békátársa éppen erről értekezett egymással.

-Ugye, elmegyünk mi is?

-Brekeke, brekeke, hát persze, hogy elmegyünk.

-De hogyan?

-Hát csak úgy gyalogosan. Ahogy minden vándor szokta. Ha nekik megy, nekünk is sikerülnie kell. Brekeke!

Mikor Brekuc meglátta, hogy a két békátárs elkezdi kiúszni a tavacskából, ahol laktak, utánuk eredt. Ha másra nem, arra legalább jó lesz, ha követi őket, hogy megtudja, merrefelé vezet az út, amelyen el lehet jutni a békaversenyre.

Ahogy távolodtak a tó közepétől, Brekuc szíve egyre hevesebben vert. Egyrészt, mert izgatta a verseny maga, másrészt, mert sajnálta otthagyni azt a kedves levelet a tó közepén, amelyen olyan jókat lehetett üldögelni és pihenni. Olyan volt az neki, mint neked a saját kuckód, ahol szívesen időzöl.

A nagyobb békák gyorsabban is tudtak úszni, mint Brekuc. Alaposan lemaradt mögöttük, és az lett a nóta vége, hogy már nem tudta követni, merre vezet az útjuk. Eltűntek valahol a sűrű esőben, ami csak nem akart elállni, sőt egyre hevesebben csapkodta a vizet a nyári zápor.

Brekuc tanácstalan lett. Még ha megkérdezte volna a nagyokat, merre s hová tartanak olyan igyekezettel, talán megtudott volna valamit tőlük. De ő csak ki akarta figyelni, mert még maga is bizonytalan volt benne, mitévő legyen.

Most meg aztán még inkább. Mikor a két nagy béka eltűnt valamerre a szakadó esőben, Brekucban egyre erősebben kezdett dolgozni a honvágy. Már is úgy érezte, hogy neki ott van a helye, annak a tónak a közepén, azon a kedves kis levélen, amit mintha neki terveztek volna oda, hogy oda cövekelje le magát pihenő idejében.

Hirtelen elhatározással megfordult és visszafelé kezdett el úszni.

Egyre gyorsabban tempózott. A kis békasíve hevesen dobogott. Attól félt, hogy valaki másnak is megtetszik az a kényelmes kis hely, és akkor ő várhat sorára. Mert az az eszébe se jutott, hogy ő egy másik békát, amelyik nagyobb lehet nála, elzavarjon onnan, arról a gyönyörű levélről, amire elsősorban ő tartott igényt.

Egy örökkévalóságnak tűnt, amíg eljutott a tó közepére.

De megvolt! Megvolt a kedves kis levél, és senki nem ült rajta, csak a víz súlya alatt hajlott kissé alacsonyabbra. Menten célba is vette, felugrott rá, de a levél most nem engedelmeskedett neki. Brekuc lecsúszott róla, visszahuppant a vízbe.

„Hát persze. Megsértődött, hogy itt hagytam”, gondolta magában Brekuc. „Most nem akar visszafogadni. Mert nem voltam hűséges pajtása.”

Ez a gondolat elkészerítette, de nem merült el sokáig ebben, mert észrevette, hogy a levél, amint ő ráugrott, egészen a víz felszínéig lehajlott, majd visszapattant az eredeti helyére. A víz mind lefolyt róla. Mit folyt! Lezúdult. És most üresen állt, azaz hajladozott az esőben.

Brekuc megint megcélozta a levelet. És sikerült!

Még soha nem volt ilyen boldog. Gyorsan brekekélt is egy szép strófát a kedves levélnek. Megdicsérte, hogy milyen szép és kényelmes, hogy sehol a világban nincs még egy ilyen szépséges levél. Ennyi dicsérettől persze hogy Brekuc felé hajlott ismét a levélke és persze, hogy visszafogadta kedves kis lakóját.

Brekuc aztán nem ment világgá. Örült, hogy ilyen kellemes, szép helyen lakhat. Biztos volt benne, hogy övé a legszebb levél, amilyenről egy béka csak álmodhat. S hogy milyen a nagy béka vadászverseny, majd elmondják, azaz elbrekegik neki a nagyok, amikor visszajönnek arról a nagy tóról, ahová készülődtek. Ha meg ők nem térnének vissza, akkor majd akad, aki hírt hoz felőlük. Talán még békakirályá is választják valamelyiket, ha nagyon ügyesen vadászik.

Biztosan így is történt, de mi nem hallottunk felőle.

Csak Brekuc érezte egyre jobban magát a kedves növény közelében, amely ennyi szeretettől egyre lombosabbá terebélyesedett. Brekuc már alig látszott ki a dús lombsátor alól. De mit bánta ő?! Fő, hogy otthon lehetett és nem veszítette el a kedves barátját. Versenyre nevezni meg majd lehet később, amikor elég nagyra nő, hogy ő is vetekedhessen a nagyokkal.

Ugye, te is ragaszkodsz a barátaidhoz?

2024. november 23.

Tavaszi madárdal

Tavasszal olyan egyszerű az élet. No, legalább annak tűnik. Sokkal szebben és melegebben süt a nap, és ettől mindenki jobb kedvre derül. Annyi szép hanggal telik meg a természet, hogy elsorolni is nehéz lenne. Az egyik füttyög, a másik vígan dalol, a harmadik brekeg, a többi meg... nos, hát a saját hangján zengi az élet dicséretét. Csak a hangtalan lények nem teszik, de azért ők is meg tudják üzeni egymásnak és az idegeneknek is, hogy nekik fényes jó kedvük van.

Ilyenek a fák, a virágok, a tavasz lelkes hírnökei. Ők a szépséges virágtakarójukkal árulják el, mennyire készülnek a nagy változásra, amit úgy általában csak tavasznak szokás nevezni. Vannak olyan fák, hogy a virágos ágaik szinte a földi hajlanak, olyan dúsan meg vannak rakva színpompás szirmokkal. És rajtuk még az is szép, hogy amikor hullajtani kezdik a szirmaikat, akkor is szép és illatos a környékük. Ahogy rájuk fúj a szél, csak úgy szállnak tova a kecses virágszirmok, hogy barátságos ösvényt kínálnak az arrafelé sétálóknak.

De azt ne gondoljátok, hogy csak úgy üresen, magukban állnak ezek az ünneplő díszbe öltözött fák! Amint észreveszik, a madarak is meglátogatják őket. A fák meg odakínálják nekik ágaikat, hogy nyugodtan rakjanak rájuk fészket, mert szívesen látott vendégek ők minden évszakban. Azután is, hogy elmúlik a tavasz és jön sorra a többi évszak.

A fák élelmet és védelmet kínálnak a méheknek és a madaraknak. A méhek segítenek nekik, hogy gyümölcsöket tudjanak teremni, a madarak pedig elpusztítják az őket támadó rovarokat, kártevőket. Még a rendetlenségnek tekintett madárpiszokkal is csak táplálják a fákat, egyéb növényeket. A természetben a rend a törvény, és aki ez ellen vét, az többnyire az ember, de bárki is legyen, az a végén elnyeri méltó büntetését.

Erről is dalolhatnának a szép tollú madarak, de nem erről szoktak. Előbb társat keresnek maguknak, akivel együtt fészket raknak, és ott nevelik fel a fiókáikat. Nekik ez a lakásuk és ez a családjuk. Mikor a fiókák még kicsik, az apamadar hangosan énekel, hogy mások tudtára adja, hol van az ő otthonuk határa. Ott pedig senki ne zavarja őket, mert azt nem szabad.

Így énekelt ez a szépséges madárka is.

Amint látod, ő is egy virágos fára költözött lakni a családjával.

Hallgatta a parknak minden lakója, de hallották az arra sétáló emberek is. Dicsérték, milyen szép strófákat tud ez az aprócska madár, és sokan megálltak a fa alatt, ahol énekelt.

Csak úgy zengett a park, és amikor más madarak hasonló énekbe fogtak, akkor fenséges koncert kerekedett. Rögtönözték a madarak, hallgatták az emberek, de még tudósok is jártak oda, hogy felvegyék ezeket a pompás hangokat, hogy aztán elemezzék a strófaikat meg az úgynevezett nyelvjárásaikat. Mert a madaraknak is vannak különböző nyelvjárásaik, nemcsak az embereknek. De ezt már igazán csak a hozzáértők tudják megkülönböztetni.

Az emberek csak úgy meghallgatják őket és ki hangosan dicséri őket, ki csak boldogan bólogatva.

Volt egyszer egy kíváncsi kislány, aki gyakran sétált a parkban a nagypapájával. Ő mindenről tudott akár többszáz kérdést is feltenni, soha nem unta meg. A felnőttek annál inkább, de az ő nagypapája igen türelmes volt, és még művelt ember is, aki meg tud felelni a legrázósabb kérdésekre is.

Prüntyőke és Laci papa aznap is a parkban sétáltak, amikor felfedezték ezt a szép, díszes tollú madarat. Előbb Laci papa torpant meg és tartotta vissza a kezénél fogva Prüntyőkét, nehogy megzavarja a kis dalost az aznapi koncertben.

-Hallgasd csak! Ugye, milyen szép dallamokat fúj ez a kismadar? – súgta oda Prüntyőkének.

-Melyik? Hol van? – kezdte rögtön a kérdések egész sorát a kislány.

-Légy türelmesebb! Ha nem zavarjuk meg, egészen sokáig is hallgathatjuk az énekét.

-De miért? – vágta rá azonnal Prüntyőke.

-Hát mert szép, és mert nem mindennap hallhatsz ilyet.

-De miért? Miért nem hallgathatom mindennap? – faggatta tovább a nagypapát Prüntyőke.

- Azért nem, mert nem biztos, hogy itt lakik, csak most éppen erre járt és dalol nekünk egy sort.

-És miért nem lakik itt és akkor honnan jött ide és miért énekel nekünk egy sort? – árasztotta el a nagypapát Prüntyőke az újabb kérdéssorral.

-Lehet, hogy itt lakik, de ezt nem tudhatjuk, nincsen ráírva – próbálta meg leállítani a kislány égető kíváncsiságát a nagypapa.

-De miért nincsen ráírva?

-Mert a madarakra senki nem szokott írni, kislányom.

Prüntyőke ekkor kivonta a kezét a nagypapa kezéből és közelebb lépett a fához. Bár ne tette volna! A szép kismadár megijedt és felrebbent. Prüntyőke visszafordult a nagypapához, hogy folytassa a faggatást:

-Most hová lett az a szép kismadár? Miért repült el?

-Azért, mert túl közel merészkedtél hozzá. A madarak ezt nem szeretik.

-De hát a Jancsiék kanáriját is egészen közélről lehet nézni. Még oda is ugrál a kalitka széléhez és csicsereg.

-Az más. Én a vadon élő madarokról mondtam ezt – védekezett Laci papa.

-És a kanári miért nem él vadon?

-Mert már nem tudna megélni a szabadban, kicsim – felelgetett türelmesen Laci papa. – A kalitkában nevelt madarak nem tanulják meg kiskoruktól fogva, hogyan védjék meg magukat, ha meg akarják támadni őket.

-Ki akarja megtámadni őket? – hangzott a sürgető kérdés.

-Nagyon is sokan. Macskák, ragadozómadarak, rossz gyerekek, menyétek, görények, elég sok ellenségük van ezeknek a széphangú kis dalosoknak.

A nagypapának szerencséje volt. Most megjelent egy másik kismadár. Előtte leültek pihenni egy padra. Onnan nyugodtan figyelhették, hogy illegeti magát kissé kényeskedve. Nem kellett túl sokat várni az énekére sem. Prüntyőke figyelmét egyből lekötötte, és hát lehetett erről is egy csomó kérdést feltenni a nagypapának.

-Nagypapa! Ezt hogy hívják? Miért másmilyen, mint a másik madárka volt?

-Ez egy kisöreg vörösbegy, kislányom. Azért más, mert sokféle madár van, és ahány fajta, annyiféle tollkabátjuk van.

-Olyan, mint nekem, amit télen hordok? – ragyogott fel Prüntyőke szeme.

-Nem egészen. Azt csak úgy mondjuk, hogy tollkabát, mert az egész testüket tollak borítják. Az védi őket az időjárás viszontagságaitól.

-Mi az a viszontagság? – kérdezte mohón Prüntyőke.

-Szerencsére azt te még nem ismered – magyarázta Laci papa. – Az olyan nehézség, baj, ami sokak életében adódik. Például, ha fázik az ember és nincsen meleg holmija, amit felvehetne.

-De miért? – vágta rá azonnal Prüntyőke.

-Ezt szerencsére tényleg nem ismered.

-De miért nem és az miért szerencse? – kapott az újabb lehetőségen Prüntyőke.

-Azt ne is ismerd meg soha, kicsikém! – komolyodott el a nagypapa. – Vannak olyan emberek távoli országokban, akik olyan szegények, hogy még elegendő ruhájuk sincsen. De most a madarokról beszéltünk meg az időjárás viszontagságairól. Nos, hát a madarak nem vethetik le a tollkabátjukat, mert az védi a testüket télen és nyáron.

-Kitől védi őket?

-A túl erős hidegtől és a túlzott hőségtől. Ez szigeteli őket.

-Úgy, mint a bácsik a múltkor a házunkat?

-Nem egészen. Egyébként a házakat is azért szigetelik, hogy az emberek ne szenvedjenek a szélsőséges időjárástól. A madarak tolla meg úgy szigetel, hogy a túl hideg vagy túl meleg levegő ne tudjon a tollaik közé befészkelődni és ott ártani nekik.

Prüntyőke erre ismét csak le akart csapni, de megállt mellettük egy kedves öreg néni. Barátságos hangon üdvözölte őket:

-Szervusztok. Látom, Laci, hogy kedves társaságod van.

A nagypapa udvariasan felkelt és Prüntyőkéét kézen fogva felállította, majd bemutatta a néninek:

-Ő itt a kisunokám, Prüntyőke. Prüntyőke, ez itt Incike néni.

Incike néni megsimogatta Prüntyőke fejét és ezt felelte:

-Nagyon örvendek, kedves kislányom, hogy megismerhettelek.

Prüntyőke kissé meglepődött, de udvariasan válaszolt:

-Én is örülök, Incike néni. Honnan tetszett érkezni?

-Csak otthonról. Gondoltam, sétálok egyet, hiszen olyan szép idő van.

-Mi is sétáltunk, csak leültünk egy kicsit a madarak énekét hallgatni – jegyezte meg a nagypapa.

-Igen, de az egyik hamar elrepült – vetette közbe Prüntyőke. – És most már az a másik, a vörösbegy is. De miért repült el ez is, nagypapi?

-Mert a madarak sokat röpködnek napközben, amikor nem alszanak – világosította fel Prüntyőkéét a nagypapa.

Majd, hogy mentse a helyzetet, mielőtt a kisunokája Incike nénit is faggatni kezdené, gyorsan felajánlotta:

-Mit szólnátok egy fagylalthoz?

-Nem is tudom... - bizonytalankodott Incike néni.

-De én igen! Igen, igen, én nagyon szeretnék fagylaltot enni! – lelkesedett Prüntyőke.

-Akkor ezt túltárgyaltuk – mosolyodott el a nagypapa. – Van itt a közelben egy fagylaltozó, oda beülünk.

Mi tagadás, Laci papa is szerette, ha van néha egy kis szünet a kérdezősködésben, ezért jött jól a fagylaltozás ötlete. Amíg a fagylaltot fogyasztja, legalább arra a kis időre nyugton maradhatnak a kislány szűnni nem akaró kérdéseitől.

De Prüntyőke evés közben is tudott száz kérdést feltenni. Most például ezt:

-Miért lila az Incike néni haja?

-Nem lila az, kedvesem, hanem fehér. Csak a fodrászom javasolta, hogy hamvasítsuk egy kicsit – felelte Incike néni.

-Mi az a hamvasítás? – csapott le az újabb információra Prüntyőke.

-Az egy spray, amivel lefújják a haját, ha már készen van a frizura. Olyasmi, mint... a hajlakk.

-Érdekes... - figyelte eltöprengve Prüntyőke az Incike néni haját. – Szép... de szerintem akkor is lila.

-Van néhány árnyalatban – világosította fel Prüntyőkéét a néni. – Kék és zöld változatban is szokták kérni.

A nagypapát nem annyira szórakoztatták ezek a női dolgok, annál inkább Prüntyőké.

-Ha majd nagy leszek, én is hamvasítani fogom a hajamat – ígérte.

--Azzal még várhatsz egy kicsit, kislányom – vetette ellen Laci papa. – Ahhoz előbb meg kell őszülnöd ilyen szép fehérre, mint Incike néni.

-De miért? – kezdte újra Prüntyőke a szokásos kérdéssorát.

-Mert az csak hófehér hajhoz illik.

-De miért?

-Mert csak azon mutat jól. De most már kérdezhetnél egyebet is, kislányom – próbálta elterelni a kislány figyelmét Laci papa.

-Mit kérdezzek? – kanalizta tovább a fagyaltját Prüntyőke.

-Amit csak akarsz, és ami értelmes dolog – felelte a nagypapa.

-Jó, akkor mondd meg nekem, hová lett az a második madárka? Az a szép vörösbegy.

Incike néni látta, hogy valamit már neki is kellene tennie az egyre fáradó nagypapa érdekében:

-Elvitte a cica – bökte oda gyorsan, mielőtt Prüntyőke észbe kaphatott volna.

-A cica?!!! – kiáltott fel Prüntyőke. – De ugye, nem fogja megenni?

-Nem drágám, azt csak úgy mondjuk, ha valami hirtelen eltűnik és már nem tudjuk, hová lett – folytatta Incike néni.

De akkor már az egész fagyaltozó nevetett. Prüntyőke ugyanis olyan kétségbeesett arcot vágott, mintha a vörösbegy valóban halálos veszedelembbe került volna.

-A bácsik meg a nénik miért nevetnek? – kérdezte Prüntyőke.

De választ nem kapott, csak egy nagy pusztit az arcocskájára. Ott állt előttük az apukája, aki felkapta és a magasba emelte Prüntyőkét.

-Na, gyere, ne fáraszd tovább a nagypapát! Elmegyünk városnéző buszozni, jó?

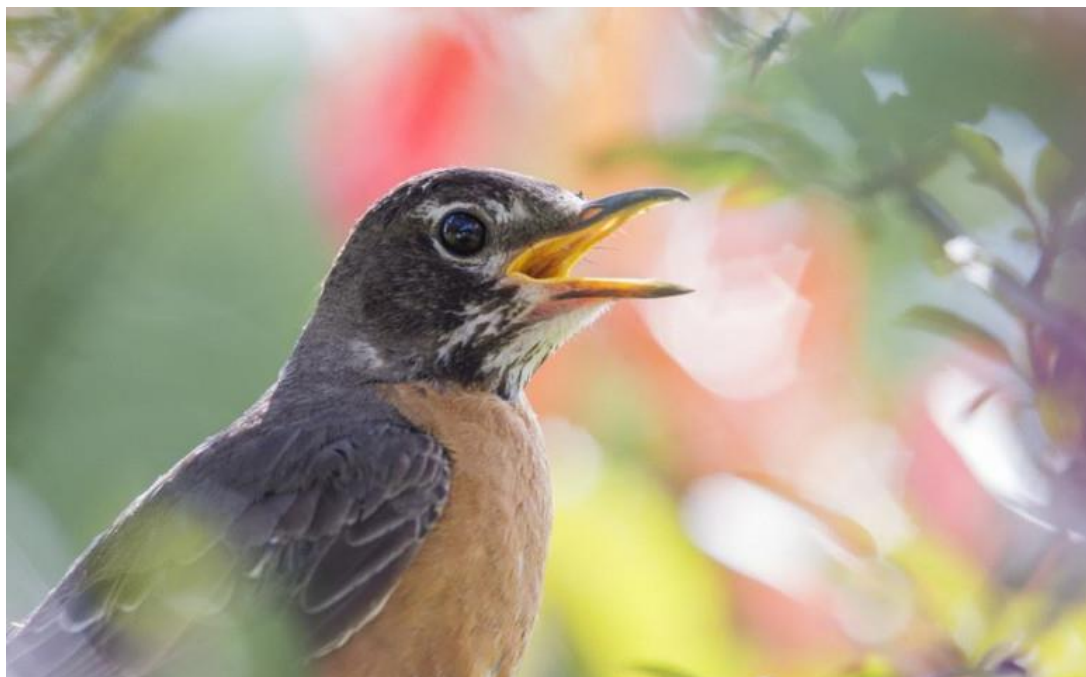
-Jó, de miért? – kérdezte Prüntyőke odafent a levegőben.

-Csak, drágám, csak – felelte az édesapja, aki a hóna alá csapta Prüntyőkét és már futott is vele.

-Csókolom! Köszönöm, hogy ilyen szépen foglalkoztak vele! – köszönt még vissza a nagypapának és vendégének.

Aztán a nyakába ültette a kislányát és ügetni kezdett végig a park sétányain. Nagypapa és Incike néni, de még a pincérek is jókat mosolyogtak rajtuk. Az egész fagyaltozó és körötte a park csupa kuncogás és mosolygás volt. Aztán a madarak is kedvet kaptak hozzá, hát vígan daloltak ők is. Mi mást is tehettek volna egy ilyen szép tavaszi napon?

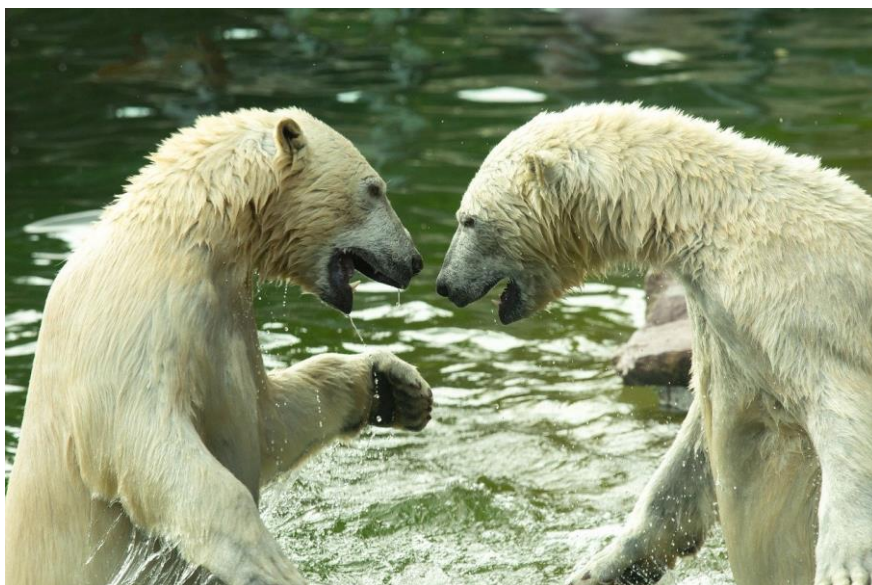
2024. november 25.

Állatkertben

A medvéknek nagyon melegük volt már a tűző napon. Időnként megmártóztak a medencében, aztán megint kifelé kúdtak a partra és csak lustálkodtak. Jegesmedvék voltak, nem lehetett rajtuk csodálkozni, hogy túl meleg volt nekik a délszaki klíma, de hát egyelőre nem akartak bevonulni a barlangjukba, ami természetesen hűtött volt. Valamiért őket is szórakoztatta, hogy a bábéskodó embereket nézhetik. Olyan volt ez, mintha a TV-ből az ott szereplők vissza tudnának nézni a te szobádba, ahol annyiféle bolondságot tudsz művelni, igaz?

A jegesmackóknak viszont volt rá lehetőségük, hogy megbámulják az embereket, és nem is hagyták szó nélkül. Az emberek nem értették, miket brummognak ők maguk közt, tolmács meg nem akadt a közönség soraiban, így hát felvilágosítás nélkül maradtak. Csak nézték egymást, oda és vissza, és mindenki jól szórakozott.

Aztán csak összenéztek és megint belevetették magukat a medencébe, ahol úgy tettek, mintha veszekednének. Morogtak egymásra, fejbe csapták egymást, pocskolták a vizet, hogy körülöttük mindenki vizes lett volna, ha elég közel állnak a medencéjükhöz. Többen fényképezni, filmezni kezdték őket, és ez is tetszett a medvéknek. Most ők voltak a sztárok.

Állatok gyakran tesznek effélét az állatkertben. Talán unatkoznak, talán csak így kommunikálnak egymással, de valamit mindig tesznek a nagy monotonia ellen.

A két fehérbundás medve is ezen mesterkedett. Félszempén figyeltek az embereket, mit szólnak ehhez vagy ahhoz a gesztusukhoz. Ha valamin jót derültek, ők is szívesebben mókáztak. A mimelt verekedés után nagy egyetértésben úszkáltak együtt a vízben, és arra gondoltak, vajon milyen lehet máshol élni. Máshol, ennél jegesebb vidéken, ahol kellemes hideg van és a hozzájuk hasonló hatalmas állatok mind jól érzik magukat.

Mi nem tudjuk pontosan, mi játszódik le az ilyen csapongó medveképzeletben, de annyit tudunk, hogy az állatoknak is vannak gondolatai. Jók és rosszak egyaránt. Kitől mi telik ki. Az

egyiktől barátságosabb, a másiktól meg csak ilyen morózus dolgok, mint ettől a nagyon szép téli bundájú jegesmackótól, amelyiket nem éppen állatkerti körülmények között fotóztak le.

Ha alaposabban megfigyeled, láthatod, hogy gondosan beleszimatol a levegőbe. Figyeli az embert, aki a kameráját felé fordítva lesben áll és valamit forgat a fejében. Mint ahogy ő is.

Hogy az mi lehet, azt próbáld meg kigondolni te magad!

De nehogy csak az jusson az eszedbe egy nagyragadozóról, hogy mindent és mindenkit meg akar enni!

Vannak játékosabb medvék és azoknak sokkal játékosabb gondolatai is.

Ez például egészen biztosan játszani szeretne valakivel. Nem feltétlenül veled, mert azt se tudja, hogy te a világon vagy. Esetleg a testvérével, amelyet most nem láthatsz ezen a képen. De olyan huncutul néz, hogy egészen biztosan valamit forral abban a bumfordi mackófejében.

A medvék is szeretnek játszani. Minden állatgyereknek vannak kedves játékaik, amelyeket nem a boltban vesznek meg, hanem egymástól tanulnak vagy maguk találhatnak ki, hogy szórakoztassanak valakit. Egymást vagy az anyukájukat, aki neveli őket, nem is tudnám megmondani. De azért jó móka lehet az, amikor egy ilyen kedves mackókoponyában valami új dolog születik meg.

Mint amikor te is játszol a testvéreiddel vagy a barátaiddal.

Mondjuk, építész valamit és meg szeretné mutatni valakinek.

Vagy télen elkezdéd görgetni a havat, hogy a végén egészen nagy kövér hólabdává gyűlik össze. Akkor már akár hóembert is lehet építeni belőle.

Csak nem gondolod, hogy ez a maci is hóembert készül építeni?

Hiszen ő a szabadban él és nem is tudhatja, milyen az az ember.

Akkor meg hómackót épít? Még az is meglehet.

De nem hiszem. Inkább csak megfigyeli a környezetét, ahol most nincsen túl hideg, ha zöld növények is vannak körülötte.

Valamit mégis figyel. De nem azt a magas sziklát, ami mögötte tornyosul, hanem valami mást.

Lehet, hogy versenyt úsztak a testvérével, és neki sikerült előbb kikapaszkodnia a vízből.

Jó lenne tudni, igaz? Megtudni, hogy kit vagy mit figyel ilyen békésen.

Akire ilyen kedves pofácskával néz, az nem lehet az ellensége.

Inkább az anyukája vagy a testvérkéje.

Tudod, hogy az anyamedvék is szeretnek játszani a fiaikkal?

Csúszkálnak a havon, és amikor az anyamedve elnyúlik a hóban, a kölykök hozzábújnak, kedveskednek neki. Valamit belebrummognak a fülébe, hogy aztán megint önfeledten folytassák a játékaikat.

Régen az embereknek is voltak ilyen játékos szokásaik.

Vannak, akiknek ma is élnek ezek a szokásaik vagy hagyományaik.

Tudod, mi a hagyomány?

Amit az őseink ránk hagyományoztak.

Mert ők is játszottak egykor, amikor még ők is kisgyermekek voltak, és a gyermeknépeknek voltak gyermek-szokásaik, amiket megőriztek a náluk fiatalabbak, miután ők is eltanulták tőlük. És ők is találtak ki újabbakat meg még újabbakat. Ezekből születtek a néphagyományok.

Talán az az előbbi medve is ilyesmire gondolt, amikor még sok hó esett és szép jeges volt körülötte minden. A jegesmedvecsalád meg élvezte a sok játékot, a csúszkálást a havon. Beleszimatoltak a levegőbe, aminek finom hóillata volt.

Te is szereted a friss hó illatát?

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy állatkert. Abban éltek a jegesmedvék, a barnamedvék, a rókák meg a farkasok. Csupa félelmetes állat, amelyekkel nem szeretnél találkozni kirándulás közben. Az állatkertben mégis megférnek ők, igaz, egymástól jól elkülönítve.

Az állatkertben valami érdekes évforduló közelgett.

Már minden állatgondozó, de még az igazgató és a takarítók is arra készültek nagy titokban.

Az állatoknak nem árulták el, mi lesz az a meglepetés, amit a számukra készíteni fognak.

De az állatok nagyon figyelmesek. Egyből kiszimatolják, ha valami változásszag van a levegőben. Nem kell azt nekik külön mondani, sőt le se lehetne tagadni előttük. Akkor ők is készülődni kezdenek, izgatottan járkálnak fel-alá a ketreceikben vagy a kifutóikon. Vagy mint a medvék, a barlangjuk előtt.

Amikor nevezetes ünnep van, valakinek a születésnapja vagy a megérkezésének a napja az állatkert lakói közé, vagy csak mert közeleg a tavasz vagy a nyár, az állatkert személyzete készít az állatok számára valami finomat.

Most éppen a jegesmackó születésnapja következett.

Azért ne higgyétek, hogy a jegesmedvéknek ilyen édességekkel szolgálnak!

Az a díszes torta a személyzeté.

Az állatok meg a saját kedvenc csemegéiket kapják. Mindenki másfélét. A növényevőknek finom zöldségeket, gyümölcsöket. A hlevőknek kedvenc halaikat. Az oroslánoknak, egyéb ragadozóknak nyers húst. Egyszóval mindenki lakomázhat.

Mikor kiosztották mindenkinek a csemegéket, az állatgondozók is megkóstolhatják azt a finom jegesmacitortát.

Ugye, te is megkóstolnád?

Ne félj! Attól még nem válsz ragadozóvá, legfeljebb tortaevővé 😊))

2024. november 27.

Szerénke bánata

Szerénke, bármennyire is másra gondolsz, nem egy kis szerény kislányka volt.

Szép fehér cica kapta ezt a nevet a gazdájától, akik igen nagy becsben tartották. A lakásukban lakott, és nem vitték ki a parkba vagy a játszótérre, ahol találkozhatott volna más macskákkal, mert nem tudták volna megóvni őt a forgalmas utcák többi állataitól vagy az odalent időnként robogó autóktól, teherkocsiktól.

Szerénke hát magára maradt napközben és egyre csak az utcát figyelte az ablakból. Hol a konyhából, hol a nappaliból vagy a többi szobából, mikor hol talált magának megfigyelni valót.

Jó magasan laktak, a harmadik emeleten. Onnan be lehetett látni az egész környéket. Megfigyelte, ki mikor jár haza, vagy hogyan sétálnak odalent az emberek és a kutyák, és egészen bizonyosan vágyott rá ő is, hogy találkozhasson velük. De mivel nem tudott beszélni, nem is tudta elmondani ezt a gazdájának.

A kis gazdája egy kislány volt, aki szerette dédelgetni Szerénkét. Játszott vele mindenféle cicajátékokat. Pihejátékot vagy madzagra erősített papírszeletet húzgált az orra előtt, majd hirtelen felkapta és a magasba rántotta. Szerénkét ez roppant szórakoztatta. Feltámad benne a ragadozóösztön és mindjárt utána vetette magát, hogy elkaphassa az izgalmas játékot. De nem mindig lehetett. A játék lényege éppen az volt, hogy Szerénke minél többet ugráljon, megerősödjön, nehogy ellustuljon a benti élettől. Ő ezt nemigen értette, ezért időnként

megmérgeződött, hogy már megint nem hagyják neki elkapni azt a bizonyos tollas vagy zörgős valamit, amit szeretne alaposan megtépázni.

Néha azért megkapta, meg is tépázta, s aztán Irmuska készíthetett neki újabb papírajátékot.

Például egy papírgalacsint, amit golyó formájúra összesodort, majd Szerénke elé gurította a padlón. A galacsin izgalmasan siklott, pattogott vagy csak csúszott és azt elkapni csupa élvezet volt. Ezt addig csinálták, amíg a végén mindketten el nem fáradtak.

Irmuska aztán hagyta Szerénkét, hogy pihenjen egy kicsit, ő meg elment megírni a házi feladatát.

Szerénkét nem kellett sokat biztatni, szívesen lustálkodott ő, hiszen a macskák szeretnek sokat pihenni. Éjjel kevésbé szeretnek aludni, mivel éjjeli ragadozók volnának, nappal annál többet. Olyankor senki nem zavarta, hiszen mindenki elment valahová, amit Szerénke csak az ablakból figyelhetett meg.

Aztán, ha kinézelődte magát az ablakban, elvonult a kosárkájába, amit a saját kuckójának tekintett, és ott jókat heverészett.

Neki nem voltak házőrző feladatai, mint egy kutyanak szokás. Néha, amikor a bejárati ajtó mögött hangokat hallott, odament és hallgatózott egy darabig, de azok a hangok hamarosan megszűntek. Valaki bement a saját lakásába, vagy látogatókat fogadtak, máskor lefelé mentek a lépcsőn, és Szerénke őket is megfigyelte. Különösen azokat, amiket rendszeresen hallott. A házbeli szokásokat így tanulta ki. És amikor már csak a megszokott neszek hallatszottak az ajtó mögül, már ügyet se vetett rájuk. Csak magában konstataálta, hogy már megint ugyanazt csinálják, hát mi érdekes van abban?

Amikor azt látta, hogy odalent a házuk környékén más macskák szabadon járkálhatnak, elszorult a szíve. Mégis van arra lehetőség, hogy más cicáknak le lehet menniük az utcára, sőt a környéken is csatangolhatnak?

Valamit nem értett.

Neki miért nem engedik meg, hogy ő is szabadon járkáljon, különösen, amikor úgyszólván itthon napközben?! De jó volna odalent szabadon futkosni, ugrálni, más macskákkal játszani! Szerénke bánatos lett.

Látta, hogy az a nagy bozontos bundájú macska odalent miket művel. Ha kutyák közelegtek, gyorsan felfutott egy fára, onnan figyelte őket ellenséges tekintettel. A kutyák hangosan megugatták, de ő nem félt, mert biztonságban volt a fa tetején. Mikor már elmúlt a kutyaveszély, a bozontos macska ismét lejutott a fáról. Jó magasságról ugrott le, nagyon ügyesen csinálta. Aztán nagy kevélyen sétált tovább.

Szerénke bánatosan nézett utána. Pedig roppantul imponált neki az a bozontos állat.

De nem sokáig szomorkodhatott, mert észrevett egy fiatalabb cicát. Ez cirmos volt, egyszerű bundájú, Szerénke mégis talált rajta irigyelnivalót.

Hát persze, hiszen ez is szabadon járkálhatott, senki nem ügyelt rá.

Nem volt szobacica, mint ő, hanem igazi szabad macska, igaz, még egészen fiatalka.

Milyen érdekes volt, hogy abban a zöld valamiben is sétálhatott, amit ott fújt a szél, a lépcső közelében. De jó is volna neki is kipróbálni, milyen lehet az illata, a tapintása, s talán azzal is lehetne játszani, a mancsával megpiszkálgatni, ingerkedni vele, hátha válaszolna az érintésre az a zöld dolog a lépcső mentén!

Aztán ez a macska is elment dolgára. Nem vette észre Szerénkét, pedig még oda is nyávogott neki valamit az ablakból. Igaz, az ablak zárva volt, a cirmos nemigen hallhatta volna meg, mit üzent neki Szerénke onnan fentről, a harmadikról.

Szerénke nagy búsan lehevert a kuckójában.

Szép párnája volt, amin kényelmesen elnyúlhatott, de most nem volt túl nagy kedve ezzel törődni. Unottan feküdt és egy ideig el is aludt. A benti magányos élet nem szórakoztatta.

Aztán egyszer csak megzörrent a zár. Szerénke felpattant és sietett, hogy Irmuskát üdvözlje. A kislány is nagyon megörült, hogy Szerénke az ajtónál várja. Gyorsan felkapta és megsimogatta. Bár nem szabad, a szülei megtiltották neki, mégis megpuszilgatta a cica fejét.

A cicabánat hamar elröppent.

Szerénke szerette volna ugyan elmondani Irmuskának, hogy jó volna odalent játszani, ahogyan a többi macskának is lehet, de Irmuska nem értette el a nyávogása alapján, mit szeretne mondani neki a kis házikedvence.

De nem is kellett már.

Kevés cihelődés, táskalerakás meg uzsonna után jöhetett megint a játék.

Azért nem olyan rossz szobacicának se lenni!

2024. november 27.

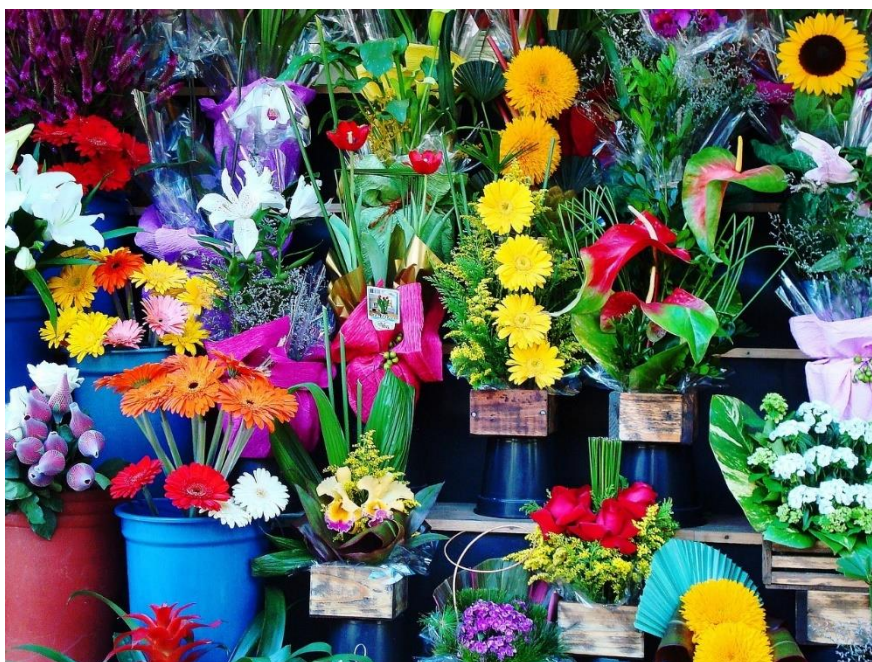
Szegfű és gerbera

Petykó nem tudta eldönteni, melyiket válassza. Csak állt a virágboltban, mintha a lába a földbe gyökerezett volna, és előbb megszólalni se tudott.

Odabent minden kellemesen hűvös volt, finom illatok úsztak a levegőben, és ez valósággal elbűvölte Petykót. Csak nézelődött, forgatta a fejét, mi mindent nem lehet itt kapni, és előbb nem is volt semmi gond vele. Többen álltak előtte, hát nem volt kénytelen eldönteni, melyik virág lesz alkalmasabb a közelgő ünnepre.

Máskor könnyebb dolga volt. Az anyukája adott neki pénzt és közölte vele, hogy milyen virágot vegyen és mennyit. Ez többnyire akkor történt, ha a tanítónéninek közelgett a névnapja vagy pedagógusnapra illett vinni neki virágot. De ez most más volt.

Most ő akart kedveskedni az anyukájának. A zsebpénzét nem költötte el, hanem gondosan összepórolta, hogy meglegyen a virágra való. Még csak nehéz se volt, könnyedén összehozta. Az iskolai büfében mindig annyian állnak sorba, hogy neki vagy türelme nem volt, hogy kivárja, vagy már csengettek is, és neki abban a szünetben nem jutott semmi uzsonnára.

Petykó megcsodálta a sok virágot. Két virágnak emlékezett a nevére, amiket az édesanyja emlegetni szokott: szegfű és gerbera. Aztán, amikor rákerült a sor, félénken megkérdezte:

-Szegfű vagy gerbera?

-Tessék? – felelt egy csinos virágboltos néni. – Ezt inkább én kérdezhetném tőled? Mit kérsz, kisfiú?

Petykó zavarba jött. Nem tudta a pontos választ. Egyik lábáról a másikra állt, és elakadt a szava.

-Melyiket lehet kapni? – bökte ki végül.

-Mind a kettőt – mosolyodott el a néni. – A gerbera ott van előtted, abban az edényben. Van piros, sárga, narancssárga, rózsaszín és fehér meg vajsínű.

-Meg tetszik mutatni, melyik az? – kérdezte Petykó, még mindig félénken.

A virágboltos most már csupa mosoly volt. Előlépett a pult mögül és rámutatott a vödörre, amiben a sokféle gerbera állott:

-Ezek azok, kisleány. Tetszenek?

-Igen, de előbb szeretném tudni, hogy milyen a szegfű is.

-No, hát annál semmi sincsen könnyebb. Idenézz! – azzal már rá is mutatott egy másik edényre, amelyben többféle színű szegfű díszlett. – Ez jobban tetszik?

-Nekem mindkettő tetszik, de tessék mondani, mennyibe kerülnek? – bátorodott fel most már Petykó.

-A gerbera kicsit drágább, a szegfű olcsóbb – jött az udvarias válasz.

-Én nem olcsót akarok, hanem valami szépet – mondta Petykó. – Az anyukámnak lesz.

-És azt nem tudod, ő melyiket szereti jobban? – faggatta az eladó Petykót.

-Nem tudom – bizonytalanodott el Petykó. – De ha szép, amit veszek neki, akkor biztosan nagyon fog örülni neki.

-Hát akkor már csak egy dolgot kell eldönteni – folytatta az eladó. – Mennyi pénzed van, és hány szálat kérsz?

Petykó előhalászta a kis erszénykáját, amibe összegyűjtötte az uzsonnapénzét és megmutatta az eladónak.

-Ennyit gyűjtöttem össze. Ebből mennyit lehet kapni?

Az eladó majdnem elpirult ennyi lovagiasság láttán, és igyekezett nem mutatni, hogy Petykó pénzecskéje bizony kevés lesz egy rendesebb csokorra. Látható, hogy nem tanították még meg gazdálkodni a kis lovagot, de a szíve aranyból lehet, hogy ennyire akar kedveskedni az édesanyjának.

-Na, idefigyelj, kisleány! – súgta oda, és közben hátrafelé sandított, figyel-e rá a tulajdonos. – Ha az édesanyádnak viszed, akkor a gerberát ajánlom, abból kötek neked egy szép kerek csokrot. A szegfű inkább temetőbe való, azt nem illik egy szép, fiatal mamácskának ajándékozni.

-Köszönöm, akkor jó lesz a gerbera – felelte Petykó, aki most már felbátorodott, hogy látta, sikeres lesz az akciója.

Az eladónő gyorsan nekilátott és kedves kerek csokrot sikerített a virágokból. Kiegészítette pár díszítőelemmel, ahogy a virágkötészet órákon tanulta, szép, színes kreppgallért formázott hozzá, majd díszes szalagot is kötött rá. Elvette a pénzt Petykótól, gyorsan a kasszába suvasztotta, és mikor átadta neki a csokrot, még utána szólott a távozni készülő kisleánynak:

-Várj csak egy kicsit!

Petykó megtorpant. Nem tudta, nem követett-e el valami hibát. Félénken álldogált az ajtónál, a keze már nyúlt a kilincs felé.

-Gyere csak vissza! – mondta az eladónő.

Petykóval forgott a világ. Most biztosan még rá kell fizetnie, és neki nem maradt egy fillérje sem. Azért csak megfordult és visszaballagott a pulthoz. Nem szólt, csak várt, mintha valami ítéletet kellene végighallgatnia a következő percekben.

Az eladónő egy üdvözlő kártyát csúsztatott Petykó kezébe.

-Csak azt akartam mondani, hogy egy ilyen szép csokorhoz kártya is jár. Majd írd rá valami kedveset, mielőtt fel akarod köszönten az anyukádat! Ezt tedd a virágok közé és írd rá szépen a nevedet is, nehogy azt gondolja a mamád, hogy valaki csak elküldte veled, nem pedig te voltál ilyen nagyvonalú!

Petykó boldogan vágta zsebre a kártyát. Nagyon vigyázott rá és a virágokra is, hogy épségben kerüljenek haza.

Az eladónő hátrament az üzletben, ahol a holmija volt. Pénzt akar kivenni a táskájából. A tulajdonos, egy idősebb hölgy lefogta a kezét.

-Nehogy kifizesd helyette, te lány! Láttam, hogy szegénykének elég kevés zsebpénze jutott erre a gavalléros akcióra. Téged se vet fel a pénz, de látom, hogy a szíved a helyén van.

Az eladólány zavarba jött:

-Tetszett látni, hogy több virágot adtam neki? De hát én ki akartam fizetni! Biztosan boldogan viszi haza anyák napjára.

-Láttam, és nagyon jól tetted, hogy segítettél rajta. Tudod, mekkora csalódás lett volna szegénykének, ha nem tud ajándékot vinni az édesanyjának?

-Sejtem – szomorodott el az eladólány. – És elnézést kérek, hogy nem kértem rá engedélyt! Köszönöm szépen, Gréti néni!

-Csak ne hálálkodj! Inkább köss még egy csokrot szegfűből és vidd ki édesanyádnak a temetőbe, ha hazafelé mégyl!

Gitta lehorgasztotta a fejét. Talán fél éve, hogy elveszítette az édesanyját. Elpityeredett. Soha nem feltételezte a főnöknőjéről, hogy ennyire lágyszívű. Mindig szigorúnak és határozottnak látta. Kicsit tartott is tőle.

A főnökasszony felkelt a székéről. Befordult az üzletbe, ahol most csodálatos módon egyetlen vevő sem várt.

-Na, hagyd csak! Ezt most én szeretném megkötni – mondta komoly tekintettel, de a szeme erősen csillogott. Elfordult, hogy a lány le lássa.

Hatalmas sírcsokrot kötött hófehér szegfűkből és fenyőgallyakból. Hozzá fehér díszítőelemeket illesztett. A széles fehér szalagra meg ráírta: Édesanyámnak szeretettel, Gitta.

A csokrot hátravitte az üzlet hátsó helyiségébe. Letette, majd mindketten visszatértek a boltba.

Akkorra már többen is váraoztak. Sűrű napjuk volt.

Zárás után kocsiba ültette Gittát és együtt mentek ki a temetőbe.

Szótlanul lépdelt a szürkületben. Már csak a szél beszélhetett valamit arról, hogy az édesanyák minden áldozatot megérdemelnek s hogy nem lehetünk eléggé hálásak nekik.

.....

Petykó édesanyja csak csóválta a fejét:

-Hát neked meg honnan volt ennyi pénzed? Csak nem apádat pumpoltad meg?!

-Nem, én spóroltam a rávalót – húzta ki magát büszkén Petykó.

Több szó nem esett róla aznap este. Petykó édesapja ugyanis betoppant és egy hatalmas csokrot lobogtatott a kezében.

-Apa, ez milyen virág? – kérdezte Petykó kíváncsian.

-Nem látod, te kis prücsök? Rózsa.

-Rózsa? Hogy ez hogy nem jutott az eszembe? – töprengett Petykó. – Legközelebb majd én is azt hozok, jó? Nem szegfűt vagy gerberát...

Élet a lápon

A láp fölött csend és bágyadt szürkeség honolt. A táj egészen kihaltnak tűnt, csak egy csónak siklott lassan és lágyan a víz fölött. A nap már lement, elhaló vöröses sugarakat bocsátott a horizonton túlról a vidékre, és már fel is kelt a hold. Ezüstös fénye megvilágította az eget és sejtelmesen tükröződött a láp felé tartó folyócska vizén.

A csónakban egy férfi állt. A keze alig mozdult, mégis lassan pár rutinos mozdulatot téve hajtotta a vízi járművet. Egy kisebb, öbölszerű kiszélesedéshez érve megállította a csónakot és figyelmesen szemlélte a vizet és a partján most szárazon álló növényeket. A fákról már lecibálta a leveleket a szél. Fagyosak lehettek a hajnalok, hogy ilyen korán lecupaszodtak.

A férfi nem bánta ezt. Neki a lombtalanul álló fák külön tanulmányt jelentettek. Felismerni a törzsük mintázatából melyik milyen fajta, hány éves lehet és hogyan, milyen együttműködésben élnek az életüket. Merthogy összedolgoznak, az egészen bizonyos.

Bár mi nem látjuk, a fák a föld alatti bonyolult gyökérzetükkel is üzennek egymásnak. Erdőn és mocsárvidéken össze is keverednek odalent és érdekes vegyi jelekkel küldik egymás felé azokat a párszavasnak mondható bölcsességeket, amelyeket, ha tudnánk, talán mi is okosabbak lennénk tőlük.

A férfi tudott erről. Ő gyakran időzött errefelé és valósággal kileste a fák és vízi virágok, különféle növények titkát. A szelíd növények ezt nem bánták. Csak csendben tudomásul vették, hogy van egy különös látogatójuk, aki gyakran visszatér, hogy valamin elmélkedjen.

A férfi egyre csak állt a csónakjában és nem szólt egy szót sem. Hogy is tette volna, hiszen nem volt utasa, akihez szólhatott volna?!

De ahogy ide megérkezett, máris alkalmazkodott az itteni néma világhoz. A gondolatai hullámai indultak el lassú hömpölygéssel az általa szeretett lények felé. Azokkal együtt hullámozva áradt és haladt ő is, habár egyetlen lépést nem tett semmilyen irányba.

Mikor még kislány volt, egy idősebb barátjával jártak erre. Nyaranta, amikor több volt a szabadideje és egyébként is minden mozgalmasabb volt a lányparkon, ő is, öreg barátja is szívesen jártak a mocsarat, hogy a gyermek is megtanulja, amit kell, a lánynak minden lakójáról. Hát persze nem mindről, mert az összeset csak a nagy tudósok ismerik. A gyermek meg örül, ha begyűjtheti az apró információmorzsákat. Elteszi későbbre, és gyakran csak később ébred rá, mit is mondott neki anno a kedves Matula bácsi II.

Nem ez volt a neve, de épp olyan bölcs volt és tapasztalt, mint Fekete István hőse, akinek minden szavát ki is lehetett volna nyomtatni, annyi életbölcsességet sugárzott magából. Aki jól figyelt rá, valóságos helyismereti szakemberré válhatott.

Matula II. Endre bácsi ezt nem tudta magáról. Ő úgy vélte, hogy amit élete során megtanult, azt illik továbbadni másoknak. Aki csak magának tartogatja a tudományát, az fölöslegesen él. Irigykedik, nehogy mások is rendelkezzenek annyi élettapasztalattal, mint ő. De hogy neki mi hátránya származna abból, hogy mások sem tudatlanok, azt valószínűleg nem tudná megmondani. A válasz egyszerűen: csak. Mert én így akarom.

Hát ez elég önző válasz volna, de most senki nem is mondott efféle. Sőt egyáltalán semmit.

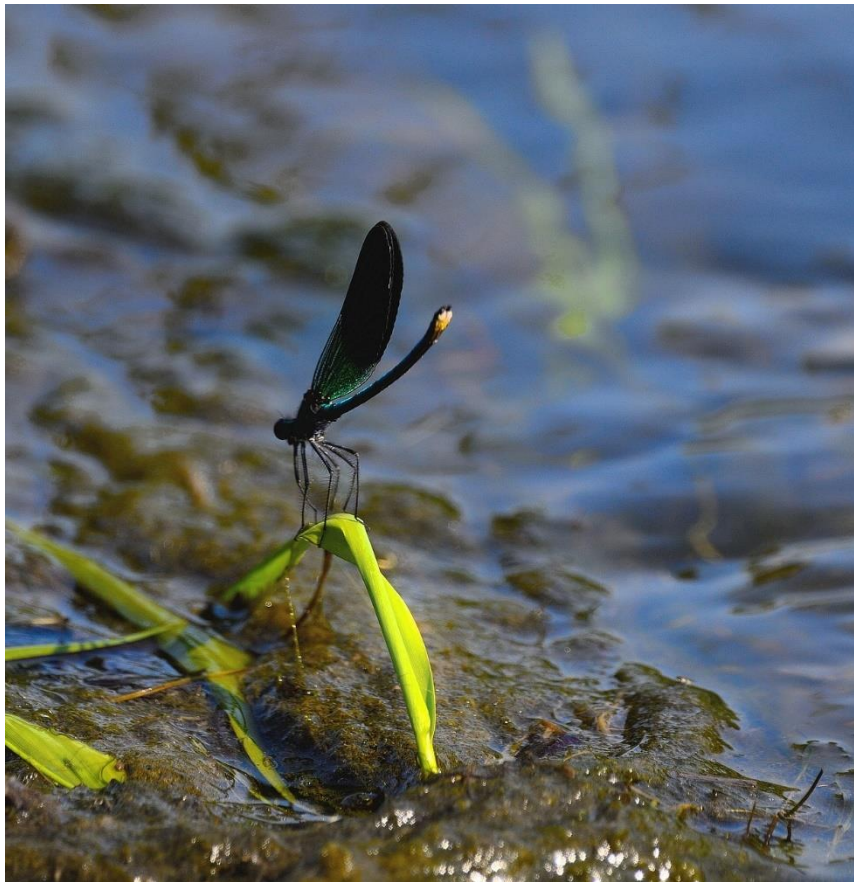
Aki örökké csak nyüzsög, az bizonyára nem érti, miért jár ki ez az ember a lánpra, hogy hallgassa a semmit. Pedig a lán csupa élet. Ahogy sejtelmesen meg-megcsillannak valahol a fények, hol a napé, hol a holdé, az máris előcsalogat valamit a rejtekéből.

Mert az állatok kíváncsiak. Ők is azok, nemcsak az emberek. Hódok és vidrák fürdenek a vízben, sejtelmes loccsanásaik külön kihívást jelentenek a tapasztalatlan szemlélődőnek. Van, aki vízi sellőnek nézi őket és szeretné kifigyelni, hogyan merészkednek elő, hogy valami kiálló kőre kiüljenek, hogy ott szárítkozzanak fürdés után. Szirénekről persze szó sincs, de ha valaki huzamosan figyeli a mozdulatlanul látszó tájat, annyi életet fedez fel benne, hogy

elálmélkodik. Merthogy honnét kerül annyi élet egy ilyen kihalt helyre, az a kocaláptudósnak felfoghatatlan.

Ha nappal figyelné az élőlények felsorakozását, bizonyára elsők között fedezné fel a különféle színekben tündöklő szitakötőket. Kékeket, zöldeket, áttetsző színben csillogó szárnyúakat, de mindenképpen felfigyelne a mozgásukra. Kisfiúk úgy szokták mondani, hogy olyanok, mint egy helikopter. Annak a rotorja mozog olyan sebesen, hogy egyhelyben lebegve tudja megfigyelni és pásztázni a vizet. Bekémlél annak az aljára, ahol életének kezdeti szakaszában, amikor még csak szitakötőlárva volt a neve, ő maga is éldegélt.

De amióta feljött a víz alól, büszkén mutatja meg karcsú testét, amelynek megnyúlt része valóban emlékeztet egy helikopter farkára. De ne essünk túlzásokba! Nem az állatvilág utánozza az emberi műtárgyakat, hanem az ember kölcsönöz ötleteket a természettől, amikor különféle eszközöket tervez magának. És mindig azok a legérdekesebbek, amelyeket le tud másolni, majd elhíttetni az emberekkel, hogy azoknak az ötlete az ő fejéből pattant ki.

.....

Az ember továbbvezetett lassú csapásokkal, éppen csak finoman érintve a víz felszínét. Nem sietett ő sehová, csak most, ebben a látszólagos kihaltságban se tudott betelni régi kedves vidékével.

A gondolatai messze jártak az időben. Mikor a gyerekei még kicsik voltak, megpróbálta őket is ideszoktatni nyaranta, erre a másoknak érdektelen vagy unalmasnak tűnő vidékre, de nem járt sikerrel.

A lánya folyton nyűglődött a szúnyoginvázió miatt. Mi tagadás, a mocsár ideális tenyészhelye a lápi rovaroknak. A vízből annyi tápanyagot nyernek, hogy azt semmi más hely nem tudná biztosítani számukra. Szóval nekik ez a szülőházjuk. Itt kezdődik az életük többnyire a vizek mélyén, ahol viszonylagos védettséget élveznek. De azért ne higgyük, hogy ez egy tuti biztonságos hely!

Minden vízilényre egy sor ragadozó leselkedik. No, nem rosszaságból, hanem azért, mert éhesek. Nem holmi szadizmusból támadják meg egymást, hanem mert ahhoz, hogy növekedni és megélni tudjanak, kénytelenek gondoskodni magukról. Az állatoknál ez ilyen egyszerű.

Most, hogy figyelni kezded ezt a tóparti helyet, csak a sást látod a parton, a távolban, a másik parton pedig egy erdőrészletet. Fenyők sorakoznak, épp csak egy keskeny utat biztosítva átjáró gyanánt az oda tévedő embereknek, akik vagy halászni jönnek ide, vagy csak pihenni és nézelődni, mint az a csónakos férfi is, akit a mese elején ismertél meg.

Most már csak emlékezni jár ide, s talán néha meg is meríti a száját vagy leül pecázni a nyugalmas túlpartra, ki tudja...

Ám amikor ide kiül vagy csak csendesen siklatja a csónakját a vízén, az emlékei alaposan kiszínesítik neki a tájat és a múltat, amely meglátogatja őt ezeken a vízi túrákon. Néha a puskáját is magával hozza, és lő ezt-azt, amit hazavisz, vagy csak elajándékozza a barátainak, ismerőseinek, akik nélküle nem jutnának ilyen különleges csemegékhez.

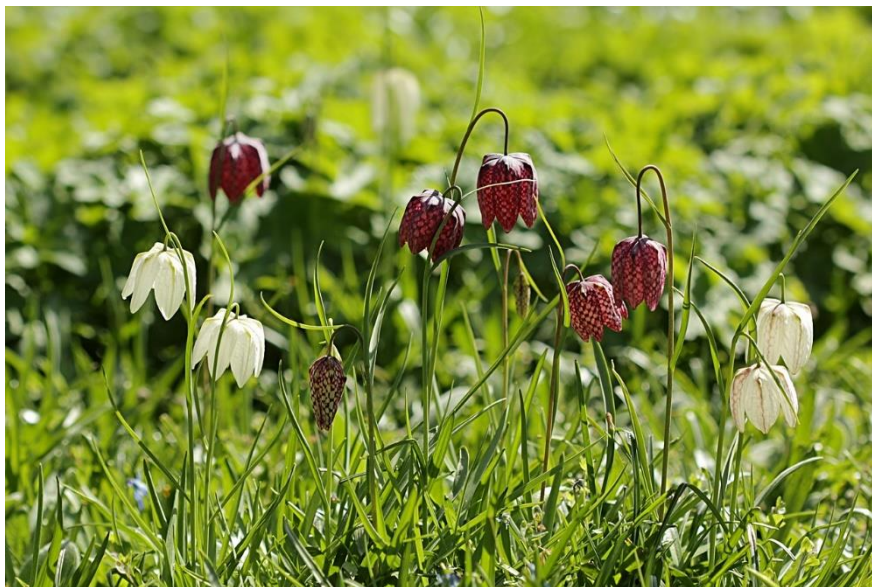
Nem tudni, miért, de az emberekben él egyfajta visszavágyódás a természethez. Van, aki valóságos ősemberré válik, ha ide kiszabadul. Üvöltve rohangál vagy csak szemlélődik, majd váratlanul rátámad valamire.

Hogy ilyenkor mi játszódik le a lelkében? Ki tudná megfejtetni ennek a titkát?!

Akinek van igénye, hogy a természet vad valóságát megismerje, az megteheti. A vadon törvényét azonban be kell tartani. Nem fosztogatni, hanem látogatni megyünk oda. Az ember nem tulajdonosa a természetnek, hanem jó esetben a barátja vagy kedves ismerőse.

Elég, ha ennyit megtanulsz és nem felejtet el. Aki tisztel másokat, az tiszteletet fog kapni embertársaitól. Ha nem is mindenkitől, de a civilizáltaktól igen.

2024. november 29.

A bujdosó talpas

Régi nóta, régi dalnok, öreg huszárok. Éltek, mert élni kellett, és mert felesküdték a nagy fejedelem szolgálatára. Haza nem térhettek, megtiltotta nekik egy irgalmatlan szívű ember, majd annak a lánya s unokája. Egy darabig még reménykedtek, hogy egyszer letelik a büntetés ideje, de másként alakult a sorsuk.

A fejedelem, akit mindig híven szolgáltak, idős kort ért meg. Az ő sorsa is szomorú volt. Nem láthatta viszont a családját, a hazáját, mert nem fogadta el a számára tisztességtelen békeajánlatot. Egy ideig bolyongtak vele a világban. Hol itt, hol ott fogadták vagy nem fogadták be őket, ezért tovább vetődtek és ették a bujdosók keserves kenyerét.

Arra nem volt panasz, hogy éhezniük kellett volna, de éppen a török császár volt az, aki végleges menedéket nyújtott számukra, akiben a magyarok soha nem bízhattak meg igazán. Úgy tanulták, ha a török ígér is, aztán majd vinni akar valamit cserébe. Száz éveken át folyt ez a kettős beszéd meg a csábító ígéretek, de végül szép Erdélyország is áldozatául esett a császárné vérengző szándékának. Ki hihetne akkor azoknak a nagynak mondott selejtes embereknek, akik önös módon gázolnak át az emberek életén?!

A talpasok Rákóczi gyalogos vitézei voltak. Nevüket sokfelé magyarázták, de az igazság csak az volt, hogy keresztsek voltak, kereszthordozók. Crux, mondták ezt latinul, és akik hordozták, nemcsak az áldottság értékét érezték ebben, hanem a nagy kereszt súlyát is, amely alatt

segítették nekik meggörnyedni. Azok a jóságos arcot vágó, ám kegyetlenül orvul támadó „jóbarátok”, akik csak nem akartak elfogyni a magyarság közeléből.

Így mesélte ezt az egyik talpas, akinek mesemondó tehetsége kimagaslott a többiek közül, és sok dolgot mesélt el a bujdosók krónikásának, bizonyos Kelemen deáknak is, aki, mikor nem szolgálta éppen a Nagy Fejedelmet, hát szívesen elegyedett el a közvitézek közé.

kuruc hajdú harcos családi címeren

A hajdú talpas, akinek ősei még marhákat hajtottak jókora távolságokra, nem volt túl beszédes ember. Nem szívesen csépelte a szót, de ha az urak kérdezték, szívesen elmondott mindent, amiről csak tudott. Az öreg harcosok márpedig sok érdekeset tapasztalnak életükben. Aztán a távolság, ami köztük és a hazájuk között hatalmas úrként tátong, mesékké, regékké ötvözi a szertecsapongó gondolatokat, ezekből lesz majd néphagyománnyá mindaz, amit a népünkről tudunk.

Ha még kancsó bor is jut olykor a vacsora mellé, akkor a Márvány-tenger hideg légáramlatait és nyirkos szelét is megenyhíti. Boldizsár majsztram el-elanekdotázik, a többiek meg szájtátva hallgatják. Tud ő régi meséket tündérekéről is meg gonosz boszorkányokról, akik folyton ott ólálkodnak a szép emberek körül, hogy megrontsák az örömeiket valamivel. Tud óriásokról, táltosokról és hát persze Csaba királyfiról meg a Hadak útjáról is.

Tán nekik is azon kellett volna keresniük a kivezető utat ebből végtelennek tűnő magányból, amelyet leginkább azok a szép történetek édesítenek meg, amelyek a fejedelem vitézkedéseiről és a szabadságharc nagy eseményeiről szólnak. No, akkor felragyognak azok a máskor bágyadt öreg szemek, hogy a legszívesebben máris lóra pattannának és meg sem

állnának Erdélyország határáig, hogy onnan törjenek be felszabadítani az idegen rabiga alatt nyögő szép hazájukat.

De most még nem lehet. S talán sohasem is lehet, amíg ők élnek! Ki tudja... talán a Fejedelem sem... Hej, de az nem lehet! Ha valaki, hát a nagyságos Fejedelem csak tudja.

Talpas. Magyar határőrvidéki gyalogos 1742

Talán majd valamelyik fiára akarja bízni az ügyet. De a herceg úrfi, aki itt járt, nemigen mutatkozott olyannak, mint az édesatyja. Fiatal még, másként látja az életet, és annyi bizonyos, hogy másfajta nevelést is kapott.

Borongósra vált a hangulata az egyre öregedő talpasoknak. Csak várják örökké a híreket hazulról, de azok nem akarnak érkezni. Mintha a galambot, amelyre a póstát bízta, másfelé kergették volna a nagy hatalmas madarak, hogy sose érkezzen meg hozzájuk a jó hírekkel. Azzal a bátorító, szép üzenettel, amely a szabadulást jelentené erről a kietlen török fölről.

Tárogató szól. Valaki tőlük távolabb muzsikál. Magányosan ül valahol, és a hangok, amelyeket a hangszeréből előcsíhol, felerősödnek a tenger hullámai fölött. Viszik a hangot messzire a víz meg a szél, s talán egyszer majd hazafelé is fordul az az irgalmatlanul nyirkos szél, amely télen csontig hatol. Talán az bántja a Fejedelem öregedő tagjait is, hogy rátelepszik a köszvény, habár nem panaszkodik rá sosem.

A Fejedelem semmit nem panaszol. Olyan fényes annak a lelke, hogy rossz szót másokra nem ejt. Még erre a kegyetlen sorsra sem, amelyre vele együtt ők is, a talpasai is ítéltettek. De ezt ők se panaszojják, nehogy megbántsák vele a nagy jó urat.

Ennyi a történet. Szomorú, mert szomorú véget ért. A Fejedelemnek is meg a vén talpasnak is.

2024. november 30.

Mókusok és cinegék

Ki ne szeretné közvetlen közről megfigyelni a téli madáretető környékét, annak látogatóit és hívatlan vendégeit is? Az ember nemcsak barátságból eteti a madarakat télen, hanem mert egyúttal szórakozásra is vágyik. Belekukkantana a madarak és mókusok életébe, mert az bizonyára roppant szórakoztató lehet.

Az is. De hogy jól lehessen mulatnia mindenkinek, arról tennie is kell valakinek. Van úgy, hogy a mókus tréfálja meg a cinegét, máskor meg azok tolnak ki vele, habár nem az a szándékuk, hanem egyszerűen csak éhesek. Ha neked is állandóan odakint kellene tartózkodnod a téli hidegben, akkor te is megtudnád, mi a fázás! A madarak, mókusok és egyéb élőlények márpedig ott is alszanak a szabadban. Hacsak valami bújóhelyet nem találnak maguknak, mint ez a mókus.

De hát épp ez az! Hogy is gondolta, hogy kisajátíthatja magának a madárodút, amibe, nem tudni, hogyan tudott beférni. Mikor a cinege vissza akart térni szokásos odújába, hát egy mókusfej kandikált ki rajta, és egyértelműen jelezte, ez mostantól az ő kuckója!

Hogy ennek a találkozásnak mi lett a vége, nem tudnám megmondani neked. Talán a mókus is megéhezett és harapnivaló után nézett, és akkor el kellett hagynia a cinegék lakását. Akkor a cinegecsalád vissza tudta foglalni az ő kis otthonkáját, de az is meglehet, hogy egész télen csak huzakodtak rajta. Esetleg az emberek léptek közbe, megmutatva a mókusnak, merre van a kifelé, de erről sem szólt semmiféle krónika.

Maradt a nézelődés és a sok kellemes tapasztalat. Mert az állatok nem feltétlenül huzakodnak egymással, különösen akkor nem, ha mindnyájuknak van elegendő táplálék.

No, erről kötelessége gondoskodnia az embernek.

Tudod, miért? Mert annyira beszűkíti az állatok életterét, ahol megfelelő bújóhelyet és táplálékot találnának maguknak külső segítség nélkül, hogy az állatok kénytelenek egyre közelebb húzódní az emberek közelébe.

A mi házunk előtt is áll egy hatalmas cédrus. Azon le-s fel futkosnak a mókusok, ha meg akarják dézsmálni a madaraknak kitett eleségeket. Akár fejjel lefelé is tudnak kúszni, az nekik nem okoz semmiféle nehézséget.

Van úgy, hogy a mókus csalódik nagyot, mert az orra elől éppen egy élelmes cinege kapja fel a magokat. Mintha ingerkedne vele, gyorsan lecsap a táplálékra és amilyen gyorsan jött, ugyanolyan sebesen hussan el. A mókus meg várhat a következő adagra, amit a jószívű emberek azért csak kikészítenek a számukra. Nincsen az ráírva egyetlen magra sem, kinek szánták. Aki ügyesebb, az hamarabb lecsap rá, aztán már viheti is. Talán még jobb is, ha elviszi és máshol fogyasztja el, mert akkor nem ott helyben szemetel vele.

A mókus meg futhat az elszalasztott potya étel után. Ezúttal a cinke győzött. Tőle már nem lehet elvenni, amit hirtelenjében lenyelt. Most ő volt a furfangosabb és az ügyesebb. Te melyiknek drukkolnál?

Én mindkettőt szeretem. Azért a cinegét kicsit jobban. Ők voltak az első madárvendégeink télen, már sok-sok évvel ezelőtt. Azóta is megjelennek a ház környékén, ha hűvösödik az idő, és jelzik, hogy fáznak és már nemigen akad a számukra rovarcsemege. Jó időben, amikor már

nem kell és nem is szabad etetni őket, távolabbról hallatszik a hangjuk. Nem a ház közelében fészkelnek, mert máshol nyugodtabb helyet találnak a fiókák neveléséhez. Néha azért visszajönnek és bogarásznak. Régebben, amikor megjelentek a kártevő hangyák az erkélyen, hajnalonta hallottam a zöld küllő hangját. Ez kifejezetten kedveli a hangyákat, ezekre vadászik, Hát akkoriban gyakori vendégünk volt. Ezüstösen, fémesen csendülő hangját nem lehet összetéveszteni egyetlen más madáréval sem.

Kár, hogy ma már nem látogat bennünket! Jó volt hallani hajnalonta a hangját. Bizonyára azért hagyott el minket, mert élőhelyét, a régi ligetest már évekkel ezelőtt kiirtották. A madarak helyett ott is az emberek jelentek meg, és kíméletlenül kiszorították őket a lakóhelyükről. Igaz, a tűzpiros virágú húsvéti kaktuszaim sincsenek már meg, amelyeket úgy a hangyák, mint a zöld küllő szívesen látogattak.

Neked melyik tetszik jobban? A cinke vagy a zöld küllő?

Még nem is említettem, de biztosan látod a képeken, hogy a zöld küllő egy harkályfajta. Zöld háttollai különböztetik meg a többi harkálytól, amelyek általában fekete-fehérek. Igaz, a piros

sapkájuk hasonlít. Nem véletlenül nevezik őket harkály doktornak, mert meggyógyítják a rovarok, férgek által megtámadott fákat, egyéb növényeket.

A téli időszak azért más. Olyankor nem találunk maguknak annyi élelmet a madarak, ezért segítünk rajtuk etetéssel. Kárpótoljuk őket a sok veszteségért, ami azzal éri őket, hogy az ember elfoglalja előlük a megfelelő lakóhelyeket, ahogy a zöld küllővel kapcsolatban is említettem.

Téli minden csupa hó és jég meg fázás és didergés a kint élő állatoknak.

Szépek a hókristályok, változatosak, de jobb őket a távolból nézegetni.

A cinegéknek, a mókusoknak és az embereknek is.

2024. november 30.

Az elvetemült Lackó

Lackó nem volt egy mintagyerek, azt sejtetted. Máskülönben másképpen jellemeztem volna, nem ezzel a lesújtó jelzővel, amit egyébként azért meg is érdemelt.

Folyton máshol járt az esze. Míg a többiek rendesen viselték magukat, ez a Lackó sose bírt magával. Mindig a fonákságot kereste.

Tudod, azt hogy kell?

Majd elmondom mindjárt.

Folyton ellenkezett mindenkivel. Mindennek az ellenkezőjét akarta. Azt nem tudta volna megmagyarázni, miért, de másként nem volt képes viszonyulni a világhoz. Elég volt, ha azt mondtad, fehér, ő rögtön rávágta: fekete! Ha te azt mondtad, tiszta, ő azonnal ellentmondott neked: piszkos. Ugyanígy, ha szerinted valami szép volt, az Lackó szerint feltétlenül csúnya volt. És még jó, ha csak így mondta, és nem rusnyának vagy ocsmánynak.

Ennyiből állt az élete. Bele is betegedett volna, ha nem helyezkedhetett volna szembe az egész világgal. Ez volt az éltető eleme. Olyan, mint az autónak az üzemanyag vagy az oroszlánnak a nyers hús.

Hogy mitől volt ilyen?

Mindenki azt állította, hogy így született, s hogy nem lehet rajta segíteni.

Márpedig, ha sok felnőtt mondja ugyanazt, akkor lehet valami benne. Jobban mondva, bizonyára az az igaz.

Mikor télen a gyerekek szánkózni mentek és hógolyózni, Lackó közölte, hogy ő sehova nem megy, sőt nem is akar szóba állni azokkal, akik ilyen butaságokon törik a fejüket. Minek fogdosni a havat, mikor olyan hideg? S aztán hamar elolvad a kezedben, neked meg csupa jeges lesz tőle a kezed és elgémberedik. Szóval jó nagy hülyeség az egész!

A gyerekek persze nem értették egyet Lackóval, sőt már indultak is, hogy mielőbb lecsúszkálhassanak a havas domboldalon. S mivel már alaposan kiismerték Lackó jellemét, hát tudták azt is, hogy kisvártatva követni fogja őket. Mert mi az érdekes abban, hogy valaki csak úgy begubóddzon, mint egy selyemhernyó?! Ha magára marad, akkor hamar elunja magát és megy utánuk, csak még egy kicsit megjátssza magát, mintha nem kíváncsiságból követte volna a gyerekcsapatot.

Te ismersz ilyen gyereket?

Szerintem sokunknak vannak ilyen bugyuta ismerősei.

A többi gyerek aztán nem hagyta magát. Úgy beleélték magukat a téli játékokba, hogy észre se vették, hogy elszaladt az idő. És hát nem is fázott a kezük. Mindenkinek volt jó meleg kesztyűje, ami megvédte őket a fagyoskodástól.

Lackó valóban követte őket, mint ahogy máskor is, mindenhová. Tényleg nem jó egyedül lenni és folyamatosan csak ellenkezni. S ha már magadra maradtál, akkor kivel is tudnál piszkálódni, utálatoskodni?

Lackó is ezt érezte. Semmi nem esett jól neki, ha maga volt és nem volt, akivel kötözködhetett volna. Egy darabig lődörgött még, aztán csak rászánta magát, hogy kövesse a társait. A barátait. Mondhatjuk így is, mert azért, hogy nem tudott parancsolni magának és muszáj volt folyton ellenkeznie, a barátait mégis szerette. Ki se bírta volna, ha nem lettek volna játszópajtásai, akiket a szívébe fogadott.

Ezt onnan is lehetett tudni, hogy amikor valaki csúnya megjegyzést tett rájuk, Lackó volt az első, aki megvédte őket. Mindig a hátuk mögött. Ez már csak azért is logikus volt, mert olyankor is lehetett ellentmondani. Akit szidtak, ő arra rögtön rávágta:

-Nem is igaz! Jancsi igazán jó gyerek!

vagy máskor:

-Ne szidd a Katkát! Ő nagyon is jó lány! Te viszont utálatos vagy, hogy bántod! Te vagy a rossz, nem a Katka!

Abba már nem ment bele, hogy miért gondolja így, hamar napirendre tért a dolog fölött, főleg, ha az illető hirtelen meghátrált az ilyen heves visszavágástól.

Lackó olyankor diadalmas képpel távozott, mintha győztes hadvezérként hagyta volna el a csatateret.

De volt egy fiú, akivel nagyon nehezen barátkozott meg. Vele folyton vitatkoztak, összecsaptak és úgy tűnt, hogy köztük soha nem lesz béke. Az egyik nap úgy összekaptak, hogy csak úgy zengett az udvar, ahová az egész csapat bevonult játszani. Lackót mindenki szidta. A végén meg is mondták neki, hogy megérdemelne tizenkét olyan testvért, amilyen ő. Akkor majd megtudná, milyen nehéz természete van! Ha vele ellenkeznének állandóan szórakozásból és kötözködésből. Na, akkor megtanulna kesztyűbe dudálni!

Lackó alaposan elgondolkozott ezen. Méghogy egy tucat testvér? Őneki? Hát el se férnének abban a kicsi lakásban, ahol most laknak! Mikor lefeküdt este, még akkor is csak ezen törte a fejét. De nem jól tette, hogy efféléken agyalt, mert különösen rosszat álmodott ezek után.

Egy számára ismeretlen helyre tévedt, ahol nem tudott kiigazodni semmin. Ráadásul már kezdett ráesteledni, és ő nem tudta, hogyan menjen haza, vagy hogy merre találhatna magának valami szállást. Sűrű, sötét felhők ereszkedtek a tájra, és ő egy barlangféléhez ért. De mivel nagyon sötét volt, nem mert bemenni oda. Ahogy egyre sűrűbb lett a sötétség, a korábban könnyen kivehető dolgok is sejtelmes árnyakká váltak.

Lackó beijedt. Na, most mitévő legyen?

De még felelni se volt ideje a saját kérdésére, mert egy sereg bagoly szállt le a bokrokra, fákra, de még a sziklákra is, amelyek körbevették a barlangot. Hirtelen nagyon sokan lettek. Nem

szóltak Lackóhoz, csak meresztették rá a hatalmas szemeiket. Lackó egyre jobban félt. Nem látta a kiutat. Mi lesz, ha megtámadják?

Á, az nem lehet. A Baglyok nem esznek embert. De ha mégis megcsipkedik?

Hű, ez nagyon rossz ötlet volt. Lackónak nem tetszett. Szerette volna ép bőrrel megúszni a dolgot. Lassan hátrálni kezdett. Igen ám, de a hátrafelé vivő út mégis csak a barlang szája lett volna, ahonnan nem tudott volna kitalálni!

Az egyik bagoly mégis megszólította:

-Mit csinálsz te itt, kisfiú? Huhu!

-Ééén? Semmit – felelt kissé bizonytalanul Lackó.

-Hát akkor meg miért nem mégy haza? – folytatta a kisbagoly.

-Mert nem tudom, merre induljak el – szepegett Lackó. – Te meg tudnád mutatni nekem az utat?

-Talán meg... de előbb felelj néhány kérdésemre! – mordult rá most szigorúan a bagoly.

No, Lackóra megint rájött a szokásos ellenkezhethék.

-De én nem akarok válaszolni semmilyen kérdésre!

-Akkor magadra hagyunk és egyik testvérem se fog segíteni rajtad – szólt a bagoly, most már kissé barátságtalanabb hangon.

Lett erre nagy tollázkodás, nyüzsgölődés, mintha az összes bagoly egyszerre akart volna útra készülni.

Lackó megrémült, de még mindig nem tudott parancsolni magának.

-De én...

Nem jött ki több hang a torkán.

A baglyok egyszerre kezdtek közelebb húzódni Lackóhoz. Már az ágak hegyén ültek meg a szikla peremein és Lackó ettől fenyegetve érezte magát.

-Ugye, nem fogtok bántani? – kérdezte sírós hangon. – Ugye, nem esztek meg?

No, lett erre nagy kacagás, huhogás, vagy hogy is mondják ezt bagolynyelven?

-Nem szoktunk gyerekhúst enni – kuncogott az egyik bagoly. – Csak nem félsz tőlünk?

-De igen – jött megint könnyen az ellenkezés Lackó szájára. – Igenis félek. És haza szeretnék menni!

Ahogy közeledtek a baglyok, Lackó már teljesen megdermedt a félelemtől.

A legnagyobb bagoly válaszolt neki:

-Ha megígéred, hogy többé nem ellenkezel meg kekeckedsz annyit másokkal, akkor hazavezetünk. Nem vagy itt jó helyen, és zavarod is bennünket, hogy csak úgy betoppantál hozzánk.

-De én kekeckedni akarok, és nem is zavarok benneteket. Csak ti jöttök nekem, hogy jól megijesszetelek – jött rá megint Lackóra a szemtelenkedhetnék.

-Hát akkor szevasz! – huhogott egy jókorát az első bagoly, és már fel is röppent. A többiek mind utána.

Lackó ekkor ijedt meg igazán. Amíg itt voltak a baglyok, világított a hatalmas szemük, most meg, mint amikor lekapcsolják a villanyt, olyan koromsötét lett. Kétségbeesetten kiáltozni kezdett:

-Várjatok meg! Én is veletek akarok menni!

De a baglyok ügyet se vetettek rá. Volt nagy szárnyszuhogás a magasban, de a világító szemeket Lackó már nem látta sehol. Lehuppant hát a földre és zokogni kezdett:

-Éhes vagyok és fádom! De közben álmos is vagyok és szeretnék aludni, de nem merek itt, ebben a nagy sötétségben!

Ekkor valaki megszólalt, megtörve az erdő nyugalma és megrémisztve Lackót:

-Hát te meg mit bömbölsz? Miért nem hagyod aludni?

Lackó erre mit felelhetett? Csak a saját logikája szerint működött nála minden.

-Nem is igaz, hogy bömbölök! És ki vagy te, aki beszélsz? Nem látok a sötétben...

No, lett erre nagy kacagás.

-Meg se ismered a hangomat? Mi van veled?

A testvére volt az, aki Lackó vállát rázta, hogy keljen fel.

Mert hogy Lackó otthon volt a saját ágyában, a testvére, akit felébresztett, már nem tudott aludni tőle. A baglyokat és a sötét barlangot csak álmodta. De amíg felfogta ezt, eltelt egy kis idő. Akkor felült az ágyában, körülnézett és egy kicsiny fénypontot látott meg.

-Na, felfogtad már? – kérdezte kajánul az öccse.

-Mit? Ja, nem – vágta rá megint Lackó.

De az öccse megfordult és készült, hogy visszaaludjon. Lackó hiába piszkálta, nem reagált.

Mit volt mit tenni, Lackó is betakarózott. Jóleső érzés volt, hogy nem a sötét barlang előtt van a hidegben, és ha az öccse nem is törődik sokat vele, mégis csak itt van, itt szuszog mellette a másik ágyon. De azért tovább törte a fejét, hogyan vághatna vissza azoknak a furcsa, utálatos baglyoknak.

Aznap erre már nem került sor. De gondoljátok, hogy ettől az álomtól megjavult? Hogy elgondolkodott, milyen értelmetlen folyton ellenkeznie?

Hát még véletlenül se!

Még felnőttkorában is folytatta az ellenkezést.

Mindenkivel, mindenhol és minden ürügyet kihasználva.

Azt nem tudnám megmondani, hogy boldog lett-e ilyen rossz természettel, csak azt tudom, hogy nem is lett soha népszerű.

Nem szokott le a piszkálódásról és ellenkezésről, mert senki nem szoktatta le róla.

Mit gondolsz, mi lett belőle?

2024. december 2.

Bünti a köbön

Zsoltikának nem ment a tanulás. Sehogy nem volt kedve hozzá.

Meg kellett volna tanulnia fejből egy verset, de folyton beleakadt.

Kezdte előlről, az első sortól, de a második strófánál mindig elakadt. Ahogy ahhoz a versszakhoz ért, megint ugyanannál a szónál hagyott ki az emlékezete. Régi szavak voltak benne, amiket nem értett, és most nem volt otthon az anyukája, akitől mindig lehetett ilyeneket kérdezni.

Csak kínlódott a tanulással, és úgy érezte, soha nem ér a végére. Akkor viszont nem mehet majd játszani. A haverok már mind odalént rúgják a labdát a játszótéren, neki meg ezzel a nyavalyás verssel kell kínlódnia. Hogy miért is kell megtanulni olyasmit, amit nem ért az ember...

Fel-alá kezdett járkálni a szobájában.

Oda és vissza, teljes monotóniában, és amikor a szemközti falig ért, visszafordult és közben mondta, mondta, mondta a verset, azaz csak az első két szakaszát, mert ott aztán újból elakadt.

Mikor már vagy huszadszor történt meg vele ugyanaz, mérgében a földhöz vágta a könyvét, hogy csak úgy csattant.

Aztán mérgében üvölni kezdett. Csak úgy zengett a ház a hisztijétől.

Nem sokáig csinálhatta ezt, mert egyszer csak berontott a másik szobából a bátyja.

-Hát neked meg mi bajod van? – förmedt rá. – Nem tudnál civilizáltan viselkedni? Nem hagyod az embert tanulni, te kis vakarcs!

- De nekem elegendő van a tanulásból! Focizni akarok menni! – üvöltött Zsoltika.

-Majd lemehetsz, ha végeztél a leckével – osztotta ki a testvére. – Egyébként, ha tanulás helyett csak ordítasz, akkor sose jutsz a végére, beesteledik és akkor már nem mehetsz

sehová. Sőt majd hazajön a Papa, és akkor meglátod, mit kapsz, ha meghallja, milyen modortalan vagy, hogy csak lármázol. Úgy ordítasz, mint a fába szorult féreg.

-Nem is igaz! Nem vagyok féreg! – dacoskodott Zsoltika.

-Nem hát, csak egy nagy számár! – folytatta a ledorongolást Bélus. – Úgy ordítasz, mint eső előtt a számár.

-Az meg hogy szokott ordítani? – képedt el Zsoltika. – És miért ordít, ha jön az eső?

-Azt nem tudom – gondolkodott el Bélus. – Csak így mondják. Biztosan érzi, hogy közeleg a zivatar, és figyelmeztetni akarja a társait, hogy meneküljenek előre.

-De miért meneküljenek? – faggatta most már kíváncsian Zsoltika.

Még mindig nagyon szeretett kérdezősködni, pedig már nem volt olyan kicsi, hogy csak úgy tanuljon meg dolgokat, ha mindenkinek az agyára megy a kérdéssorozataival.

-Miért? Mondd meg nekem! – követelte egyre erőszakosabban, hogy a bátyja feleljen neki.

-Mit tudom én?! – válaszolta flegmán Bélus. – Már megint kezdted a faggatózást? Sose tudsz nyugton maradni?

-De én tudni akarom, miért ordít a számár? – folytatta Zsoltika egyre nyűgösebben.

Bélusnak elege lett. Megfordult, hogy kimegy a szobából, de a kisöccse megint rázendített:

-Olyan utálatos vagy! Te biztosan tudod, csak nem akarsz megmondani nekem!

És újra kezdte a hisztit.

Bélus visszafordult:

-Ha tudni akarod, én tényleg nem tudom, de azt igen, ha valaki hülyén viselkedik, arra azt mondják, hogy buta, mint a számár.

-Nem igaz! Nem is vagyok buta! Nem vagyok számár!

-De igen, az vagy, ha nem vagy képes megtanulni a leckédet. Te még kicsi vagy, nincs neked annyi feladva itthonra, mint nekem. Na, most már hagyjál békén, megyek tanulni! Aztán ne merészelj ordítani, mert ha ezt meghallja Anyuka, ő is azt mondja majd, hogy buta vagy. Aztán lesz bünti a köbön.

Ez már komoly érv volt. Zsoltika fogta újból a könyvét és nekiállt tanulni a verset.

Érdekes, most, hogy így rápirított a bátyja, csak azért is jobban ment neki. Túljutott azon a bizonyos második strófán és kezdett a fejébe menni majdnem az egész.

Ennek nagyon megörült. Mire az édesanyjuk hazaért, Zsoltika már fújta rendesen azt a verset. Be is mutatta neki a tudományát. Aztán odabújt a mamájához és megkérdezte:

-Ugye, hogy nem is vagyok számár?

-Nem, kis csacsikám – mosolyodott el az édesanyja.

Ő már tudta, mi történt, de túlzottan nem szidta meg a kisleányát. Hiszen nem is buta, csak egy kissé csökönyös...

Zsoltika meg magában konstataálta, hogy nem is lett bünti a köbön. Mikor Bélus nem nézett oda, titokban rányújtotta a nyelvét... Igaz, senki nem látta, hát ezért se kapott büntetést.

Azt viszont még nem tudta, hogyha elakad valamiben, kell tartani egy kis szünetet, más témával foglalkozni, akkor hirtelen helyreáll a rend. Erre még a Bélus szidása is megfelelt.

2024. december 3.

Az elgurult gombócka

Volt egyszer egy szívecske. Volt rajta négy apró gombócka. A nagymama kapta ajándékba a kicsi unokájától. Ő még kicsi volt, nem maga készítette, hanem az anyukája, aki így tanította figyelmességre a nagymama iránt. Merthogy anyák napjára a nagymamának is illett adni ajándékot, és ő a kicsi kezekből boldogan fogadta ezt a szívességet.

A szíven volt még egy kis szív is, valamint négy betű: MAMA. Ez mindent elmondott. A kicsi szív az unokáé, a nagy meg az anyukájáé. Az üzenet a nagymamáé. A gombóckák apró dekoráció. Díszítő elemek, hogy a kedves gesztust kísérjék.

De ahogy lenni szokott, az apró díszítőelemek, a gombóckák nem engedelmeskedtek mindenben az apró kezecskéknek, amelyek a szívet a nagymamának hozták és boldog mosoly kíséretében átadták. Egy darabig megmaradtak a helyükön, de aztán felfedezőútra indultak valahol a lakásban. Azt senki nem tudta, hová lettek, de aztán hol az egyik, hol a másik került elő rejtélyes módon.

Mondhatjuk úgy is, hogy vándorgombócokká lettek a kis huncutok. A nagymamának már nem hajlott jól a dereka, így meg kellett várnia, amíg segítsége akadt. Hol az egyik, hol a másik családtag ereszkedett négykézlábra és kereste a megszökött gombóckákat. De talán csak unatkoztak magukban szegények, azért szökdöstek meg.

Hogy-hogy?

Hát csak úgy, hogy foglalkozzon velük valaki. Játéknak tekintették a szökéseiket, és arra nem is gondoltak, hogy ezzel némi szívfájdalmat okoznak a nagymamának, aki nagy becsben tartotta azt a szép szívecsket. Pedig ő minden egyes alkalommal, amikor ezek a kicsinyke díszek útra keltek, komoly izgalmakon esett át. Hívogatta őket naphosszat:

-Gyertek elő, kedveskéim! Ne szomorítsátok a szívemet! El nem tudom képzelni, hová lettetek.

De ahogy sejted, a gombóckák nem tudtak maguktól előgurulni, mivel elgurulni se maguktól sikerült nekik, hanem valami bolondos szellő bekapott az ablakon, meglökte a szívecskét, amin ők csücsültek, a gyenge ragasztó pedig, ami tartotta őket, elengedett, s aztán iszkiri! máris gurultak, ki merre látott.

Sejtette ezt a nagymama is, ezért megkérte a fiát, hogy ragasztaná meg azokat az engedetlen gombóckákat. A fia meg is tette, de a gombóckák mégse kapaszkodtak meg rendesen a szívecskén, és újból megszöktek.

Mit volt mit tenni, megint kellett keresgélni. Az asztalon, az asztal alatt, a sarokban vagy az ágy alatt, valahol mindig akadt egy-egy kóbor gombócka, aminek aztán lehetett örülni. Mert igazi nagy öröm volt a gombóckák megkerülése. Már-már örömnép. A nagymama boldogan mosolygott, vele örült a család, mert az ő öröme fontos volt mindenki számára.

Volt valami azokban a szökevény gombóckákban, hogy ennyire a szívébe zárta őket a nagymama. Megfejtetni senki nem tudta volna ezt a titkot, mégis mindenki egy emberként kereste, ha valamelyik megint elgurult a helyéről.

Már-már kezdtek arra gondolni, hogy valami gonoszkodó manó űzi ezeket a tréfákat, amelyekkel annyi munkát, váratlan feladatot ad a család minden tagjának. De a manót senkise látta, csak úgy sejtették, gyanították, hogy valahol lappang megbújva a bútorok mögött, vagy valamelyik zugban, ahol nem olyan feltűnő a jelenléte.

A gyerekek kitalálták, hogy majd rajzolnak a nagymamának másfajta szívecskét meg gombóckákat, de egyik se sikerült olyan jól, mint amit először kapott ajándékba. Azért a többi, rajzolt szívet is gondosan eltette egy dobozba, amit lezárt, de az megint nem volt az igazi. Azok a szegény rajzolt szívek kénytelenek voltak abban a dobozkában kuksolni, amíg ismét elő nem vették őket. Micsoda élet lehet az, bezárva várakozni, hátha az eszébe jutnak valakinek!

Utána azt tervelték ki, hogy készítenek egy újabb szívet, amire ők ragasztanak majd szebbnél szebb gombóckákat. Kísérleteztek is vele, és aztán azt is feladták.

Micsoda makacs ez a nagymama, hogy neki mégis csak azok a régi gombóckák kellettek, gondolták már a végén, de arra sosem gondoltak, hogy a rajzok, ahogy gyűltek, egyre több szeretet vette körül a nagymamát. Ahányszor csak rájuk nézett, mindig boldogság töltötte el a szívét, mert mindig arra gondolt, akitől kapta.

Így hát nem is volt olyan értelmetlen az a gombócüldözés.

Már nemcsak gondolatban, de igazából is csupa szív vette körül a csupaszív nagyanyót. Talán épp ezért gyűlt össze körülötte az a sok rajzolt, festett, varrott, ragasztott szívecske, mert mindenki ezzel fejezte ki, mennyire törődik a nagymama jókedvével.

A manóval meg már nem is gondoltak többet.

No, legalább csak egy kicsit, ha bosszankodtak a gombóckák eltűnése miatt.

Arra nem is gondoltak, hogy a fürgé gombóckák nekik is biztosították a rendszeres testmozgást.

Legalább akkor, amikor a nagymamánál voltak.

Te is ennyire szereted a nagymamádat? Szívesen mászkálnál négykézláb a kedvéért? Szívecskékért, gombóckákért, elgurult gyűszűért?

Úgy is van az jól.

2024. december 4.

Festett virágok

Volt egyszer egy boldogtalan királylány. Valami rossz csillagzat alatt születhetett, mert senki nem tudott a kedvére tenni. Folyton csak pityergett, lógatta az orrát, búslakodott meg tiszta depressziós volt, hogy rossz volt ránézni. Pedig szép lány volt, semmi oka nem volt a szomorúságra. Minden királyfi az ő kezére pályázott, de ő azokkal sem állt szóba. Mindenkit kikoszorazott anélkül, hogy látta volna bármelyiket is.

Hoztak neki finom ételeket, de ő csak fanyalgott rájuk. Kiküldte őket és bele se kóstolt egyikbe se. Jöttek hozzá az udvari zenészek, hogy felvidítsák, de őket sem állhatta. Már ahogy meglátta, hogy szép csendben kezdenek besurranni a lakosztályába, közéjük vágta a díszes papucsát. Volt úgy, hogy telibe találta valamelyik hangszert és az eltörött. Volt hát mit javítani az udvari hangszerjavító mesternek, de a királykisasszony nem bánta. Mindig azt mondta nagy duzzogva, hogy őt ne zavarják és neki ne kornyikáljanak meg nyekeregjenek! Pedig válogatott jó zenészek voltak. Nemhogy nyekeregtek vagy kornyikáltak volna, hanem éppenséggel beváltak ők bármelyik fényes udvarban, koncertteremben vagy operaházban is!

Nos, hát ilyen volt szegény Fancsali királykisasszony. Már a szüleit is búskomorságba kergette volna, ha egy napon nem jelentkezik az udvarban egy jókedvű festő. No, nem a királykisasszony kezére pályázott ő, csak munkát keresett szerte a világban, és vándorútja során a hatalmas Fahéj király udvarába is betévedt. Hóna alá csapta a rajzmappáját, a hátán vitte a festőállványát meg egy hátizsákban a festőeszközeit, úgy állított be nagy naivul Fahéj király várába. Az örök ugyan nem akarták beereszteni, de a vidám festő addig mókázott velük, amíg ráálltak a dologra. Csak annyit kértek tőle, hogy amennyiben sikere lesz a királynál, juttasson nekik is egy keveset a jutalmából. Nem voltak ők rosszak, csak próbára akarták tenni a festőt, hogy jótét lélek-e vagy sajnálná tőlük még azt a kicsit is, amit nekik szánhatna.

A festő persze, hogy ráállt a dologra, és megígérte, hogy meghálálja a kedvességüket. Az örök összekacsintottak. No, hiszen, ez is úgy jár, hogy a nagy semmiből juttat majd nekik egy kisebb semmit! Ez lesz az ő jutalékuk. De mivel a palotától távolabb szolgáltak, a királykisasszony szeszélyeivel nem találkoztak nap mint nap, ahogy a belső cselédség, így nekik könnyebben ment a tréfa.

Mit fűzzem tovább a szót, a festő nagy vállveregetések és parolázások közepett távozhatott, azaz mehetett tovább a királyi palota felé. Vígan rakta a lábát, egyiket a másik után, hogy csak úgy kopogott alatta előbb a macskakő, aztán a márványpadozat, amikor már bentebb jutott a palotába.

A királykisasszony éppen a lakosztályában duzzogott megint valami miatt. A festő szerencséjére, mivel így nem tudott belebeszélni a munkát kereső vándor dolgába. Vagyis hát nem fanyalgott már megint minden ok nélkül, így Fernando, a festő bátran előadhatta a mondókáját a királyi párnak, akik maguk is búnak eresztették a fejüket a lehetetlen természetű lányuk miatt.

Fernando látta, hogy itt komolyabb erőbevetésre lesz szüksége, de a szokásos jókedve ezúttal se hagyta cserben. Rögtön elő is húzott pár szép festményt és színes rajzot és a király lába elé terítette őket.

-Amint látom, elkelne itt egy kis vidámság – kezdte a mondókáját, miután bemutatta magát és művészetét a felséges párnak. – Nagyon komor ez a palota. Sehol nem látok egy virágot, színes festményt. Hát hogy nem öli meg kegyelmeteket a búbánat? Azzal mélyen meghajolt és már rakosgatta is elő a csuda vidám rajzokat a király elé.

A király szomorúan sóhajtott:

-Nemigen van okunk a nagy vidámságra, Fernando, fiam. A leányom olyan szeszélyes és rosszkedvű, hogy mindenkit csak lehangol vele. Nem tudunk semmit a kedvére tenni. Mindenre fanyalog, rapliskodik, minden kérőjét kikoszarazza, senkivel nem akar szóba állni.

-Talán a színek hiánya teszi, felséges úr, hogy kedélytelen a kedves leánya. Ha megengedné, én festenék sok szép virágot meg gyümölcscsendéleteket. Azok meghozhatják a kedvét.

-De ha meglát téged, biztosan azonnal követelni fogja, hogy távolíttassalak el az udvaromból téged is – siránkozott Fahéj király.

-Azon könnyű segíteni – válaszolta Fernando. – Majd máshol dolgozom, ahol nem láthat meg. Addig is függesszünk ki pár képemet ide, a trónterembe. És ha tudom, hogy mikor nem jár itt, olyankor visszatérek és engedelmeddel díszesebb tenném ezeket a komor falakat is.

-De hogyan? – hitetlenkedett a királyné.

-Nagyon egyszerűen. A falakra is festenék egy csomó virágot, amiktől mindenki jókedvre fog derülni – hajolt meg mélyen a királyasszony előtt is Fernando, a festő.

-Én nem bánom, tegyünk egy próbát – felelte a király. – Veszíteni nem fogunk vele semmit. S talán nagy rosszkedvében meg se látná Fancsalika leányom, hogy mi van a falakon.

Úgy is lett. Fernando rögtön munkához látott. Csak úgy égett a keze alatt a munka. Legelőször egy vidám tukánt pingált a trónterem falára, ahogy éppen jól érzi magát virág barátai között. Akárha saját magát festette volna oda Fernando, olyan vidám lett a hangulata egyből a fényes királyi teremnek. A király és a királyné magára hagyták Fernandót, és megparancsolták mindenkinek, hogy ne zavarják a munkában, de azonnal riasszák, ha a királykisasszony közeleg. Akkor tűnjön el rögtön, nehogy Fancsali királykisasszony belekössön valami ürüggyel és megghiúsítsa Fernando tervét, mielőtt még az elkezdene kibontakozni.

A szép rajzokat magukkal vitték és naphosszat nézegették a saját lakosztályukban.

Fernando olyan gyorsan haladt a remek faliképeivel, hogy az egész udvar eltátotta a száját a csodálkozástól. Már az egész trónterem csupa virág volt, sőt kezdett tovább haladni a tágas folyosókon. Szóval Fernando kész virágoskertté változtatta az egész királyi palotát.

Szerencséje volt, mert Fancsalika éppen a szüleire is duzzogott, és elő se jött a saját lakosztályából jó darabig. Nem kellett riasztani Fernandót egyszer sem. Az egész udvar neki drukolt, hogy el tudja végezni, amit elvállalt.

Az egyik falat szerény kis virágok díszítették:

A másikon tűzpiros virágok virultak mezei virágokkal egybekötött csokorban:

Máshová madarat varázsolt a furfangos Fernando, virágokkal körülvéve.

Az egyik folyosóra leveleket és bogyókat festett a ravasz olasz. Ahogy rájuk néztél, szinte csilingeltek és mosolyogtak arra, aki csak arra járt.

Máshová tavaszi hangulatot idézett meg Fernando festőecsetje. Nyíló körtevirágokat méhecskékkal, hogy szinte éreztél a finom, friss illatukat is, amikor rájuk néztél. Mindenki ezt csodálta a legjobban.

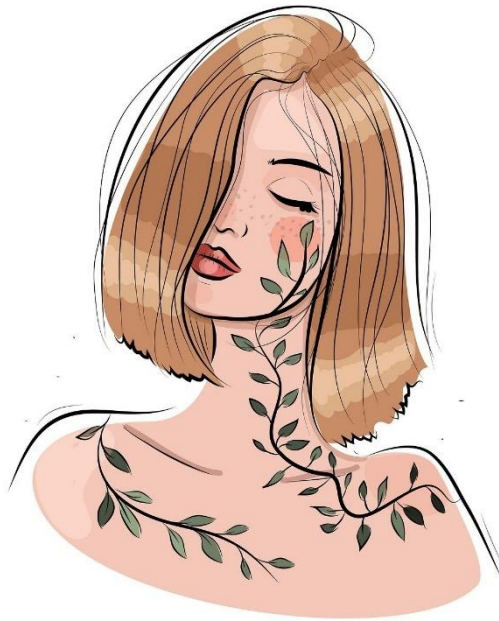

De Fancsalikának még mindig rossz kedve volt. A festő varázslatos tudományából nem látott és nem élvezett semmit. Csak búsult a legbelső szobájában, ahová visszahúzódott, és nem akart látni senkit. A szülei nagyon aggódtak miatta, de nem akarták zavarni, nehogy mérgében még nekiessen Fernandónak és elvegye az ő kedvét is a festéstől. Amiben ők annyit gyönyörködtek. A legszívesebben ott marasztották volna örökre, hogy művészetével felderítse őket. Ők most, hogy Fancsalika nem bújt elő a lakosztályából, egészen felvidultak a sok gyönyörű kép láttán.

Ha tudta volna az a szeszélyes lány, mit veszített, bizonyára előjött volna és ő is megcsodálta volna Fernando képeit. De nem jött, és Fernando csak festett és festett. Kissé már bele is fáradt, és azt furcsállta a legjobban, hogy az a különös királylány még csak nem is kíváncsi az ő művészetére, amit messzi földön mindenki csodált. És akkor furcsa ihlete támadt. Az egyik falra

egy képzelt leány képét festette, aki a királykisasszonyhoz hasonlóan bánatos volt. No, talán nem annyira, és nem éppen hisztis kedvében volt, csak valaki vagy valami után nagyon búsult.

Mikor a királyné meglátta, csak összezsápta a kezét:

-De hiszen ez az én lányom!

Rögtön hívatta is Fernandót, és kérdőre vonta:

-Hogy merted meglesni a királykisasszonyt?

-Nem lestem meg, felséges asszony. Hogy is merészeltem volna? – védekezett Fernando.

-De hiszen ez a kép éppen őt ábrázolja! – förmedt rá a királyné. – Ne is tagadd, hogy leskelődtél utána!

Fernando elhúlt ennyi ridegség láttán. Kedveszegetten ennyit válaszolt:

-Ha akkora bűn megálmodni valakinek az arcát, kérem, bocsássanak el az udvari szolgálatból! Már éppen eleget dolgoztam felségteknek.

Azzal szedelőzködni kezdett, és meg se várta, hogy kifizessék, csak összerakta minden festőszerszámát és lógó orral ment ki a palotából.

Ez még nem fordult elő vele, hogy ilyen gorombán bánjanak vele, és lebecsüljék a művészetét.

Szegfűszeg királyné pedig nem tartóztatta. Meg se köszönte neki a szolgálatát.

Hamarosan előjött azonban Fahéj király, és maga is meghökkent a kép láttán. Annak hallatán viszont, hogy a felesége kidobta a festőt, roppantul megharagudott.

-Hogy engedhetted el azt a derék Fernandót? És ha látta is Fancsalikát, mi baja lett tőle? Nem látod, micsoda remekművet pingált ide ezekre a csupasz falakra? Most honnan veszünk még egy ilyen udvari művészt? Arra nem gondoltál? Egyébként pedig, ha azt mondta, hogy csak

álmodta ezt az arcot, az meglehet. Művészekkel megesik, hogy előre megálmodnak dolgokat és csak aztán festik meg.

A királyné maga is megbánta a tettét. De mit volt mit tenni, csak járták a termeket és a folyosókat és csodálták a rengeteg festett virágot.

A király már küldetni akart Fernandóért. Gyalog úgyse juthatott messzire, gondolta. A föld meg nem nyelte el, majdcsak megengesztelik.

És akkor mit ad Isten? A leányuk vánszorgott a folyosón halálosan sápadtan. Annyira legyengült már az örökös bent kuksolástól meg a sok visszautasított étel miatt, hogy jártányi ereje nem volt. Csak ődöngött egyik teremből a másikba, de ahogy közeledett kegyelmes szülei felé, valami szokatlant észlelt. Még maga se tudta, mit, csak kezdett jobb kedvre derülni. Jobbra-balra forgatta a fejét, csodálta a képeket, és amikor a szüleihez ért, köszönés helyett nekik szegezte a kérdést:

-Hogy került ide ez a sok szép kép? Micsoda varázslat történt, amíg én visszavonultam, hogy kiheverjem a bánatomat?

A királyi pár összenézett. A király válaszolt a lányának:

-Tudod, lányom, amíg te duzzogtál, mi felvettünk egy udvari festőt, aki hajlandó volt megfesteni ezeket a képeket a kedvedért.

-Hol van? Azonnal látni akarom! – toppantott a lábával Fancsali királykisasszony.

-Sajnos, elment már – hajtotta le a fejét az édesanyja. – Az én hibám. Elűztem, mert azt hittem, hogy leskelődött utánad.

-De én látni akarom! – toporzékolt mérgében Fancsalika.

-Mondom, hogy elment. De felséges apád már utána küldött, hogy hozzák vissza. Ki akarjuk fizetni neki ezt a rengeteg munkát, és ha hajlandó itt maradni, hát továbbra is alkalmazzuk

udvari festőnek – mondta elkomorodva Szegfűszeg királyné. – De addig gyere, nézd meg, micsoda képet festett rólad!

Fancsali királykisasszony, amikor meglátta a saját képmását a falon, majd hanyatt esett az ámulattól. De nem sokáig ámuldozott, hanem egyből kijelentette, hogy márpedig ő senki máshoz nem megy feleségül, csakis ahhoz az emberhez, aki ezt a csodát művelte a palotában.

Fahéj királynak és Szegfűszeg királynénak nem maradt más, mint hogy a beleegyezésüket adják ehhez a furcsa nászhoz. Fernandót se kellett sokáig keresni, az örökkel diskurált a király vár kapujánál. A mérge már elszállt, és csak egy kicsit apprehendált.

A királykisasszony kívánságán viszont nagyon elcsodálkozott. Ő álmodni se mert ilyen rangos házasságról. Úgy képzelte, hogy egész életében vándorolni fog egyik helyről a másikra, hogy megrendelőket találjon és azok kedvére festessen.

Fancsali királykisasszony azonban ragaszkodott az elhatározásához. Fernandót ott tartották a várban, és olyan nagy hatással volt a hercegnőre, hogy többé nem vonult el duzzogni. Annál jobban megszerette a virágokat. Fernando vidám lénye rá is olyan hatással volt, hogy egyre többet kacagott.

Akár hiszed, akár nem, teljesült a kívánsága. Fernando maga is megszerette a királylányt és végül boldog pár lett belőlük.

Ha nem hiszed, küldd utánuk a macskát, amelyik a palota ablakában terpeszkedik és folyton azt dorombolja, hogy nála ügyesebb egerész nincsen a világon. Pedig ha tudnád, milyen rest állat, nem hinnél neki, akármennyit fújja is a magáét.

Holnap legyen a ti vendégeitek!

2024. december 5.

Dráma a játszótéren

Egy percre megállt az élet. Mindenki odafutott és látni akarta, mi történt.

Egy kislány hevert a földön. Nem mozdult, pedig aki csak látta, nagyon szeretne volna magához téríteni. Hétköznapi eset volt. A kislány figyelmetlenül csúszott, azaz le akart csúszni a csúszdán, de nem ügyelt a lépéseire, meg hogy jól megkapaszkodjon a csúszda oldalfalába s előbb a korlátba. Még a lépcsőn tartott, amikor megbillent és hanyatt lezuhant.

Jókorát puffant a földön, ami homokos volt ugyan, de a sok játszó gyermek már teljesen ledöngölte a talpaival. A kislánynak kiáltani se volt ideje, olyan hirtelen történt minden. Billent, zuhant, puffant, majd elnémult.

Mindenki döbbenet nézte. Előbb nem mertek hozzányúlni, majd szétnéztek, hol lehet az anyukája vagy az apukája, de nem láttak senkit, aki hozzá tartozott volna. Nem is kereste senki. Senki nem futott oda kétségbeesetten. Csak csupa idegen arc meredt rá, és ő most ebből semmit nem látott.

A nagy riadalomra odasietett egy férfi. Rutinosan, ahogy csak egy orvostól várható el, a kislány felé tartott. Szólt az embereknek, hogy hagyják közelebb menni, erre a tömeg szétvált és utat engedett neki. A fellépése olyan határozott volt, hogy senki nem mert ellentmondani neki.

Letérdelt a kislány mellé és vizsgálni kezdte. A pulzusa alapján megállapította, hogy csak elájult, de aztán máris a telefonja után nyúlt és mentőt hívott. A többi ember csak ekkor kapott észbe, hogy hiszen ezt ők is megtehették volna már korábban.

Hamarosan szirénázva érkezett a mentő. Az orvos elmondta nekik, mi történt, és a mentősök óvatosan hordágyra helyezték a kislányt. Ekkor futva érkezett egy fiatal férfi. A mentőhöz rohant. Mindkét kezében tölcseres fagylalt. Csupán annyi időre hagyta magára a kislányát, hogy beszerezze neki a nyalánságot, de amikor meglátta, mi történt, az első útjába eső szemetesbe vágta mindkettőt. A tömegben elégedetlenkedő hangok, szidalmak és az ilyenkor

szokásos megjegyzések hallatszottak, de a legtöbben még most is csak a csendes megfigyelői, bámészkodó tartásban álltak ott, egészen passzívan, ahogy az utcai baleseteknél is szokták.

Az orvos és a mentősök is megszídták a figyelmetlen apukát, de nem volt erre idő. Ahogy jött, úgy is távozott a mentő, magával vitte az orvost és a gondatlan édesapát is.

Balesetek gyakran megesnek, még akkor is, ha a gyermekek felügyelet alatt szórakoznak a játszótéren. Elég egyetlen pillantás másfelé, hogy a gyermek elveszítse az egyensúlyát és akkor kész a baj. Minden játék külön izgalom a kicsik számára, akik még csak ismerkednek a kinti világgal. A sebesség különösen nagy hatással van rájuk. Ezt tapasztalják meg a kis „járműveiken”, a kerekes játékokon, majd a triciklikén és a bringákon. Akinek nem tanítják meg, hogy ebből baj is lehet, az elveszítheti az uralmát a játéka fölött és nem tudja megállítani.

A felnőttek még beszélgettek egy darabig, de a legtöbben inkább a gyerekeikre, unokáikra figyeltek jobban. Mindenki ott volt a félsz: velünk is megtörténhetett volna... Volt sok intelem, óvatos mozdulatok kísérték a gyerekek játékát, és egy kicsit olyan volt az egész, mint amikor egy madárrajból lelőnek egyet a vadászok, a többiek meg riadtan gondolják, mi lett volna, ha... Szóval mi lett volna, ha őket lövik le és nem a társukat.

De a játszótér mégis csak játszótér. A gyerekek könnyen megfeledkeznek a nemrég történt eseményekről, és elfoglalják magukat a saját játékaikkal, legfeljebb közben töprengenek tovább azon, amit láttak. Így volt ez a baleset helyszínén is. A gyerekek homokoztak, hintáztak, csúszkáltak a csúszdán, igaz, most már a felnőttek gondos felügyelete alatt, aztán beleuntak és mentek ők is haza vagy fagylaltozni, mint az a szerencsétlenül járt apuka, de ők már a szülőkkel együtt.

A kislánnyal és az édesapjával egy darabig nem is találkoztak. A kislányt benn tartották a kórházban megfigyelésre, majd pár nap múlva kiengedték. Szerencsére nem esett nagyobb baja. Hanem azért rosszabbul is járhatott volna.

Ezért kell nagyon vigyázni az utcán, a játszótéren és az óvodában meg az iskolában is. Az óvatosság nem gyávaság, de a virtuskodás sem egyenlő a bátorsággal, ugye, tudod?

2024. december 6.

Brekeke, brekeke, mély a tó fenéke...

Némelyik tó nem valami gusztusosan néz ki. A tetején békanyál úszik, minden négyzetcentimétert belepve. A vízre ránézni is rossz, poshadt, rossz szagot áraszt, az egész felülete nyálkás, szóval ember abban meg nem fürödne.

Nem úgy a békák. Az a sok csúf kinézetű növény nekik rejtőzködéshez nyújt megfelelő terepet. Ha jól megnézzük ezt a képet, ezen úgy a béka színe, mint a vízé egyforma. Talán mert a béka alkalmazkodik a környezetéhez. Sok állat képes erre, és amit ilyenkor tesznek, azt úgy hívják, hogy mimikri. Színt váltanak és már el se ütnek a környezetük színétől.

Tudom, most sokan ingatják a fejüket, hogy ez persze nem lehet. Meg hogy ők is szívesen beleolvadnának a környezetükbe, amikor nem akarják, hogy megtalálják őket. Például matekórán, vagy amikor dolgozatot kell írni és nekik nincsen kedvük hozzá.

Csak hogy az állatok ezt nem önkényesen teszik. Nem szórakozásból, hanem mert veszélyben érzik magukat, s valóban abban is vannak. Téged viszont semmi veszély nem fenyeget a matekórán, legfeljebb lusta voltál tanulni, és akkor megérdemled, hogy rosszabb jegyet kapj a szokásosnál.

Más állatok, mint ez a szürkegém is, lesben állnak vagy nagy óvatosan járnak a vizeket és élelemre vadásznak. Nem rosszaságból, hanem azért, mert éhesek. Vagy a fiókáik éhesek. A madárszülők ugyanolyan szépen gondoskodnak a kicsinyeikről, mint ahogyan a te szüleid rólad. Szóval ami az egyiknek rá leselkedő veszélyt jelent, az a másiknak finom ebédet. A természetben szigorú törvények uralkodnak. Ezeket mindenkinek kötelessége tiszteletben tartani, ha nem akarja kihívni maga ellen a természet haragját.

A gém lábál a vízben, azaz itt a mocsárban és időnként lecsap. Hol halakat fog, hol békákat, de kígyókat és egyéb neki való csemegét is beszerez jókora begyébe. Mint amikor az apukád és az anyukád bevásárolnak a szupermarketben. Aztán viszi haza a fiókáknak.

A gémekek rokonai a kócsagok is. A nemeskócsag röpte a magasban gyönyörű. Hatalmas fehér szárnyaival alig csap néhányat és máris felfelé tart. Utána ott lebeg vagy úszik tovább egyre magasabbra. Elegáns madár a nagykócsag. Szép és ezt tudja is magáról.

A békák ilyenkor igyekeznek minél mélyebbre süllyedni a víz alá. Mint te szégyenletben, ha valami csúfságot követted el, ugye? A békák viszont nem szégyellik magukat, hanem félnek. Minden nagyobb árnyék nekik azt jelenti, hogy veszély közeleg. Jobb lesz elrejtőzniük. Olyankor nem brekegnek, hogy ne hívják fel magukra a ragadozó, azaz halászmadarak figyelmét.

No, hiszen! El se tudja kerülni az, akinek nincsen biztos menedéke!

Azt viszont jól tudják, hogy a parton békésen legelésző ló rájuk semmiféle veszélyt nem jelent. Ha a kócsag elrepült, és a következő nagy árnyék, ami a vízre vetül, egy lóé, akkor nem zavartatják magukat a békák. Feljönnek a mélyből, vidáman ugrálnak és bizony brekekélnak is széles jókedvükben.

Nem minden béka lakik olyan gusztustalan vízben, mint az az első. Ahol lovat inni látsz, arról a vízről tudni fogod, hogy az tiszta. A tavak, folyók, mocsarak mélyén jól elvannak a békák is. A kicsinyeiket ők ott nevelik.

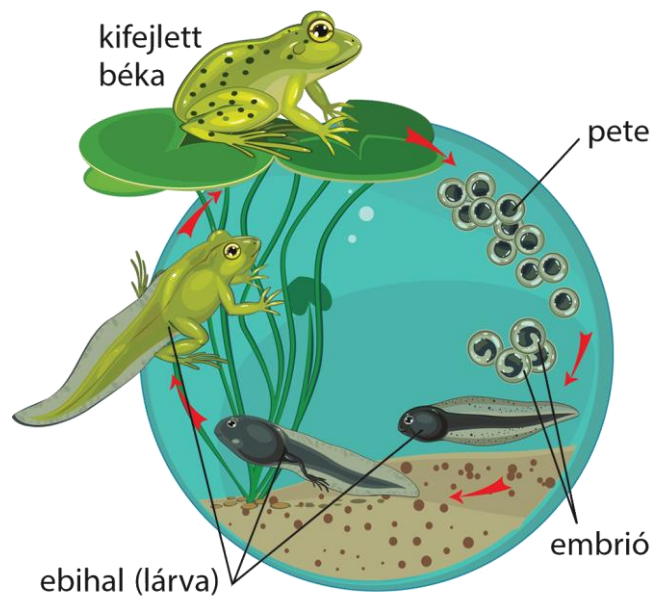
A békákat azért nevezik kétéltűeknek, mert előbb vízben élnek, akkor ebihalnak hívják őket, majd később kijönnek a szárazföldre is, hogy ott is éldegeljenek. A víz azonban nagyon fontos a számukra. Ha nem térnek vissza időnként vagy találnak maguknak valami nedves helyet, akkor kiszáradhatnak és elpusztulnak.

A következő rajzon megfigyelheted a békák fejlődésének sorát.

Nem mindegyiknek jut nagy hely. Van, amelyik egy jókora tócsában kel ki, s aztán vándorol el onnan, amikor nyáron a pocsolya kiszárad és neki újabb vizes élőhely után kell néznie. Erdei utakon láthatsz nagy ügyesen ugráló kisbékákat, amint valahová tartanak. Ők tudják, hová, jobban mondva az ösztöneikre hallgatva mennek, ugrálnak, békaügetésben igyekeznek egy tó, egy patak vagy mocsár felé.

A varangyok, ha melegük van, de nincsenek folyóvizek vagy állóvíz a környéken, beássák magukat a földbe, onnan veszik a nedvességet a bőrük számára. Ott hűsölhetnek és egyúttal biztonságban is vannak, például a madarak elől, amelyeknek finom csemege egy természetes béka.

Persze azt szeretik a legjobban, ha víz és szárazföld egyaránt rendelkezésükre áll. Nyári napokon és estéken, amikor már túlságosan elszaporodtak a szúnyogok, nagy segítségére vannak az embernek. Pusztítják a vérszívókat, hogy téged ne bántsanak és ne is zavarjanak.

Azt talán még nem tudod, hogy nem minden béka zöld. Annyiféle színű béka van a földön, ahányféle színű csillag az égen. Szóval változatos a színük, és a szokásaik is azok.

A túlságosan élénk színűek viszont veszélyesek. A rikító szín azt jelenti: ne közelíts! Ne nyúlj hozzám, különben megjáród!

Ez a kék béka azért öltözött ilyen szép színű ruhába, mert párt keresni indult. Ha mohazöld volna, talán észre se vennék a békalanysok. Ám így, ragyogó kék pompájában nagyon is feltűnő lett, és máris nagyobb esélye van arra, hogy valamelyik békakisasszonynak megakadjon rajta a szeme.

Igaz, a madaraknak is, ha nem vigyáz magára nagyon!

Ám ha veszély közeleg, máris fürgén elúszik, és ha teheti, jó mélyre süllyed a víz fenekére.

Bizonyára azért is szereti énekelni ezt a strófát:

-Brekeke, brekeke, mély a tó feneke...

De ezt már csak akkor énekei, amikor elmúlt a veszély, és ő feljöhet levegőt venni a felszínre. Csak szétnéz a hatalmas szemével és látja, ha minden rendben, ő meg fújhatja tovább a nótáját.

Akkor lesz nagy vidámság, örömdal az egész határban. Földön és vízen, csak azt nem szeretik a békák, amikor repülni tanítják őket. Például egy gólya, amikor a csőrében viszi hazafelé őket a kölyökgólyáknak.

Addig azonban tart a vidámság, meg nem unják reggeltől estig, vagy fordítva: estétől reggelig, attól függően, milyen a szúnyogjárás.

Ugye, ez már csak világos?

2024. december 7.

Kisfiúk játéka

A kisfiúknak egészen másfajta játékaik vannak, mint a kislányoknak. Nem mintha a szüleik nem vennének nekik másféléket is, de eleve más az érdeklődésük. Nemcsak abban, hogy jobban vonzódnak az autókhoz, egyéb járművekhez, hanem a katonákkal való játékokhoz is, vagy olyasmihez, mint az indiánosdi.

Képzelheted, milyen izgalmas lehet erdei sárkunyhóban lakni egy nyaralás ideje alatt, ami egészen másmilyen, mint sátorban tölteni néhány hetet! A kunyhó jobban megvéd a természet viszontagságaitól, például nem ázik úgy át ez egy zivatarban, hanem kiváló rejtékhelyet nyújt.

Persze az igazi indiánosdi az sátoros „műfaj”, és a legnagyobb megszállottjai ragaszkodnak hozzá, még akkor is, ha néha bőrig áznak vagy összezsípi őket a szúnyogok. Vannak ugyan szúnyogriasztó szerek és karkötők, de megeshet, hogy a vérszívók mégis annyira szomjaznak az emberi vérre, hogy nem törődnek ezzel.

Olyankor van nagy csapkodás, sziszegés, menedékkeresés, és ha valaki olyan remek búvóhelyre akad, mint ez a sárkunyhó valahol a mocsárnak egyik magasabban fekvő helyén, akkor megnyugszanak a kedélyek. Feltéve, ha nem settenkedik be utánuk mégis az a szemtelen szúnyog, esetleg egy egész szúnyograj.

Kisfiúk gyakran álmodoznak arról, hogy buszt, kamiont vagy kukásautót, rendőrautót vezessenek, de csak kevesen maradnak meg ennél az álomnál, mire felnőnek. Azt nem tudni, miért, csupán annyi sejthető, hogy valahogyan kinőnek belőle. Komolyabb ambícióik akadnak, mint például a tudóssá vagy nagy felfedezővé válás. Az is ritkább, hogy valaki nagy tanárrá szeretne lenni felnőttkorában, de attól még lesznek olyanok, akik ebbe a pályába szeretnek bele.

Vannak, akiket vonzanak a különös sportok. Meg akarnak küzdeni a gravitációval, ami visszafelé akarja húzni őket, ha például sziklát másznak vagy sárkányrepülőznek, siklórepülőként próbálkoznak vagy magas sziklákról vetik bele magukat a tengerbe. Nekik lehetőleg megsúgja mégis valaki, hogy azért nem árt óvatosnak lenni.

A szelek különös teremtmények. Néha egészen váratlanul támadnak fel és komoly károkat tudnak okozni. Különösen olyan helyeken, ahol nagymértékben kiirtották az erdőket és nem telepítettek elég fát a helyükre.

A szél szeret szabadon száguldozni, és ha ilyen lecsupaszított helyeket talál magának, akkor van igazán elemében. Gondolom, nemigen szeretnél szembe találkozni vele, amikor gonoszkodó kedvében van. Olyankor bárkit megréfálhat. Nemcsak fázni fog, akinek keresztülfúj a ruháján, hanem össze is dönthet épületeket, fákat csavarhat ki tövestül meg efféle borzalmakat művelhet, ha nincs, aki megregulázza.

Persze nem az ilyen kölyökszélre gondoltam, amikor ezt írtam. Ez még csak próbálkozik, ám ha összefog testvéreivel, akkor jobb lesz kitérni az útjából!

A kisfiúk szeretnek katonásdit játszani. Régen ennek az volt az értelme, hogy minden egészséges fiatal férfinak katonaságra kellett jelentkeznie, amikor nagykorú lett. Annyi háború volt az emberek között, hogy fel kellett készülniük arra, hogy meg tudják védeni a családjukat és a hazájukat. Mert az is természetes volt, hogy aki egészséges, az vágyott arra, hogy neki is családja legyen.

Ma már ez nincsen így. A katonaság nem kötelező, a hadsereg profi katonákból áll, akik direkt erre a pályára készülnek, mert hivatást éreznek rá. Ezért van az úgy, hogy a kisfiúk szeretnek mégis különféle katonákkal játszani. Persze nem lehet ám összevissza vagdalkozni durván és értelmetlenül, mint Krisztyán Tódor. A katonáskodásnak és a bajvívásnak is etikettje van. Olyan szabályrendszere, amit mindenkinek illik betartania. Ezt úgy nevezzük, hogy a lovagiasság szabályai, aminek vannak írott és íratlan törvényei is. Aki ellenkezőleg tesz, azt nem veszik be maguk közé a lovagias emberek, akik az egykori lovagoknak a kései utódai.

Ha véletlenül nem tudnád, ki Krisztyán Tódor, akkor olvasd el Jókai Mór: Az arany ember c. regényét vagy nézd meg a belőle készült filmet!

Régen olyan gazdag fantáziával készítettek katonákat a gyermekek számára. Voltak félelmetes kinézetűek, de voltak egészen kedvesek is, amelyekkel öröm volt játszani. Erről a marcona kinézetű, szőrmók katonáról első látásra nem is tudjuk igazán megállapítani, hogy katoná-e vagy csak egy ártalmatlan diótörő.

Igaz, ha alaposabban szemügyre vesszük a környezetében álló többi figurát, rájövünk, hogy mégis csak katonával van dolgunk. Te szívesen játszanál vele? Ha igen, akkor valószínűleg fiú vagy.

Vannak barátságosabb katonák is. Talán azért készültek ilyenre, mert a tervezőjük azt akarta üzeni ezáltal, hogy a katonák nemcsak afféle gyilkológépek, akik örömeiket lelik a mások halálában, hanem végsősoron kedves emberek, akik a mások biztonságáért küzdenek életük során. A családjukért, a hazájukért. Azért, hogy meg tudják védeni őket, ha ellenséges hadak támadnak arra az országra, amelyben élnek. Ezt nevezzük hazának, de nemcsak azért, mert valaki ott lakik, hanem azért is, mert az ország lakosai szívből, szeretetből ragaszkodnak hozzá. Ha el kellene hagyniuk, boldogtalanok lennének.

Vannak korszakok, amikor nem divat efféle érzelmekről írni, beszélni, de annak csak az az oka, hogy akik a divatot diktálják, nem törődnek a mások hazafiságával. Őket az anyagi érdekeik vezérlik, ezek miatt nincsenek tekintettel másokra. Vagy legalább csekély mértékben. Akár Krisztyán Tódor is tette. Ő szeretetlenül viselkedett másokkal és elorozta volna Teréza mama és Noémi nehezen szerzett szigetét tőlük. Nem törődött volna azzal sem, ha a két nő földönfutóvá válik az ő önzése miatt.

Te ismersz ilyen embereket?

Ezen a polcon ugyan sokféle katona sorakozik. Talán nem egészen katonás rendben, de mégis szervezeten, valami olyasmit sugallva, hogy rájuk bízhatod a jósorsodat is, mert ők majd vigyáznak rá. Vannak köztük koronás fők is, ezek a királyok rangosabbak a többinél. Ők a saját hazájuk hadseregének a vezérei háborús időkben. Amikor béke van, akkor viszont az országnak egyéb dolgait irányítják.

Hát fogadjunk, hogy ezekkel a katonákkal is sok kisfiú szívesen játszana el különféle csatákat!

Vannak olyan katonák is, amelyek pontosan ábrázolják egy-egy ország régi korának az egyenruháit és a fegyverzetüket is, amelyet abban az időben használtak.

Láthatsz magyar és osztrák katonákat az Osztrák-Magyar Monarchia idejéből. Ezek színesek voltak és harci szempontból nem túl praktikusak, ugyanis az élénk színeket sokkal könnyebb már messziről észrevenni, ettől könnyű célponttá válhatnak az ellenség előtt.

Ma már a praktikusabb terepszínű egyenruhákat viselik a katonák. A díszesebb egyenruhákat ünnepi alkalmakkor veszik fel, amikor minden katona szeret a legszebb színeiben pompázni. A katonák ugyanis büszkéek arra a fegyvernemre és arra az egyenruhára, amelyre felesküdték és amelyben szolgálnak. Tisztelik a vezetőiket és szeretik a hazájukat, amelyért készek az életüket is feláldozni, ha kell.

Ezért is légy büszke rájuk, mert hiszen téged s a családot is ugyanúgy megvédik, mint a sajátjukat. Önfeláldozók, mert ilyen a természetük, és mert erre tettek esküt.

Régen nem minden hadseregről és annak katonáiról lehetett elmondani ezt. A magyar fiúkat sokszor erőszakkal sorozták be az osztrák seregbe, és nem azért, mert a hazájuk veszélyben

volt, hanem mert a császárok hódító háborúkat vívtak, hogy a területeiket gyarapítsák. Más országok kárára természetesen.

Ezeket a katonákat teljes hadrendbe állították. Szinte hallani, hogy menetelnek, miközben a dobosok verik az induló ütemét, a trombitások pedig fújják a harci riadót. Huszárok lóháton és gyalogos katonák gyalogosan, őket bakáknak hívták régen. Magyar huszárcsákót viselnek, rajta magyar jelvénnel. Ilyenek voltak a negyvennyolcas huszárok is, akik Magyarország függetlenségéért harcoltak. Sok Kossuth-nóta maradt ránk akkorról. Te is tudsz néhányat?

Mátyás király katonái a Fekete seregben szolgáltak. Nevüket fekete egyenruhájukról kapták. Hűségesen szolgálták a hazájukat és Mátyás királyt, akit nagyon szerettek. Te ismersz meséket Mátyás királyról? Ezt a jókora katonát egy fiatalemberrel látod együtt. Ezt már inkább szobornak lehet nevezni. Talapzatot is kapott, hogy biztosan álljon meg a lábán.

Volt idő, amikor a kisfiúk valódi csatákat is játszhattak kedvenc játszóhelyükön, a grundon. Ők maguk tervezték meg, milyen hadrendbe álljanak fel, ahogy a felnőtt katonák is szokták. A fapuskákhoz nem jár töltény, fadárdákkal vívtak, de azokkal is csak szabályosan. Aki csalt, azt kizárták a harcból. A grund egy zárt terület volt, ahová rengeteg építőanyagot halmoztak fel az építvállalkozó megrendelésére. A fiúk csak hitték, hogy övéké a grund, mert az építkezés megkezdése előtt megengedték nekik, hogy ott játsszanak. Attól a történet még érdekes, és a harc is jól szervezett volt. A felnőttek az emeletes házak ablakaiból, erkélyeiről figyelték, mit művelnek a Pál utcai fiúk s a vörösingesek.

Végül mindnyájan csalódtak, mert hiába küzdöttek, a grundot mégse tudták megtartani, sőt még hősiek közlegényük, Nemecsek Ernő is meghalt. Egy telek azé, aki megvásárolja, de ők ezt nem tudták.

Molnár Ferenc ifjúsági regénye annyira népszerű, hogy több nyelvre is lefordították, és a mai napig érkeznek látogatók Budapestre, hogy felkeressék a Pál utcát, ahol ez a kedves történet játszódott.

A történetek nem feltétlenül történnek meg szóról-szóra úgy, ahogyan az írók megírják őket. A fantázia sokat hozzátesz, de a regény mégis hihető, és ez a fontos. Ha valamit úgy olvasol, hogy elhiszed a történetét, akkor az író nem dolgozott rajta hiába. Ezért jönnek a látogatók Olaszországból Budapestre, hogy lássák az egykori történet színhelyét.

Nos, a Pál utcai fiúk című regény is ezek közé tartozik. Nem véletlenül maradt kötelező olvasmány. A harcon kívül arról is szól, hogy a fiúk betartják a becsületesség szabályait, ezt egymástól is elvárják. Aki elárulja őket, azt kiközösítik és nem maradhat meg többé közöttük. Fontos, hogy rendes tagjai legyünk egy közösségnek, amely ennyire szigorú elvárásokkal van irántunk. Arra nevel, hogy tiszteletben tartsunk másokat és a saját személyünkre nézve is elvárjuk másoktól a tiszteletet.

Hát így jutottunk el az indiánosditól a műanyag katonákon át Molnár Ferenc regényéig. Nem mondtunk el mindent a kislányok játékaikról, de talán egy mese erejéig elegendőt. Van mit végiggondolnod, hogy okulj belőle.

A delfinek üzentek

Egyszer üzenet érkezett a delfinektől. Előbb nem lehetett tudni, miféle rejtélyes úton tudtak ők üzeni bármelyik embernek is, de valami mintha motoszkálni kezdett volna a Ketrin fülében. Ott zsongott, hangicsált, csipogott amúgy delfin-módra, és sehogyan nem akart megszűnni.

Ketrin lelki szemei előtt egy apró sziget képe jelent meg. Bár most messze volt tőle, egy olyan országban, ahol tenger sincsen, nemhogy ilyen mesés déltengeri szigetek, ő mégis pontosan látta a fantasztikus zöldeskék színben pompázó vizet, a fehér homokos partot és a pálmafákat, ahogy egymáshoz bújva álltak és mintha ők is a tengert figyelték volna.

A tenger vize alig mozdult. Egészen áttetsző volt. A mélyében látni lehetett különféle lényeket és főként a szépséges virágállatokat. Minden nagyon békés volt, akár egy kedves történetet elmesélő filmen. Ketrin nem látott a fák mögé, de a sziget méretéből arra következtetett, hogy ott senki nem lakik. El se tudta képzelni, mi történik, amikor a tengeren megérkezik a dagály. Talán ellepi az egész szigetet? Úgy, hogy a fáknak legfeljebb csak a csúcsa látszik ki belőle?

Egy Andersen-mesére gondolt, amelynek a címe: A vadhattyúk. Abban a történetben a vadhattyúkká változtatott fiúk magukkal viszik a kishúgukat, de éjszakára leszállnak egy tengeri sziklára, amely olyan kicsiny, hogy alig férnek el rajta. Hogy mégis ott tölthessék az éjszakát, összefogódnak, körbefogják a kishúgukat, úgy védelmezik a tenger tomboló hullámaintól. És az a szikla még ennél az aprócska szigetnél is kisebb lehetett.

Ennek a békés kis szigetnek a képe mégse ment ki a fejéből. Egyre azt látta, most már nem tudta volna elhessegetni sem magától, olyan csökönyösen küldött valami üzenetet. S hogy

Ketrin miért gondolta, hogy éppen a delfinek küldözgetik felé ezt, nem tudta volna megmagyarázni értelmes szavakkal. Csak látta, hallotta és érezte őket, mégis olyan valóságosak voltak, mint egy tudományos könyv elemzései.

Egyszer régen utazott a tengeren és akkor találkozott életében először delfinekkal. Kísérték a hajót, amelynek korlátja mellett állt a fedélzeten. Hirtelen bukkantak fel az ismeretlenség homályából és olyan vidám táncot jártak a hajó által felcsapott hullámok hátán, hogy felderítették az utasokat. Mindenkit, aki látta őket, még az igen komoly kapitányt is.

Ketrin egyre csak figyelte őket. Nem tudta levenni a szemét róluk. Akkor is csipogtak valamit és sokáig a kísérőik maradtak. Mintha valami üzenetet hoztak volna valakitől, de senki nem tudta, ki lehetett az.

Ahogy most sem. Csak érezte a hívást és különös nosztalgiát érzett. Ezt már konkrétan a tenger és a delfinek iránt.

Nem tudta volna megmagyarázni, miért szerette úgy ezeket a kecses mozgású, élénk tekintetű, kedves tengeri lényeket. Nem is volt képes állatnak nevezni őket, pedig tudta, hogy biológiai besorolásuk mégis csak ez. Igaz, az angolok még saját magukat is állatnak tartják, mivel a szótáruk szerint állat az az élőlény, amely helyváltoztatásra képes. Szóval azon az alapon, hogy az ember is jár-kekel a világban, azaz helyet változtat, őt is állatnak kell tekinteni.

Igaz, az emberek csak szidalomból nevezik egymást állatnak, és olyankor senki nem érzi jól magát, sem állat, sem ember. Szavakkal piszkítják be egymást az emberek, holott annyi szép szavuk van arra, hogy valami szépet is tudjanak közölni embertársaikkal. S nem volna talán szebb és jobb, ha inkább kedvesek lennének egymáshoz?

Ki érti az embereket?

Talán még ők sem saját magukat.

Ketrin sem értette a mostani életérzését, amely tele volt nosztalgiával. Egyébként szeretett otthon lenni, mármint otthonában, a Földön és hazájában, amely távol esett a delfinek földjétől, azaz tengerétől, ahol meg ők érezték otthonosan magukat.

Az is igaz, hogy senki nem tudná megmondani, mekkora területeket járnak be a delfinek és hányfelé fordulnak meg, hány tengeren. Csak annyi bizonyos, hogy amilyen gyorsan érkeznek, ugyanolyan sebesen tudnak elillanni, ha letelt a vizit ideje, vagy ha valami veszedelmet szimatolnak. Az ember megtisztelve érezheti magát, ha kissé elidőznek a társaságában. Az az idő gyémánt idő, legalább is így mondják. Meg kell becsülni, mint valami nagyon értékes drágakövet, amelyhez ritka ember juthat csak.

Ketrin szemei előtt megint csak ott úsztak és ugráltak a delfinek. Egyszer magasra, máskor csak lapos siklóssal a ragyogó tiszta kék víz fölött. Egy idő után viszont alábbhagyott a lendületük, és mintha kímélték volna az energiájukat, csak úgy takarékosan tempóztak. Azért Ketrinnek jólesett látni őket, ha még csak így is, képzeletben, a lehunytt szemei mögött.

Egy régi történetre gondolt, amikor nem tudta, vajon ott is voltak-e delfin kísérői a hajósoknak, csak komorabb színekben látta maga előtt a tengert. Jobban mondva az óceánt, amelyen a hajósok merész terveiket követve haladtak. Mikor csendes vizeken, mikor viharos szelektől hajtva.

A híres genovai hajós, Kolumbusz Kristóf volt az, aki az expedíciót vezette. Ő beszélte rá királyi támogatóit, hogy adjanak neki hajókat és elegendő élelmet a legénység számára, hogy eljuthassanak arra a távoli földre, amelyen csodás kincseket vélt megtalálni. Akkor még nem tudta, hogy később nagy felfedezőnek fogják tartani. Nem ezzel törődött, hanem azzal, hogy mielőbb szárazföldre találjanak, ahol ismét élelmet és vizet vehetnének magukhoz. Majd később megtalálják a drága fűszereket termő vidékeket, ahonnan rövidebb úton szállíthatnának haza mindent. Nem úgy, mint Afrikát megkerülve, amikor veszélyes viharos

helyeken kell áthajóznia a hajósnépnek. Sokan ott is hagyják a fogukat, soha nem térnek vissza. Ő viszont, Kolumbusz Kristóf, arra esküdött a királyi párnak, hogy gazdag rakománnyal tér majd vissza. Szép summára is számított, ha sikerül bebizonyítania ezzel az útjával, hogy a Föld gömbölyű, és mások is nyugodtan hajózhatnak majd azon az útvonalon, amelynek meglétéről egy régi térkép alapján értesült.

Nem volt könnyű dolga. Senki sem hitt neki, csak úgy félszívvel álltak mellé még a matrózok is. Őket csak a pénzjutalom érdekelte meg a titokban remélt harácsolás lehetősége. Ha az meglesz, akkor mit bánják ők, hová érkeznek meg! S ha már oda eljutottak, akkor a visszaút se lesz tán annyira nehéz.

Talán hallottál róla, hogy a madarak és a virágos ágak adták vissza Kolumbusz legénységének a hitét. Már lázadni kezdtek és megint azzal hozakodtak elő, hogy forduljanak vissza, mert ennek a nagy szürke óceánnak a vize nem vezet sehová. Ők nem akarnak meghalni, hát forduljanak vissza!

Mikor az első madarak felbukkantak az égen, majd a tenger virágos ágakat sodort a tetején, Kolumbusz feléjük mutatott. Ahonnét ezek jöttek, ott szárazföldnek kell lennie. És úgy is történt. Az árbockosárból a legény hamarosan elkiáltotta magát:

-Föld! Föld!

S ha nem is Indiába jutottak el a merész hajósok, azért nagyon megörültek annak az első szigetnek is, amelyen kikötöttek. Víz, élelem és paradicsomi körülmények vártak rájuk, mivel az édeni Karib-szigetek barátságos népei fogadták őket.

Ketrin most rájuk is gondolt, azokra a híres, régen élt hajósokra, akik elindultak a nagy ismeretlenség felé és akik Kolumbusz Kristófra bízta az életüket. Mert ő jobban tudta, s végül be is bizonyította – nekik és az egész világnak. Azt is, hogy a Föld kerek, meg azt is, hogy rövidebb úton is el lehet jutni Amerikába, amit ők sokáig csak Indiáknak neveztek, a kettős földrész miatt kettőződött meg a neve: a karcsúbb déli és a vaskosabb északi földrész miatt.

Ketrin még nem tudta, hogyan fog eljutni olyan messzi földre, ahonnan a delfinek hívását megérezte, de azt igen, hogy meg fogja próbálni. Mint ahogy abban is bizonyos volt, hogy meg fogja találni azokat a delfineket, amelyek üzentek neki. Ki tudja, talán azok a szépségek voltak, amelyek a hajójukat egykor kísérték és olyan vidáman ugrándoztak mellettük. Végül is a delfinek sokáig élnek, körülbelül addig, mint egy ember. Még nem lehetnek olyan öregek, lehet remélni, hogy sikerülni fog.

Olyan volt ez, mint egy palackposta, amely esetleg évekkel később ér célba. Később még többször is visszatért az az álma Ketrinnek, amelyben a tenger partra dobott egy palackot és abban egy fickádozó delfint.

Tudta, hogy ez lehetetlenség, mégis megfogta és lenyűgözte ez a látvány. Pedig csak álmában látta ilyennek. Ennyire sivárnak a földet és olyan haragosnak a tengert, amely az üzenetet partra vetette. Persze ilyen lehet egy palackposta útja: végig a tenger szeszélyére bízva, szinte céltalanul.

Van úgy, hogy az ember csak álmában éri el a célját. Csak az álom szárnyán jut el távoli földekre, amelyeket azelőtt soha nem látott, de amelyeket mégis olyan ismerősnek érez. Talán Ketrin is csak álmodta azt, hogy a delfinek várják. Nem gondolod?

2024. december 12.

Csiribí-csiribá

Volt egyszer egy cirkusz valahol a világban. Ez a cirkusz arról volt híres, hogy csupa jókedvű bohóc lépett fel benne. Ahová csak betették a lábukat, a közönség máris a hasát fogta a nevetéstől. De ne hidd, hogy csak afféle olcsó, vásári humorral éltek, ó, nem! Olyan mókások voltak, hogy mindenki szerette őket. A lényeg ez volt: nem kinevették őket, hanem velük együtt kacagtak szívből az emberek.

Tudod, mekkora különbség van a kettő között?

Ég és föld.

Mikor kinevetnek, akkor gúnyolódnak rajtad. Akkor senki nem érez együtt veled, hanem kiközösítenek valamiből és valahonnan. Nem fogadnak el, nem fogadnak be. Mehetsz, amerre látsz, nem kellesz senkinek.

Ilyen a kinevetés.

Amikor viszont jót mulatunk valami tréfán, akkor senki nem zavar el, nem néz rád ferde szemmel, hanem bevon téged is a tréfába. Együtt nevetni olyan, mint együtt örülni. A jó humor egészséges. Ami egészséges, az jót tesz neked és másnak. Az egész szervezeted egészségesebben működik tőle. Ezért érdemes olyan kedves bohócok műsorát megnézni, akik hozzásegítik az embereket ahhoz, hogy az életük szebb, jobb és egészségesebb legyen.

A bohócok legelőször is jól kifestik magukat. Nem úgy, mint a szép lányok, hanem amúgy bohócmódra. Rikító színekkel, sok festéssel, és persze kell nekik hozzá egy bohócruha meg egy bohóccipő is, ami olyan nagy, hogy majd hasra esnek benne. De ők nem báják, mert fontos nekik, hogy mindenki megcsodálja őket és jókat mulassanak rajtuk és velük.

De hát hová is lenne egy bohóc nevetés nélkül? Képzeld, micsoda kudarcélmény lenne neki, ha a közönség csak ülne faarccal és el se mosolyodná magát! Tiszta blama!

Ezért van az, hogy a bohócok sok vicces bemondással, ügyes mozgással, zenéléssel vagy éppen zsonglőrködéssel, sok hiperaktív mozgással hívják fel magukra mások figyelmét.

Mint ez a zsonglőr bohóc is, aki olyan gyorsan tudja dobálni a színes gömbjeit, hogy káprázik tőle az emberek szeme. De azért nézik, amíg bele nem fáradnak. Igaz, nem is kell fárasztaniuk magukat sokáig, mert jön egy újabb bohóc, aki másféle trükköket tud, és gyorsan elő is adja nekik, hadd mulassanak.

Csak akkor komolyodik el mindenki, amikor a bűvész érkezik és a mutatványaival elképeszt mindenkit. Olyan lehetetlen dolgokat művel, amire te és én nem volnánk képesek. Ő viszont eltünteti akármit, sőt akárkit is, mikor elemében van. Csak ennyit mond:

-Csiribí-csiribá!

Olyankor tűnnek el a tárgyak vagy az emberek. Haragudni mégse szoktak érte, mert senki nem veszi véresen komolyan ezeket a trükköket. Megcsodálják, majd azon törik a fejüket, miféle trükkje van a bűvésznek, hogy ilyen furfangosan tudja irányítani a dolgokat?

Van is neki száz meg száz, de nem fogja elárulni másoknak.

Naná! Máskülönben ki fizetne be rá, hogy megcsodálhassa?

Tudod, mit nem említettünk még a bohócok kellékei közül?

Hát a legfontosabbat: az orrukat!

Miféle bohóc lenne az piros orr nélkül? Igaz?

Hát ezért hordanak ilyen szép piros orrot a bohócok. Meg piros haját. Bohócpirosat. Az máshoz nem illik, csakis a bohócokhoz. Ők viszont olyan kedvesek tudnak lenni azzal a nevetséges orrukkal és hajukkal, hogy mindenki egyből megszereti őket. Különösen a gyerekek.

A jókedvű bohócok cirkuszában is így volt ez.

Mindenki hahotázott, mókázott, a közönség tapsolt és mindennap elégedetten távozott az előadás végeztével. A kedves bohócok még ki is kísérték őket a sátor bejáratáig, ahonnan addig integettek meg ugrándoztak, bolondoztak utánuk, amíg csak látták őket.

Mint ahogy ez a Zoli és Zorka bohócok is ezen a képen.

Ugye, szeretnél te is az ő vendégük lenni?

2024. december 12.

Babakonyha

Ma már sok kislánynak van babakonyhája. Régen nem volt ez így. Akinek a szülei nem tudtak megvenni ilyen értékes darabot a csemetéjük számára, az legfeljebb sóvároghatott utánuk. De még olyan kislány is volt, aki életében nem hallott olyan szép játékokról, mint amilyenekkel a gazdag gyerekek játszottak. Főként azért nem, mert őket nem is engedték be azokba a gazdag palotákba, ahol azok az elkényeztetett úrilányok éltek.

Ha valakinek az édesapja ezermester, azaz ügyeskezü ember volt, télen, amikor sok munka után a pihenőidő következett, faragott ezt-azt a leánykájának vagy több lánygyermekének, hadd játszódjanak csak! Készüljenek fel a későbbi háziasszonyi szerepükre, amikor már maguk is felnőtt gazdasszonyok lesznek és maguknak kell ellátniuk a családjukat.

Minden játékot azért nem pótolhatott a gyermekei számára a szegényember. Volt úgy, hogy az anyák, nagymamák készítettek babákat kukoricacsuhéból és maradék rongyokból. Igaz, ezek is nagyon szépek tudtak lenni, a gyermekek számára igen kedvesek.

Volt egyszer egy kislány, akinek különös álmai voltak. Gyakran álmodta azt, hogy valami nagy, gazdag házban lakik egy távoli városban, ahol külön szobája van, sőt több is, mikor melyik részén akar lakni annak a hatalmas háznak, ahová álmaiban rendszeresen visszatér.

Előbb senki nem akart hinni neki. Azt hitték, hogy hazudik és ilyenkor megbüntették Terkát. Így hívták a kis szösze lányt, aki ezeket az álmait elmesélte mindenkinek. Előbb az édesanyjának, a nagymamájának és a testvérkéinek is, akik csodálkozó szemekkel néztek rá. El nem tudták képzelni, milyen lehet akkora házban élni, amelyről Terka sem tudta, hogy palotának nevezik. Olyan palotákban csak a gazdag emberek élnek és oda a hozzájuk hasonló szegény gyerekeknek még álmukban se szabad bemenniük. Már a szakácsné vagy valamelyik cseléd úgy kipenderítene őket onnan, hogy a lábuk nem érné a földet.

Terka végighallgatta a szidalmakat, elszenvetve a büntetéseket, de álmában mindig visszavisszatért abba a környezetbe, amelyikről úgy hitte, hogy az a másik otthona. A legjobban az fájt neki, amikor megbüntették, hogy senki nem hitte el az ő álmait, pedig ő olyan valóságosnak látta őket, hogy szinte a kezével tapinthatott benne minden tárgyat. Különösen a babaházat és a benne lakó babákat csodálta meg olyankor. És ott nemcsak egy babája volt, mint itthon, hanem sok. Merthogy elkényeztetett gyermek volt, a szülei szemefénye.

Itthon nem dicsekedhetett semmiféle különleges játékkal, csak egy csuhébabája volt, amit öreganyja készített neki még a múlt nyáron. Igaz, a húga is kapott egy kisebbet, nehogy

megirigyelje a nagyobb lány babáját, de a kicsi akkor is követelte sokszor magának a csuhébabákat, amikor többször rászóltak, hogy ne tegye. Nem illik irigykedni, másoktól sajnálni, amit szeretnek, mert azzal magára vonja a Jóisten büntetését. De hát beszélhettek a kis Mariskának! Neki akkor is kellett a Terka játéka is, mert úgy gondolta, hogy a babáknak is szükségük van testvérekre. Ő is követi mindenhová a

nővérét, hogy eltanulhasson tőle mindent, ami kell. Ugyanúgy kell tennie a kisebb csuhébabának is, ha jó baba akar lenni.

Nos, hát így telt el a nyár a kis Mariskának és Terkának: némi civódással és sok játékkal. De a legérdekesebb mégis az volt, amikor Terka mesélt arról a nagy házról, ahol ő álmában lakott. Hitték, nem hitték, nem bánták ők ketten. Csak amikor Terka nem akart engedni valami vitás kérdésben a kis Mariskának, akkor fenyegetőzött:

-Majd megmondlak édesanyáknak, hogy mán megint a fellegekbe' jársz! Majd jól elsuprikál tégedet a seprűvel, ha ilyenekkel tömöd a fejedet!

-Hát akkor ne hallgasd! Mesélhetek én a Bodrinak vagy a Mircinek is, ha téged nem érdekel – sértődött meg Terka. – Ők legalább nem árulkodnak rám, mint te, teeee, Júdás...

-Nem is vagyok Júdás! – bömbölt Mariska. – Nekem senki nem adott ezüstöt, és én soha nem mondanék rosszat a Jézuskára!

-Akkor meg énrám se árulkodjál! – szidta meg a kishúgát Terka. – Micsoda viselkedés ez, hogy beárurol a saját testvéredet?!

-Jól van, na, nem mondlak be! – szipogott Mariska. – De akkor mesélj még arról a babakonyháról, ami ott van neked, abban a nagy cifra palotában!

És Terka mesélt, csak előbb kérette kicsit magát. Volt ott minden, babakonyha, babaszoba, babacsészék és még sok más egyéb is. Ami nem jutott az eszébe, azt megálmodta másnap éjjel, és annál többet mesélt arról is.

A szülők már tényleg nagyon megelégtették Terka álmait és elvitték a tiszteletes úrhoz, beszéljen a lelkére ennek a sokat lódító leánynak. A tiszteletes úr meghallgatta, rendre ki is kérdezte a gyermeket, majd meghagyta a szülőknek, hogy ne foglalkozzanak túl sokat a kérdéssel. Fantáziál a gyermek, majd kinövi. Hanem a nagy palota, amiről beszél, valóban megjelenhet álmaiban, ha olyan részletesen le tudja írni a berendezését, sőt a sokféle játékot is, ami ott található.

-Nem jártak sosem egy ahhoz hasonlatos nagy házban? – kérdezte az anyát.

-Sohasem, nagytiszteletű úr, kérem – felelte az édesanya, aki szerette volna már, ha a leánykája jó útra tér, és nem beszél össze annyi haszontalanságot.

-Akkor meg van valami különös adottsága a kis Terkának, ha úgy bele tudja élni magát egy távoli világba, hogy szóról-szóra, minden részletében el tudja mondani, mintha ott élt volna maga is – felelte eltöprengve a pap, aki maga is szerény körülmények között élt. – Talán taníttatni kellene Terkát. Ott, a tanult emberek között hasznát vehetné a tudásának, vagy azok az ő fantáziáinak.

No, lett erre sírás-rívás! Hogy képzelhető el, hogy egy leánygyermek iskolába járjon odabe' a városba', meg ahol csupa deák lakik. Hát hol lakhatna ez a szerencsétlen, mikor itthon is alig tudják eltartani, nemhogy még papnak, tanítónak fizetni érte!

A tiszteletes maga is szegénysorból küzdötte fel magát. Csendesen csak ennyit szólt:

-No, akkor küldje el hozzám meg a feleségemhez egy pár leckére, hátha segíthetünk rajta. Nekünk nem kell fizetni. Majd én tartom a könyves órákat, a feleségem meg a gyakorlati oktatást. Tőle sok olyat tanulhat, amilyeneket a babaszobájába és babakonyhájába képzelt a dús fantáziájú gyermek. Ha segít neki a konyhán, azzal lerója ő a maga részét, s közben megtanulhat olyan háziasszonyi fortélyokat, amelyek hasznára lesznek. Neki is, meg a családnak is.

Erre már nem volt mit felelni, a tiszteletes úr szava parancs volt a híveknek. Terka, akiből a pap azt nézte ki, hogy akár íróasszony is lehet belőle, beállott hozzájuk leány deáknak, hogy a falu majd' a csudájára járt. Előbb kissé idegenkedve nézték Terkát, de hiszen minden csoda három napig tart, hát hozzászoktak. Volt nekik más egyéb bajuk is, nemhogy egy csenevész gyermekkel foglalkozzanak.

Igaz, otthon kevesebbet volt és gyakran nélkülözték a munkáját a ház körül, de máskülönben meg a tiszteletes és a felesége jól tartották, otthon nemigen puszttította a kenyeret. Az édesapja meg a kedvéért faragott neki a télen apró bútorokat, asztalokat, székeket, még sifont is, hadd teljen kedve benne. Aztán meg Terka, amikor hazatért, maga is okította a kicsiket, hogy kell illedelmesen viselkedni, s aztán olyan dolgokat is tanított nekik, amiket a szülők sem ismertek. No, a végén még tudós asszony válik belőle, mondogatták rá a falubeliek, akik a saját lányaikat nemigen taníttatták, legfeljebb, ha szőni-fonni, főzni meg kertet, földet kapálni, mikor miben kellett a segítség. Hát mit lehetett volna irigyelni azon, ha el kell majd küldeni a lányt valami nagy városba, ahol ki tudja, hol lakik, ahol tanulhat meg miegyéb? Jobb, ha a lányok otthon maradnak, ahol a család vigyázni tud rájuk, és ha eljön az ideje, majd férjhez adják őket.

Terka azonban csak haladt a maga útján, és ha meg is szólták időnként a falubeliek a külön viselkedéséért, lassan készülődhetett az írói mesterségre. Különösen a tiszteletes asszony biztatta erre. Igaz, Terka még nem volt felkészülve rá. A betűvetést már szépen tudta, a neki kölcsönzött könyveket rendre elolvasta, és már papirost és téntát is kapott a pártfogóitól. Hát akkor csak hadd írjon, csak az otthoni munkákat is jól elvégezze.

Előbb volt is némi vita az elpocsékoló mécseseken, de azon se sokáig, mert Terka nappal is talált magának egy kis külön időt, hogy deákoskodhasson. Igaz, akkorra már kinőtt a babakonyhából. Tanulhatott ő a papné konyháján eleget. Sütni, főzni, aszalni, még befőzni is, hogy télire is maradjon valami a család számára. A tudását mind hazahordta. S valahogyan a család többi tagja is eltanulta tőle, amit ő meg a papnétól megtanulhatott. És mintha a gazdálkodás is jobban ment volna a Kiss családnak. Gyarapodni kezdtek. Talán már a tandíjra valót is ki tudnák gazdálkodni ennek a lánynak, ha nagyon akarnák.

Terkának még várnia kellett, hogy felsőbb osztályba léphessen. Igaz, ha a tanító úr nem ért rá valamiért, már sok órát is megtarthatott helyette Terka, aki szép nagylánnyá serdült. Valóságos istencsudája volt, hogy abból a hibásnak tartott kisleányból ilyen nagyleány lett, már-már tanítókisasszony. Aztán már deákul is tudott olvasni. Az meg külön furcsaság. Hogy áll rá a szája arra az idegen beszédre?!

Ez már nem a csuhébabák ideje volt. Úgy kinőtt belőle, hogy el se akarták hinni. De ahogy cseperedett, ügyesedett a pap meg a papné védőszárnyai alatt, már valóságban is látott olyan szép babákat, amilyeneket egykor álmában. Bevitték magukkal a közeli városba, ahol megcsodálhatta a boltok kínálatát. A tiszteletes párnak nem adott az Isten gyermeket, hát Terkáról gondoskodtak úgy, mintha a sajátjuk lett volna. Talán ezért is halogatták, hogy beírassák valamelyik iskolába, mert már nemcsak a családjá vált volna meg tőle nehéz szívvel, hanem ők is.

De hát mégis csak az az élet rendje, hogy a sorsunkkal nem hadakozhatunk. No, legalább nem sokáig. A városi tiszteletes párnak férjhez ment a nagylánya, így Terkának jutott hely náluk. A városba meg azért hordta be rendszeresen a pap meg a papné, hogy különféle vizsgákat letegyen. Terka meg tanult szorgalmasan, és egyre több hasznát látta a tudományának. Úri házakhoz hívták tanítókisasszonynak neveletlen gyermekek mellé, azokat is szépen pallérozta. Mivel a Terka magaviselete példaadó volt, az úri kisleányok is eltanulták tőle, hogy ne kapjanak annyi szidást meg büntetést a szüleiktől. Az egyikük egyszer még a legféltettebb babáját is megmutatta neki.

Terka majdnem felsikoltott, amikor a babát meglátta. Hajszálra olyan volt, mint amelyet ő régen álmában annyiszor látott. De visszafojtotta a kiáltást és a rácsodálkozó kisasszonynak csak annyit mondott, hogy tüsszentenie kellett, azt tartotta vissza.

Hanem magában feltette, hogy egyszer még arra a szép nagy házra is rá fog találni. Mert sem a paplak, sem az úrilak, ahol azt a gyönyörű babát látta, nem volt azonos az álombeli palotával.

Mivel a kollégiumban csak nem lakhatott leány léte, a tiszteletes párnál kapott kosztot és kvártélyt. Ők tanították tovább, és amikor egy-egy tudományból eléggé felkészült volt, elmelehetett vizsgázni. A híres Kollégium professzorai vizsgáztatták, és mindenki ámulatára nagyon meg voltak elégedve vele. A deákok meg egymás sarkát letaposva leskelődtek, amikor Terka vizsgázni ment. Nemcsak azért, mert fúrta az oldalukat, ki lehet az a leány, akivel így kivételeznek, hanem mert csinos leány is volt, akin megakadt az ifjak szeme. De még a városi uraké is.

Így történt, hogy az egyik módosabb deák, aki a szüleinek kedves fia volt, belehabarodott Terkába. Találkoznia nem lehetett a leánnyal, akinek meg sejtelve se volt róla, hány kíváncsi tekintet követi az ő lépteit a híres Kollégium udvarán. De mit is fűzzem tovább a szót, az ifjú ember mégis csak elérte, hogy a szülei meghívják Terkát, akit ekkor már kisasszonynak szólítottak, a húgai mellé nevelőnőnek a nyári vakáció alatt.

Náluk nem lakhatott, mert a pap és a papné ragaszkodott hozzá, hogy az ő gondos és szigorú felügyeletük alatt maradjon a leány, de az öreg gróf mindennap érte küldött egy kocsit, amelyen a tiszteletes házaspár kíséretében kikocsizhatott a közeli birtokra Terka.

Amikor megérkeztek, Terka rögtön látta, hogy az úrilak azonos azzal a nagy házzal, amit ő álmában egykor annyiszor látott. Hevesen dobogott a szíve, alig bírt uralkodni magán, de ügyesen leplezte. Ahogy belépett a házba, mindennek tudta a helyét, ismerősek voltak a tárgyak, de erről egyelőre nem mert szólni senkinek, nehogy ütődöttnek nézzék, mint kiskorában. A fiatal gróf szerét ejtette, hogy néha láthassa, vagy legalább leskelődhessen utána, amikor a húgait oktatta. Fel is tette magában, hogy ha felnő, csakis Terkát veszi feleségül.

No, amikor az öreg gróf ezt meghallotta, kitört a botrány. A tiszteletes pár rögtön hazavitte magához Terkát és az óraadás megszűnt. De nemcsak ők ütköztek meg rajta, miféle románc kezd kibontakozni az ő tudtuk nélkül, hanem Terka is megesküdt mindenre, ami szent, hogy ő bizony rá se nézett a fiatalúrra. Sem most, sem azelőtt. Így aztán maradt a rejtély, amit senki nem értett.

Terkának fájt ugyan kicsit a szíve a gyönyörű palota után, de a legfontosabbnak a tanulást tartotta, úgyhogy nem sokat tépelődött rajta. Csak amikor hazavitték egy kis nyári vakációra őt is, akkor vallotta meg a papnénak, hogy mit látott abban a titokzatos palotában a városon kívül. A tiszteletes pár összedugta a fejét, mert ez már tényleg valami misztériumnak számított. Azt javasolták Terkának, hogy írjon le mindent szóról-szóra, hátha attól megkönnyebbedik a lelke. Ekkor vallotta be a pártfogoltjuk, hogy ő azt már régen leírta. Megvan valahol a könyvei közé rejtve, majd előadja.

Meg is került az írás, és át is adta a papnénak. De nemcsak annak a palotának a leírása volt meg, hanem sok más történet is, amiket ő maga talált ki. Azokat is át kellett adja a pártfogóinak. Röstellte erősen, de elvonulhatott kissé a bánatával a kishúgaihoz meg öcsikéihez, hogy aztán egy időre meg is feledkezzen az egész irományról. Mert volt mit oktatni megint a kistestvéreinek, akik kissé elkanászosodtak, hogy Terka nem volt otthon velük. Segített a kertben meg a konyhán. Olyan finomságokat készített nekik az egyszerű alapanyagokból, hogy mindenki rajongott érte. Az apja, amíg ő nem volt otthon, megtanulta a méhészkedést. Volt mivel sütni, még a tiszteletes párnak is jutott kóstolóba.

Hanem aztán volt sírás-rívás, amikor megint el kellett utaznia Terkának a városba. Futottak egy darabig a testvérkéi a kocsi után, és még akkor is integettek utána, amikor már rég nem látták, csak az út felvert porát.

Útközben a pap meg a papné megbeszélték Terkával, hogy amit írt, azt ki is lehetne adatni. Kicsit dolgozzon még a történeteken, és a tiszteletes úr majd megmutatja valamelyik könyvkiadónak. Hanem azt javasolták neki, hogy egyelőre ne árulja el, hogy ő nő, mert akkor furcsán fognak nézni rá. Használjon valami férfinévet, az nem lesz gyanús senkinek. Legfeljebb, ha az nem, hogy magát nekik be nem mutatja. De az nem akkora baj.

Terka furcsán érezte magát. Hogy amit ő csak úgy jegyezgetett, azt el is lehetne adni, arra soha nem gondolt. De ha fizetnének érte, abból segítheti a családját. Úgyis nélkülözték a munkáját, amíg ő távol volt.

Hát így lett Terkából fiú. Fiúsították, így mondták a pártfogói. Fiatal leányként élt, de férfi szerzőként ismerte már a fél ország. Ő nem is bánta. Ne vele foglalkozzanak, hanem azzal, amit ír. Ha egy férfinak is becsületére válna a könyve, akkor csak hadd találgassák, melyik úriember szerzette a munkáját!

Micsoda remek dolga volt, ő így gondolta. A kiadó egy darabig kérte, hogy jelenjen meg nála, de Terka csak nem ment. A fizetséget is a paplakba kérte, hogy küldjék utána. Aztán békében hagyták. Úgy vélték, hogy valamelyik nemesúr titkolja a kilétét, mert a családja rossz néven venné, amiért ilyen polgári foglalkozást űz, mint az írói mesterség. S mivel úrnak vélték, hát busásan meg is fizették, nehogy sértődés essen belőle. Nehogy szegényesnek tartsa a honoráriumot.

Terka valósággal szárnyakat kapott. Tanulásra is jutott ideje, meg az írásra is, amibe szépen belejött. Már az újságokban is megírták, hogy van valami titokzatos úr, aki feltehetőleg álnéven ír és soha nem mutatkozik a kiadók környékén. Pedig már versengenek érte. A pártfogói nem fogadták el tőle a fizetséget, hiszen saját lányukként szerették, pedig már azt is megengedhette volna magának a fiúsított Terka. Akkor a szüleinek vett egy kisbirtokot, ahol jobban tudtak gazdálkodni, mint azelőtt a kis földcséjükön. Aztán a hírneve nőtt, s vele a vagyongája. Csak

a fiatal gróf nem jelentkezett többé, mert a szülei másik iskolába írátták, hátha elfelejtené azt a furcsa szerzet lányt, aki nekik tetszett ugyan, de hát mégis... a rang meg a vagyon...

Nagyot tévedtek. A fiatalember utazhatott külföldre, mindenfelé, mégse tudta kiverni a fejéből Terkát. Csakis őt tudta elképzelni a ház úrnőjének, ha valamikor megházasodhat. A neki kommandált leányokat rendre elkerülte, azok meg halálosan megsértődtek rá. A gazdálkodással nem foglalkozott, pedig az apja öregedett már és elkelt volna mellette a segítség. A birtok elhanyagolódott, a család eladósodott, rá kellett szánni magukat, hogy eladják a régi úrilakot.

Ez valahogy a Terka fülébe jutott és rászánta magát, hogy ellátogasson régi álmai színhelyére. A találkozás senkinek nem volt kellemes. A grófi családnak azért nem, mert hát eléggé udvariatlanul bántak a leánnyal, Terkának meg azért, mert épp erre emlékeztették. Ugyanakkor még éltek a szép álmokképek Terka fantáziájában, ezek kellemesek voltak. Egyszóval elegyedtek az érzések, de a kellemetlen hangulatot oldotta a tiszteletes pár, akik természetesen elkísérték Terkát erre az útjára is. A grófi család már csak azt nem értette, honnan van ennek a szegény leánynak annyi pénze, hogy meg tudja vásárolni az ő palotájukat. Terka erről nem beszélt, csak az árról akart megegyezni.

Végre övé lesz az a szép ház, amiről annyit álmodott! Így ujjongott magában. Az egyezés nem jött létre olyan könnyen. Többször is el kellett menni a grófékhoz, de Terka kitartott eredeti elképzelése mellett.

Mikor már be is költözhetett, fájó szívvel búcsúzkodott nevelőitől, a most már öreg paptól és papnétól. Kérte őket, hogy jöjjenek ők is hozzá lakni, de ők nem álltak rá a dologra. Boldogan látogatják és ő is jöjjön minél gyakrabban, de nekik ott jó, a megszokottban.

Terka már úgy tervezte, hogy magához veszi Mariska húgát, amikor egy napon, a lugasban ülve valami motoszkálást hallott. Gyorsan lefogatta a papírlapot, nehogy a szél elfújja, majd kinézett a virágos ágak közül. Hát ki állott előtte? Az ifjú gróf, de eléggé porosan valami hosszabb út után.

Egymásra csodálkoztak. Egyikük se tudta, a másik mit keres ott. De annál nagyobb lett a fiatal gróf öröme, amikor megtudta, hogy már nem kell kérnie a szüleit, mert Terka magától is ideköltözött az ő házukba. A teljes történetet még nem ismerte, de lett arra is idő.

Mint ahogy a lánykérésre is. Albert gróf kitartott választása mellett, csak hogy már neki kellett megemberelnie magát a gazdálkodás területén. De hát mit tesz a szerelem? Szárnyakat ad még a mamlasznak is, nem hogy az ügyes fiatalnak!

Így történt, hogy mégis csak abba a szép házba került Terka feleségnek, ahová kislány korában mindig „hazaálmodta magát”. Igaz, mindezt a saját erejéből érte el. Fiatal férje szépen rendbe szedte a birtok dolgát, és többé nem volt rá panasz. Már nem csavargott a világban, Terkát el nem hagyta volna senki kedvéért.

Terka viszont leleplezte magát, s hogy a tiszteletes pár hogyan fiúsította őt. Albert gróf egy darabig vakarta a fejét, de mivel szerette a feleségét, hát ráhagyta ezt is.

Később Terka grófné házáat gyerekzsivaj töltötte meg. Akkor egy darabig kevesebbet írt, de az is elegendő volt, hogy a kiadók igényeinek legalább átmenetileg eleget tegyen.

Ám az öreg gróf soha nem hitte el, hogy a férfinéven, álnéven könyveket kiadó Terka nem azután írta le az ő palotájukat, amikor már náluk járt. Olyan nincs, mondogatta.

Volt, nem volt, azért mégis csak szép történet a fiataloké.

Még akkor is, ha annyi fordulatot kellett vennie, mielőtt egymásra találhattak volna.

A babakonyhából így lett igazi nagy, úri konyha, a régi álmokból pedig színtiszta valóság.

Aki nem hiszi, járjon utána!

2024. december 14.

A gatyavadász faág

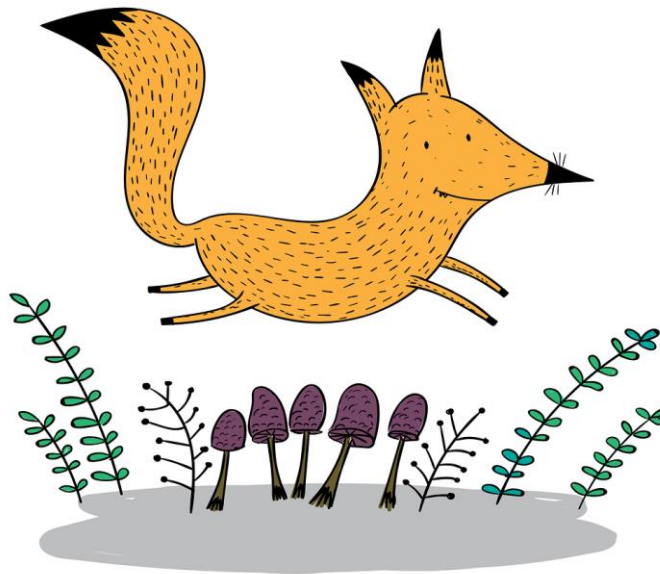
Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy furfangos faág. Ha hiszed, ha nem, ez az ág direkt belekötött az emberekbe. Senki nem tudott csak úgy simán elhaladni mellette, hogy bele ne gabalyodott volna, és akkor jaj volt a nadrágjának! Ha vénasszony lett volna, úgy mondták volna, hogy fuzitos, merthogy mindig bolonddá tette azt, aki túl közel merészkedett hozzá.

Aki ismerte azt a helyet, kerülte is széles ívben, mert ha a gyermeknek nadrágja, gatyácskája szakadt, akkor szorult odahaza, amikor nagy riadtan hazament. Egyik édesanya se szerette, ha a gyermek nem becsüli meg a ruhaneműt. Venni akkoriban nem volt szokás, hát csak megvarrták, megfoltozták, kinek hogy sikerült kiigazítani a görbét.

A gatyavadász faág meg, mert a gyerekek titokban ennek hívták, mintha még jókat is mulatott volna a sok szemtelenkedésén, csak úgy sarjadzott, leveledzett, valósággal hetvenkedett a neki jutott kiváltsággal. Mintha érdem lett volna, ha másokban kárt tesz...

De volt valaki, aki még nála is fuzitosabb volt. Ő is csak tért-fordult és mindjárt okozott valami felfordulást az erdőn. S ha tehette, az emberek jószágai közt is.

Sejthetitek mindjárt, hogy ez a „valaki” nem volt más, mint egy pajkos, lompos farkú róka, hogy vitte volna el valamelyik nagyobb kutya, szidták sokszor, ha észrevették, ki okozott kár a majorságban vagy odahaza a tyúkök környékén.

Ez a róka igen jó barátságot ápolt a gatyavadász faággal. Épp összeillettek. Mindkettőnek feszt azon járt az esze, hogy keríthetne kézre, azaz faágra vagy rókapofába valaki naiv élőlényt, akinek sejtelve sincsen, miféle alakok leselkednek rá.

Igaz, a faágnak sokkal könnyebb dolga volt, mert a fiúgyermekek igen szerettek fára mászni, míg a rókának komolyabb cselvetést kellett kiötlenie, ha sikerrel akart járni. Ugratták is egymást, a róka meg a faág.

-Na, te gatyaszaggató! – mormogta a bajusza alatt a róka. – Addig huzakodol a gyermekekkel, amíg egyszer valamelyik feldühödött szülő majd levág tégedet egy fűrészszel vagy egy természetes fejszével!

-Hát tehetek én róla, hogy mindegyik errefelé szeret mászkálni? – felelte a gatyaszaggató faág. – Hívtam én ide csak egyet is közülük? Mind magától okvetetlenkedik körülöttem, azért akadnak fenn rajtam. Én itt lakom, ezen a fán, ők tolakodnak ide, nem én hozzájuk. Te viszont magad járkálsz nagy titokban az ólak körül, hogy megdézsmáld őket.

Hát erre már a nagy ravasz róka se tudott mit mondani. Odébb sompolygott, a farkát is behúzta, de nem sokáig, mert hamarosan kieszt valami nagy disznóságot. Nyúlpecsenyére vágyott, de egyelőre csak egy teknőcöt látott napozni a mocsarasban. Azzal nem sokra mehetett volna, mivel igen kemény a páncélja, könnyen meg tudja védeni magát, ha valaki rátámad.

Azért csak körbeszimatolta a teknősbékát, mire az behúzta a nyakát és gyorsan belesuppant a vízbe. Nem napozott tovább, pedig jólesett volna neki. A rókának csak a pofájára visszafröccsent víz maradt, no meg a teknőc illata, ami az ő orrának igen kellemes volt. De hiába! Nem tudta elkapni semmiképpen. A vízben a teknősök olyan ügyesek, hogy ki se néznéd belőlük, mikor a parton evickélnek vagy a homokon vonszolódnak.

A fuzsitos róka odébbállt. Már csak így nevezem, mert ami huncutságot ezúttal kieszt, az javára vált volna akármelyik felnőtt társának is.

Ész dolgában jól állt a növendék róka. Akár a serdülő gyermek, ő is szeretett bolondozni, másokat behúzni a csőbe, hogy aztán valahogyan megint újabb finom falatokhoz juthasson, de legalább is jól szórakozni a mások naivságán. Mert mindig akadt neki újabb áldozat, akit horogra kaphatott. No, nem szó szerint, csak úgy mondják, ha valaki bejött az ő utcájába...

Szerencséjére éppen meglátott egy mókust, amint a virágok közt falatozott. Könnyű prédának tűnt, de a róka ebben nagyot tévedett. Volt a mókusnak elég magához való esze. Olyan volt, akár a táblára író tanítómester: háttal állva is észrevett minden gyanús mozgást s aztán mindjárt lépett is. De még ha csak lépett volna, az nem ügy egy ürge rókának! Akkorát ugrott, hogy mindjárt átszelte a virágos rétet, aztán uccu! fel a fára!

Bosszúsan nézett utána a róka, de üldözőbe nem vette. Nem is lett volna semmi értelme, hiszen ő fára mászni nem tudott. Annál inkább a mókus! Csak úgy futott felfelé a fa törzsén és vissza is csak akkor nézett már, amikor biztonságos magasságban érezte magát.

Látta ezt a gatyaszaggató faág, de nem szólt hozzá semmit. Minek is tette volna? A róka dolga, hogy sikeresen vadászik vagy éppen kudarcot vall. Neki az mindegy. Nem úgy a még el nem szaggatott gatyák kérdése. Az ugyancsak izgatta a fantáziáját. Hátha megint bejön a csőbe egy kisgyerek, akinek fogalma sincs az ő különös képességeiről!

Ez jól is jött volna neki, de egyelőre csend volt. A mókus karmainak kaparászása a szomszéd fa ágán már rég elcsitult. Továbbugrándozott valamerre és olyan hirtelen tűnt el szem elől, mint ahogyan jött. Ha már nem lett volna foglalt a fakusz név, hát ő érdemesült volna ki rá.

Tudod, mi az a fakusz?

Egy szép tollú madár, amely olyan fürgén közlekedik a fák törzsén, ahogyan a mókusok. Ezért is jutott az eszembe, hogy emlegetsem.

Meg hogy mások is megismerjék ezt a városon kissé vad természetű, de erdőn ugyan nyugodt kis madarat. A nevét valószínűleg arról kapta, hogy ügyesen és fürgén mozog a fák törzsén, valóságos akrobataként közlekedik olyan helyeken, ahová te se igen másznál fel.

De télen megjelenik a madáretetők környékén is. Szívesen fogadja el a neki és társainak kitett napraforgót, egyéb magvakat. Ilyenkor meghúzza magát, nem viselkedik olyan vadul, mint egyébként szokta.

Van egy madártársa, amelyik talán még nála is fürgébben mozog, azaz csúszkál a fákon: a csuszka. Ennek színesebb a tolla, mint a fakusznak, és fejjel lefelé is tud közlekedni a fákon, ahogy a mókus is szokta időnként.

De neki sincsen köze a gatyaszaggató faághoz.

Csak úgy megemlítettem, mert a mi etetőnkön is meg szokott jelenni télen. Volt úgy, hogy majdnem összetévesztettem a cinkével, de a kékcinege, amelyiknek kék tollai is vannak, jóval kisebb nála és a viselkedése is sokkal nyugodtabb, mint a csuszkáé. Talán azért, mert a cinege évszázadok óta megszokta az emberek közelségét. Télen sok jó ember jóindulatára számíthat. Itt is, ott kis kitesznek a számára valamit, és ő szívesen elfogadja. Nyáron, jó időben majd meghálálja azzal, hogy kiirtja a növényeinket támadó rovarokat a kerti növényekről. Az éneke is olyan kedves, szép, mint a tollruhája.

De túl messzire távolodtunk a fuzsitos faágtól, pedig abban a tudatban hagytuk ott, hogy vágyott már egy újabb kalandra. Vagy legalább egy naivabb gyermekre, aki még nem ismerte ki az ő rossz tulajdonságait.

No, hát ilyen akadt majd' mindennap.

A Horváthék Pityukája is ilyen volt. Ábrándos tekintetű kislány volt, aki szívesen nézelődött el a házuk közelében levő ligetben. Fára nem szeretett ugyan mászni, de mit ad Isten? Hát egy szilajabb természetű kutya ráijesztett a minap, és mivel épp az a fa volt a legközelebb hozzá, amelyiknek az ága volt az a gatyavadász, hát pont arra kellett felmásznia. No, hát nem kellett, csak a nagy riadalomtól Pityuka csak mászott, kúszott a fára, mint a csuszka, és mire észrevette volna a fuzsitos faágot, már bele is gabalyodott.

Előbb nem nagyon foglalkozott vele, hogy a nadrárga fennakadt rajta, mivel a fa alatt dühösen ugató kutyára figyelt. Hogy menne már el innen, ő pedig hadd meneküljön haza!

Az ilyesmit könnyű kívánni, de nem mindig jön be.

A mérges kutya nem tágitott, csak fújta a magáét odalent a fa alatt.

Lehet, hogy nem is Pityukára volt mérges, hanem mert kikapott valakitől és most muszáj volt világgá kiáltania, azaz ugatnia és herregnie a sérelmét.

Aztán persze megunta a hiábavaló morgolódást és elment onnan.

Pityuka számára akkor kezdődött csak a tortúra. Mert vagy ránt egyet a nadrágján és akkor elszakad, vagy finomabban próbálkozik vele, és az meg tovább fog tartani. És neki nem volt türelme túl sokat időzni a fán.

„Mi vagyok én? Majom?“, gondolta magában, miközben egyre próbálkozott az ággal, de az meg, amilyen rossz természetű volt, eszében se volt, hogy elengedje a kis áldozatát. Ahogy mászott volna lefelé Pityuka, úgy tartotta egyre szorosabban a faág.

Közben persze szeretett volna végleg megszabadulni a dühös kutyától. Nem tudhatta, nem jön-e vissza egy újabb fordulóra, hogy akadékoskodjon vele.

No, hát ez volt egy igazi harc.

Gondolom, sejtetd már, hogy kettejük közül a fuzsitos faág volt az erősebb.

Pityuka egyre erősebben feszítette, az ág meg egyre erősebben tartotta és ellenirányban feszítette a nadrágot, végül a nadrág elrepedt, és Pityuka nagyot huppant, épp a fa alatt. A nadrágja természetesen elszakadt.

Először persze nem erre figyelt a kisfiú, hanem csak arra, hogy minél rövidebb úton iszkolhasson hazafelé. Szedte is a lábát, iszkolt kifelé a parkból és jobbra-balra forgatta a fejét, nem követi-e valahonnan titkos fedezékéből előtörve a mérges kutya.

Az már régen messze járt. Mivel Pityukával nem tudott hosszabban társalogni, eltávozott és esze ágában se volt visszajönni.

Pityuka futott egészen hazáig és éppen az édesanyja karjaiba szaladt.

-Mi baj van, kisfiam? – kérdezte az édesanyja, aki látta a nagy riadalmat a kisfia szemében.

-Egy nagy kutya ijesztett rám, anyuka! Felkergetett egy fára! – lihegte Pityuka, és erősen kapaszkodott az édesanyja ölelő karjába.

Aztán hamar kiderült, mi lett a következménye a nagy kutyás találkozásnak.

Lett belőle leszidás, korholás, de nem kellett túl sokáig szidni Pityukát, aki amúgy is meg volt ijedve nagyon. Aztán meg baj volt az is, hogy a beakadt nadrágszár egy része hiányzott. Mit volt mit tenni? Meg kellett foltozni a póru! járt gatyácskát. Kapott egy jókora bőrfoltot valami maradék bőrből.

Pityuka röstellte, hogy neki olyan foltos nadrágja van, de aztán hozzászokott. Az édesanyja özvegyasszony volt, nem futkoshatott a kisfia minden egyes parkbeli kalandja után a boltba új nadrágot, lábbelit venni.

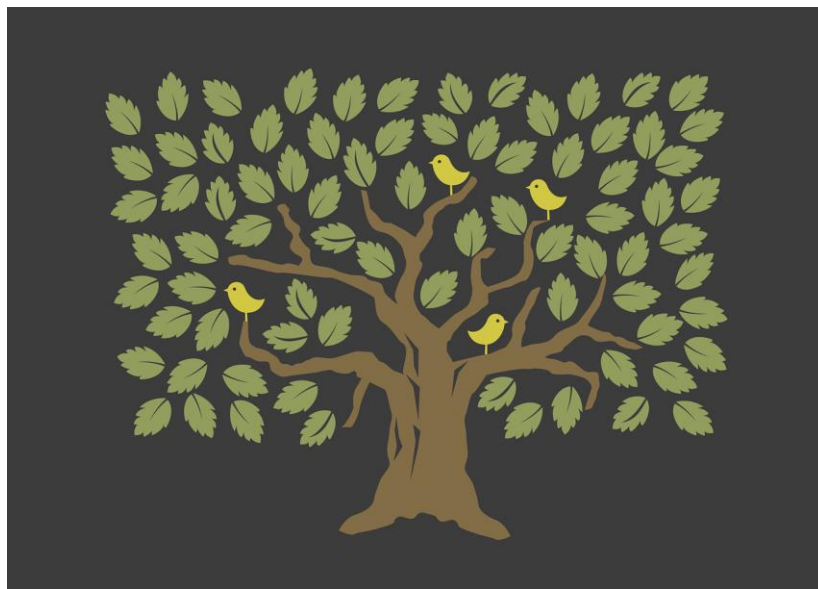
De hogy ne legyen nagyon feltűnő, mindkét nadrágszárra tett egyforma foltot. Ettől úgy nézett ki, mintha direkt ilyenre készült volna eredetileg is.

Pityuka aztán hallgatott az anyai dorgálásokra. Széles ívben elkerülte a gatyavadász faág fáját, ahol a nadrágocskájának egy darabja fennakadt.

A fuzsitos faág meg nézhetett újabb áldozat után.

Még most is várja, ha azóta valamelyik megmérgeződött szülő le nem fűrészelte onnan.

Ha nem hiszed, nézd meg magad!

2024. december 16.

Iskolába, óvodába

Mikor közeleg az ősz, de már augusztus közepe felé is, amikor bágyadtabban süt a nap és hamarabb elszökik aludni az égéljén valamerre, a kisgyermekes szülőknél valami nyugtalan izgatottság lesz úrrá. A lurkók vagy értik vagy nem értik, de utóbb aztán majdcsak meg kell érteniük, hol terem a sült pityóka, mert a szülők lázasan vásárolni kezdenek. Ruhaneműt, nehogy az ő gyermeküknél valaki is különben nézzen ki, aztán könyveket, füzeteket, mindenféle írószert, ami nagyon tetszik a kicsiknek is. Még akkor is, ha nem vehetik mindjárt birtokba ezeket, hanem meg kell várniuk a tanévkezdést.

No, akkor uccu mindenki óvodába, iskolába, kinek hol lesz dolga, megindulnak szép sorban. Ki autón, ki buszon, ki gyalog, kinek milyen motorizáltak a szülei. Aztán egyszer csak mind odaérnek a számukra még új intézménybe, hogy az ott dolgozók gondjaira bizzák az előbb még sírdogáló, szepegő kicsinyeket, akiknek fáj még az elválás az anyukától, apukától.

A gyereksírás nem tart olyan soká. Megszokják az új környezetet és sok új barátot is szereznek, ha eléggé barátságosak. A szünetekben lehet játszani még az iskolában is, az óvodásoknak meg annál is többet, mert őket még nem kell olyan komoly munkára fogni, mint a nagyobbakat. Ha tanulnak is, csak játékosan, és még fekete pontot se kapnak, legfeljebb némi dorgálást, ha rosszkodnak.

A legtöbben azért csak megszokják az új helyet meg a sok új dolgot, amit ott megtanulhatnak. Énekelni is szeretnek és a mai iskolákban, óvodákban még kertészkedni is lehet. Fontos, hogy megtanuljanak jóban lenni a természettel, amelynek mindnyájan gyermekei vagyunk. Csak a rossz gyerek rombol és piszkoskodik, de aztán ő is leszokik róla, ha a többiek az értésére hozzák, hogy nekik nem tetszik, amit művel.

A jó gyerekek meg magukkal hozzák a tiszta szívüket és a kedves mosolyukat. Mennyivel jobb velük játszani és tanulni, azt gondolhatod. A háziállataikat persze nem hozhatják el ide, mert akkor senki nem a tanulásra figyelne, hanem az állatokra. És hát az iskolában, óvodában nagyon szép rendnek és tisztaságnak kell lenni. Az állatok ezt nem mindig tartják be, és az

óvónéni, tanítónéni nem állatfelügyelő, hanem a gyermekekért vállal felelősséget. Az ő tudásbeli gyarapodásukért.

Mikor eljön a tanév vége, arra is alaposan felkészül mindenki. A gyerekek virágot hoznak az óvónéninek, tanítónéninek, hogy kifejezzék, mennyire hálásak az egész évi törődésért, kedves munkájáért, amivel körülvette őket. Aki ügyes és figyelmes, az nagyon sokat tanulhat tőle, és ez nemcsak afféle játékos dolog. Amit megtanulunk, az később majd a javunkra válik, csak még nem mindig tudjuk, hogyan és mikor.

Aztán megint hamar eltelik a nyár, közeleg az ősz, és lehet újból készülni óvodába, iskolába. Kezdődik az újabb bevásárlás, megtelnek az iskolatáskák meg a kis hátizsákok. Készülődnek a gyerekek is, mert fontos, hogy amíg a szüleik dolgoznak, addig a kicsik se töltsék haszontalanul az idejüket.

Telik az idő, egymást váltják az évszakok, az ősz után elérkezik a tél is. Akkor már a második szüenidő közeleg, ami mindenki számára kedves. Ősszel lehet kirándulni, nagymamákat, nagypapákat látogatni, figyelni a természet változásait. A hulló leveleket, a búcsúzkodó madarakat, meg azokat is, amelyek majd közelebb jönnek a házunkhoz, hogy ott egy kis gondoskodást kérjenek tőlünk. Nekünk könnyű, embereknek, mert az otthonunkban jó meleg van, de a madarak bizony gyakran dideregnek, mert őket alaposan átfújja a hideg szél.

De őket nem lehet beinvitálni a lakásunkba, mert ők szabadon szeretnek élni, és nem éreznék jól magukat zárt helyen.

No, ha aztán eljön a tél, leesik az első hó, annak illatára előkerül minden életrevaló gyerek. Lesznek nagy hógolyózások, ródlizás, korcsolyázás meg hóemberépítés.

Biztosan te is szeretsz hóembert építeni. Ha nem, hát valószínűleg nem is próbáltad még. Nagy répaorrot adni neki, gombokból szemet, száját rakni rá, hogy aztán annál vidámabban

tekintsen rá a világra. De azért sapkára, sálra nincsen szüksége, mert a hóemberek nem szeretik, ha melegük lesz.

Tudod, miért nem?

Mert nem szeretnének elolvadni.

De végül úgyis elolvadnak, ha jön a tavasz, virágoznak a fák, süt a nap és előkerülnek a színes, tarka szárnyú pillangók is valahonnan.

Akkor lehet ismét várni, hogy eljőjön megint a nyár és a nyári szünet, a nagy szabadságok ideje, hogy lehessen számolni az újabb évszakokat és a velük járó sok-sok érdekes dolgot, amitől szép az élet. Igaz, elszáll majd ez is, de addig még mindig lehet neki örülni. Igaz?

2024. december 17.

Kandúrkának jó dolga volt

Kandúrka kedves kis cicó volt. eleven, mint a legtöbb gyerek és állatgyerek. Folyton ugráncolt, még ugrókötelezni is megtanult, pedig a macskák azt nem szokták. Én úgy gondolom, hogy nem is igen érdeklődnek a kötéllel való ugrálás iránt. Ők inkább abban jók, hogyan lehet egyetlen nagy mozdulattal helyből felugrani egy fára, kerítésre vagy otthon az ablakpárkányra. De Kandúrka kivételes cicácska volt. Neki jó volt macskajáték, emberjáték, gyerekjáték, csak játszadozni lehessen valakivel vagy valamivel.

Mikor már kiugráltta magát, újabb mulatság után nézett. Előbb várta, hogy arrafelé járjon valamelyik gyerek, de aznap nem volt ezzel szerencséje, mert a gyerekek mind a játszótéren viháncoltak. Hintáztak, homokoztak, mászókáztak, mások meg futkároztak. Csak úgy, szórakozásból, mert a gyerekek bizony szeretnek ám versenyt futni a szélllel, no meg egymással is.

Cicó, akarom mondani, Kandúrka várt egy darabig, és ahogy belefülett a levegőbe, hát a vidám gyerekhangok hozzá is eljutottak. Több gyereknek is felismerte a hangját, és úgy vélte, hogy neki is lehetne valamit játszani velük. Fel is használta kerítésugró tudományát, nagyot szökkent helyből és máris fent volt a kapujuk tetején. Onnan meg újabb szökkenés, ezúttal lefelé, és az utcán folytatta felfedezőútját. Az úttesten szerencsésen átvágott, majd az árokparton futott, de csak addig, amíg egy kutya meg nem ugatta. Akkor megint felugrott egy kerítésre, arról tovább egy fára, és most a magasban folytatta az útját. Egészen addig, amíg a kutya meg nem unta a hiábavaló üldözését.

Kandúrka akkor ismét szökkent egy nagyot, le a földre, mert éppen elfogytak a fák, és a következő kerítés is drótból volt, azon meg nehéz lett volna ügyesen megkapaszkodni. A földön, ahogy ment, meg tudott bújni a magas fű között is, mert az egyik szomszéd nem vágta le a gyepet. De az neki éppen jó volt. Jó rejtőzködőhely újabb mérges kutyák elől.

Akkor már egészen közel járt a játszótérhez, ahonnan azt a sok gurgulázó kacagást sodorta felé a szél. Ott játszott és hangoskodott a sok gyerek, akiknek Kandúrka roppantul megörült. Oda

is ment hozzájuk, a lábukhoz dörgölőzött és minden igyekezetével kifejezte, hogy szereti őket és örül a társaságuknak. Pár kislány körbefogta és simogatták, kényeztették, beszéltek hozzá. Kandúrka örült és ezt mindenképpen ki akarta fejezni. Mikor Zsuzska simogatni kezdte, Kandúrka hangosan dorombolni kezdett. Azt nagyon szeretik az embergyerekek. Azért újabb simogatás jár, és ha van náluk uzsonna, abból is meg szokták kínálni.

De nem tartott túl sokáig a nagy szeretetáradat, mert megint megjelent egy kutya és nem túl szépen nézett Kandúrkára. Mintha valami morgást is hallott volna. Kandúrka kiszabadította magát a Zsuzska kezei közül és igyekezett, hogy elérje a következő kerítést, ahová fűgén felugrott megint.

A gyerekek kissé csalódottan néztek utána, de Kandúrka ezt már nem látta. Futott hazafelé, nehogy még egy kutyakalandban legyen része. Hát ahogy átugrott megint a kerítésen, látja ám, hogy a teraszon egy idegen macska ül. Nem is akárhol, hanem az asztal tetején. Nem nagyon zavartatta magát, hogy Kandúrka is ott van, csak nyugodtan üldögélt tovább, mintha ő lenne ennek a területnek a gazdája. Vagy legalább főbérője.

Ez már kissé bosszantotta Kandúrkát, és méltatlankodva rányávogott:

-Nem mennél le onnan? Az az én gazdáim asztala. Nálunk nem szokás az asztal tetejére ülni. azt a gazdáim se teszik, pedig az övéké ez az egész nagy ház meg a kert.

A sziámi macska rá se hederített. Kandúrka ekkor ráförmedt:

-Nem tanultál te semmi jómodort? Honnét kerültél ide? Nem félsz, hogy kijön valaki a házból és elkerget a seprűvel vagy a moppal?

Hát ez eléggé méltatlan gondolat volt. A sziámi macska ahhoz volt szokva, hogy őt kényeztetik, de ahhoz nem, hogy ilyeneket mondjanak neki. Megértette, hogy neki itt kívül tágasabb, de

hogy megőrizze a méltóságát, nagy lassú, kényelmes mozdulatokkal felkelt, hosszasan nyújtózkodott, majd magabiztosan leszökölt az asztalról.

Pillanatok alatt eltűnt a bokrok között. Hogy csinálta, hogy nem, Kandúrka nem tudta, csak bámult utána leesett állal.

Aztán mégse foglalkozott vele túl sokat, mert észrevett valami érdekes gömbölyűt az egyik bokor közelében. Fehér volt és igen könnyű. Hát persze! Egy pingponglabda, amivel bármelyik cica szívesen eljátszadozna. Pofozgatta is egy darabig és nagyokat szökölt, amikor a labda hirtelen felpattant és arrébb ugrott előle. Kandúrka ekkor üldözőbe vette. Igen érdekes játék volt.

Mindez nem tartott sokáig, mert a szomszéd gyerekek csöngettek a kapunál. Akkor előjött az Édesmama, akit Kandúrka nagyon szeretett. De most nem hozzá ment, hanem a kapuhoz, hogy megnézzé, ki az.

A szomszéd gyerekek azt kérték, hadd keressék meg a kerítésen átrepült pingponglabdájukat. Az előbb látták, hogy a cica játszott vele. No, oda volt Kandúrka újonnan felfedezett játéka! Vissza kellett adni. Kandúrka azért még pofozott rajta egyet, és a labda egyenesen az egyik kislány lábához pördült.

-Kösz! – mosolygott rá Kandúrkára a kislány. – Éppen ezt kerestük.

Aztán leguggolt és megsimogatta Kandúrka hátát. A cica viszonzta a hízélgést és hozzádörgölözött a kislányhoz. De a gyerekek máris menni készültek, mert folytatni akarták a játékot odaát.

Az Édesmama ekkor vette észre Kandúrkát.

-Hát te meg merre jártál? Már az előbb ki akartam adni az uzsonnádat.

Akár hiszed, akár nem, a macskák értik azt a szót, hogy uzsonna, meg még sok mást is az emberi beszédből. Természetesen Kandúrka is értette. Apró léptekkel szaporázva máris ott termett az Édesmama mellett, akitől szintén begyűjtött egy kis simogatást. Mert hát mire való a cicaélet, ha még ennyi se járna ki így délután az utcai kalandok után?

Ment is gyorsan, követte a gazdasszonyát, aki valóban osztott neki egy kis finomságot, nehogy éhezzen szegény jószág. Kandúrka jól teleette magát, majd illedelmesen megmosakodott, aztán kényelmesen elnyúlt a kosarában.

Már éppen elszunyókált volna, amikor nagy széles ajtónyitás, majd hangos csörtetés után berontottak a gazdái gyerekei. Egyenesen a konyha felé tartottak, de az Édesmama fülön fogta őket és a fürdőszoba felé irányította a lurkókat:

-Koszorú cipőket lehozni! Irány kezet mosni! Addig nincsen uzsonna, amíg civilizáltabban nem néztek ki!

Kandúrka kinyitotta félig a szemét. „Még jó, hogy mosakodniuk kell! Én is mindig rendesen megmosakszom, ha piszkos lesz a bundám.”

De nem töprengett túl sokáig ezen, mert elálmosodott. Legalább addig pihen még egy kicsit, amíg a gyerekek észre nem veszik, hogy a helyén van és nyúzni nem kezdik. Pedig Kandúrka nagyon szerette, ha nyúzzák, vagyis foglalkoznak vele.

De most aludt, azaz szunyókált egy kicsit, és még arra is képes volt, hogy beleálmodja magát egy egészen másik világba. Különösen felkeltette az érdeklődését egy furcsa madár, aminek nemigen volt ékes a tollazata, mint sok más madárnak, mégis megtetszett neki. Igaz, egészen más értelemben, mint az embereknek szokott. Szerette volna levadászni és elfogyasztani vacsorára.

Egy szép jákópapagáj volt az, és persze nem hagyta magát elfogyasztani magát vacsorára, sőt felelni kezdett Kandúrkával:

-Nem szépeket gondolsz te rólam, pedig még egészen kicsiny vagy! Ne kerrrrgess, merrrrt úgyse kapsz el!

Kandúrka nagyon elcsodálkozott ezen. Hogyhogy emberi hangon beszél ez a madár? Vagy valaki elbújt és az beszél helyette?

De a madár nem hagyta abba kandúrka leckéztetését:

-Irrrrgumburrrgum! Na sicc, merrrrt kiabálni fogok!

Kandúrka csak lustán nyújtózott egyet és a másik oldalára fordult. Szóra se méltatta a szemtelenül cserfelő madarat. Minek is vitatkozott volna vele, hiszen csak álmodta?

Erről hamarosan meggyőződött, amikor valóban jöttek a gyerekek és „kezelésbe vették”.

Igaz, először nem nagyon esett jól neki, hogy felverték álmából. Csak tessék-lássék hagyta, hogy kézről-kézre adják és szokás szerint „nyúzzák” egy kicsit. De amikor előkerült a tollas játék, ami után nagyokat lehetett szökkeni, mindjárt lázba jött és hamar ráállt mindenre, csakhogy vele foglalkozzanak.

Megint ugrott és szökkent és néha hagyták is neki, hogy elkapja azt a tollat a pecabot végén. Ha már álmában nem tudott madarat fogni, legalább valami tollat kaphasson a karmai közé! Fogta és pofozta, majd húzta, amikor a gyerekek húzták a másik végét, és vadul forgott a szeme az izgatottságtól.

Egyszóval Kandúrkának jó dolga volt.

Délután sétált kicsit, aztán elkerülte a kutyák üldözését, majd szerencsésen hazajutott. Itthon megint valami új játékra lelt, igaz, hamar megfosztották tőle a szomszéd gyerekek, de sok simogatást kapott, aztán idehaza még uzsonnát is. Igazán nem panaszkodhatott.

De amikor beszaladt a gyerekek szobájába, hirtelen megtorpant. A falon három idegen macskát látott. Gondolkozott rajta, hogy megfutamodjon-e, de azt rangon alulinak tartotta volna. Inkább nekiesett a falvédőnek és jól megszaggatta azokat a macskákat.

Csak nem képzelik, hogy betolakodhatnak ide, az ő kis gazdái felségterületére?!

De a gyerekeknek feltűnt, hogy Kandúrka nincsen sehol. Szétnéztek a lakásban és látták, hogy a kis kedvencük az új falvédővel viaskodik. Rögtön meg is szídták érte:

-Sicc! Azt nem szabad! Azt most kaptuk a Nagymamától.

-Ne piszkáld!

Az egyikük felkapta Kandúrkát és már vitte is kifelé a szobájukból.

Kandúrkának ugyan némi fejtörést okozott, hogy mi lesz, ha most már nem is csak egy, hanem egyenesen három konkurense lesz. De a gyerekbánat és a cicabánat se szokott sokáig tartani. Hamar kiengesztelődött egy kis vidám kergetőzéssel és cicázással.

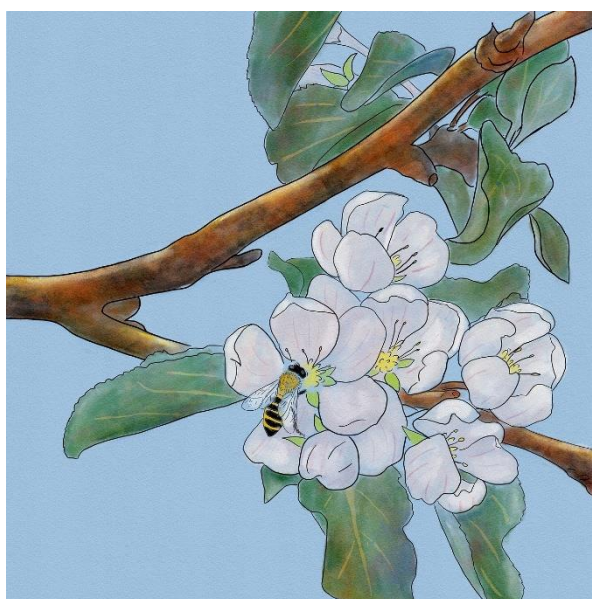
Mert az volt aztán az igazi játék!

2024. december 19.

Merre tovább, Kiskati?

Kiskati szótlán kislány volt. Inkább nézelődött mindenfelé és láthatóan komoly gondolatokba mélyedt. Úgy járt-kelt, akár egy öreg professzor. A kezeit a háta mögött összefogta, kissé előrehajolt, és az égvilágon mindent megnézett. De nem kérdezősködött úgy, mint a többi gyerek szokta, hanem arra törekedett, hogy maga jöjjön rá a nyitjára a benne felmerülő kérdéseknek.

Egy nap gyönyörű virágzó fára lett figyelmes. Megállt alatta és figyelte a virágokon dongó méheket és élvezte a pompás illatot, amit feléje sodort a lanyha szél.

„Hát ez meg miféle fa lehet?“, gondolta magában. „Tavaly is jártam erre, de akkor nem virágzott ez a fa és talán kisebb is volt még. Biztosan ő is úgy nőtt, ahogyan a gyerekek szokták.” S azzal megnyugodva lépett tovább, de hirtelen megtorpant. A ház udvaráról egy kisfiú toppant elé.

-Tetszik a körtefánk? – kérdezte Kiskatit.

-Ez körtefa? – mutatott fel Kiskati a nyúlánk fácskára. – Ha ezt kérded, akkor igen, nagyon tetszik. És finom az illata. És igazán körtét terem?

-Persze – felelte a kisfiú, aki nem értette a kérdést. – A körtefák körtét szoktak teremni. Nem tudtad?

-De igen, csak abban nem voltam biztos, hogy ez körtefa. Tudod, még nem tanultuk az iskolában a gyümölcsfákat. De majd sor kerül arra is, ha nagyobb leszek. Ti tanultátok már?

-Még nem. Én se hallottam róla az iskolában, csak itthonról tudom. És már tavaly is termett.

-Hát akkor szervusz – köszönt el Kiskati, aki szeretett volna már ismét magában szemlélődni egy kicsit.

-Szervusz – hagyta rá a kisiú. – Majd gyere el nyáron, amikor érik a körte!

-Jó, rendben, eljövök – igyekezett Kiskati, hogy sétálni hagyják.

A patakparton valami szép sárga virág vonzotta magához a tekintetét.

„Hát ez meg mi lehet?”, gondolta magában, amikor ismét megzavarták a nézelődésben.

Egy néni volt az, aki fűvet szedett a patakparton a nyulainak.

Csak ránézett Kiskatira, aztán elmosolyodott:

-Nem ismered? Mocsári gólyahír. Ugye, szép?

-Igen, nagyon kedvesek ezek a napsárga virágfejek – válaszolta Kiskati.

Szerette volna tudni, a néni miért tépi le a friss zöld fűvet a patakpartról, de nem akart kérdezősködni. Már megint a tartózkodó énje kerekedett felül. De a néni ismét elkapta a tekintetében ott bujkáló kérdést.

-Azért szedek fűvet, mert nyulaim vannak és nekik viszem. Nagyon szeretik a friss fűvet. Egy kecském is van, ő is fog kapni belőle.

Azzal összeszedte a már letépkedett fűvet, a kötényébe gyűjtötte és indult is hazafelé.

Kiskati meg ott maradt egy darabig és gyönyörködött a virágokban. A kérdés megint bujkált és izgatta, miért nevezhetik gólyahírnek, de már kitalálta, mert a patak fölött ott körözött egy gólya.

„Aha! Szóval te jelzed a gólyák érkezését, kis virág!”, küldött egy kedves gondolatot a csokrosan nyíló virágok felé, és ismét tovább sétált.

Fel akart nézni még egyszer az égre, hogy a gólyát alaposabban megnézze, de az már leereszkedett a partra és nyugodtan keresgélt valamit.

Kiskati óvatosan arrébb sétált. Nem akarta megzavarni a szépséges madarat abban, hogy gondoskodjék a családjáról. Biztosan nekik gyűjti azt a valamit ott a fűben...

Ahogy továbbment, egy kiskacsát pillantott meg a vízben. Kedves sárga kis madárka volt, és olyan ügyesen úszott a patakon, hogy Kiskati ezt is megcsodálta. Megállt a parton és csak bámulta a kiskacsát.

Előbb arra gondolt, hogy vadkacsa. De aztán másra tippelt. A nagymamánál látott ilyet, és az nem vadkacsa volt, hanem házikacsa kicsinye. Az anyukája hófehér tollú, míg a kiskacsák ilyen sárgák, akár a pitypang virága.

„De hol lehet az anyukája?”, töprengett Kiskati. „És hol vannak a testvérei? Valakinek csak kell vigyázni rá, hiszen még olyan kicsi!”

A választ most nem egy másik embertől kapta meg, hanem magától a kacsamamától, aki olyan hangosan kiabált, hogy a kiskacsa menten odaúszott hozzá és engedelmesen követte. Aztán

észrevette a többi kiskacsát is, amelyek élénk hápogással fogadták elkóborolt testvérkéjüket. Kiskati mosolyogva figyelte őket. És már ő is hazavágyott az anyukájához és a testvéreihez.

Mivel ismerték jól a természetét, elengedték, hogy magában nézelődjön a környéken, de azt nem szerették, ha túl sokáig csatangolt. Igyekeznie kellett hát, hogy még időben hazaérjen, mielőtt jól megszidnák a kimaradozásáért.

Otthon aztán mindent töviről-hegyire elmesélt az édesanyjának.

Hogy látott virágzó körtefát, amiről megtudta, hogy nyáron már teremni fog. Az a kisfiú, akinek az udvarában áll az a szép fiatal fa, meg is hívta, hogy nyáron menjen el körtekóstolóba.

A patakparton meg látott mocsári gólyahírt. Mellette egy néni füvet gyűjtött a nyulainak meg a kecskéjének. Utána pedig megérkezett a gólya, amelyiknek a hírért a szép sárga virágok messze földön hírül adták.

-És honnan tudod mindezt? – kérdezte elcsodálkozva az édesanyja.

-Mindig megállított valaki és elmagyarázta nekem – vallotta be Kiskati.

Szívesen mondta volna, hogy megint magától jött rá, de az anyukájának nem mert hazudni. Az csúnya dolog volna. Így hát bevallotta még az utolsó élményét is az elcsatangolt kiskacsával meg az anyukájával.

-És azt is elmagyarázta neked valaki? – kérdezte az édesanyja félig tréfásan.

-Nem kellett. Láttam magam is. A kacsamama olyan éber volt, hogy azonnal visszakiabálta a kicsit a testvéreihez.

-Azt nem is csodálom. A vadkacsák igen éberek. Nagyon vigyáznak a kicsinyeikre. Sokan leskelődnek rájuk. Le akarja vadászni őket a róka, a menyét meg a görény is, vagy nagyobb ragadozó halak.

-Ó, szegény kiskacsa! Akkor ő most nagy veszélyben lehetett! – kiáltott fel Kiskati. – De talán a gazdájuk is vigyáz rájuk, anyuka. Nem vadkacsák voltak, hanem házikacsák.

-Hát akkor most hova tovább, Kiskati? – kérdezte az anyukája.

-Most itthon szeretnék maradni egy kicsit. Már nagyon hiányoznak a testvérkéim. El fogom nekik is mesélni, mi mindent láttam. Hol vannak?

És már fordult és futott is, hogy megtalálja a kisebb testvéreit. Remélte, hogy ők nem voltak veszélyben, amíg ő magában sétált.

„Jól van, jól”, gondolta magában az édesanyja. „Csakhogy mind itthon vagytok, a szárnyaim alatt!”

A kert egyik fáján egy cinkecsalád hangoskodott.

Az anyamadár alig győzte ellátni őket mindenféle madárfinomsággal. Bogarakkal, kukacokkal, sokféle olyasmivel, amit a cinegék nagyon szeretnek.

A kicsik mind kiültek egy ágra és ott várták, hogy a mamájuk térüljön-forduljon, hogy aztán igazságosan szétossza közöttük az uzsonnájukat.

Persze, ők még nem tudták, mi az az uzsonna. De azért jólesett nekik minden egyes falat.

Kiskati őket nem vette észre. Nagy játékba merült a kicsikkel.

Most senki nem kérdezte:

-Merre tovább, Kiskati?

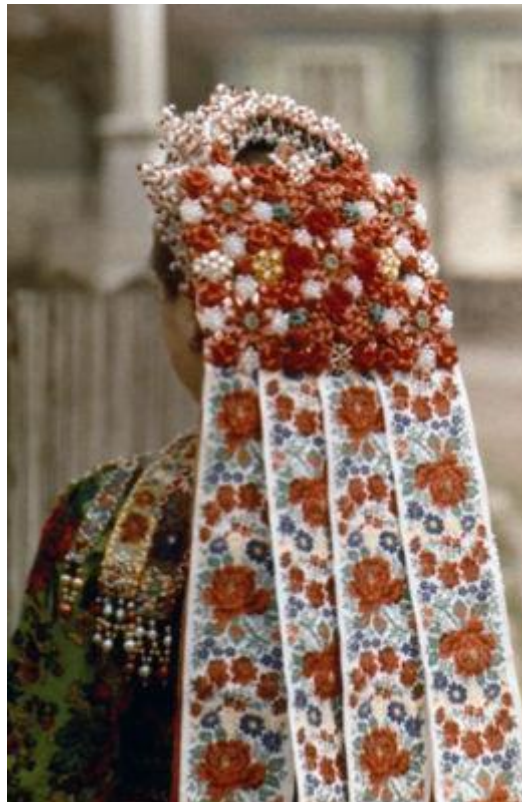

2024. december 21.

Gyöngyös párták

Valaha gyakori viselet volt a gyöngyös pártá. Ma már csak ritka alkalmakkor veszik elő a régi szekrények mélyéről, ahol gondos nagymamák, dédmamák őrizgették hosszú ideig az unokák, dédunokák számára. Lányos viselet, olykor menyasszonyi viselet, merthogy az eladó sorban levő lányoknak és az esküvőn a menyasszonynak nagyon szépnek kellett lenni.

Egyből megszépült tőle minden és mindenki, akinek a fejére tették a szorgalmas munkával készült fejdíszeket. Nemcsak sok színes gyöngy díszítette, hanem szép hímzett szalagok is.

De ne hidd, hogy csak egyféle mintával készült! Ahány vidék, annyiféle motívum volt látható rajta. Ezeket mindenki ismerte, és nemcsak a ruha alapján tudta megkülönböztetni, a viselője hány éves lehet és honnét származik, hanem a díszek minden neméről tudható volt, hol hímezték, varrták a szépséges fejéket.

Gyöngyöt pedig nemcsak a fejükön viseltek a lányok, hanem a nyakukban is, kalárisnak felfűzve.

Ehhez a fehér díszhez például ugyancsak fehér nyaklánc illett.

Mert fontos a színharmónia. Ezt a mai divattervezők is tudják, csak nem mindig tartják be.

Régen viszont nem lehetett véteni a szépség törvénye ellen. Aki ezt tette volna, azt ki is gúnyolták volna, az „alkotását” pedig kinevetik.

Ezt a szépséget viszont nemhogy nem kellett nevetségessé tenni, hanem bizonyára mindenki megcsodálta.

A rozsmaring a hűséget jelentette, ami egy menyasszonynak természetes, hogy kötelező volt. De nemcsak ő viselte, hanem jutott a vőlegény kalapjára is belőle. Volt, ahol még elénk is szórták, mint máshol a rózsaszirmokat. Mindez a legnagyobb tisztelet és megbecsülés jele. Meg a vidám ünnepé.

Más volt a helyzet, ha valaki úgymond pártában maradt.

Az már nem volt örömnep a lánynak. Annyit jelentett, hogy senki nem akarta feleségül venni. Vagy nem volt elég szép, vagy volt olyan tulajdonsága, ami miatt elkerülték a fiatal férfiak. Azok, akik rendes, átlagos, nyugodt vagy szép és nagyszerű házasságra vágytak.

No, hát ezek a lányok nem is úgy néznek ki, mint akik a kutyának se kellenek. Nem gondolod?

Egyikük jobban ragyog, mint a másik. Tisztában vannak vele, hogy a fejdíszük nemcsak drága, hanem szép is. Talán ők maguk is részt vettek a gyöngyfűzésben, amihez sok türelem és remek szépérzék kell.

Hát ebben sem volt hiba egyik párta esetében sem.

A kalotaszegi lányok nem vallottak szégyent ezekkel a ragyogó fejékekkel.

Valaha utánozhatták a gazdagok díszes kendőit, kalapjait és egyéb fejfedőit ezekkel a népi iparművészeti termékekkel, ám hozzáadva az alkotójuk minden teremtmény fantáziáját, amivel még színesebbé és kedvesebbé teheték a lányok viseletét. Vajon melyik lehetett szebb és értékesebb?

Hát persze, hogy a gazdag hölgyek viselete került nagyon sokba, de ha alaposan megnézed a gyöngyös pártákat, a szegényebb környezetben, ahol éltek, bizonyára soknak számított a gyöngyös párták ára is.

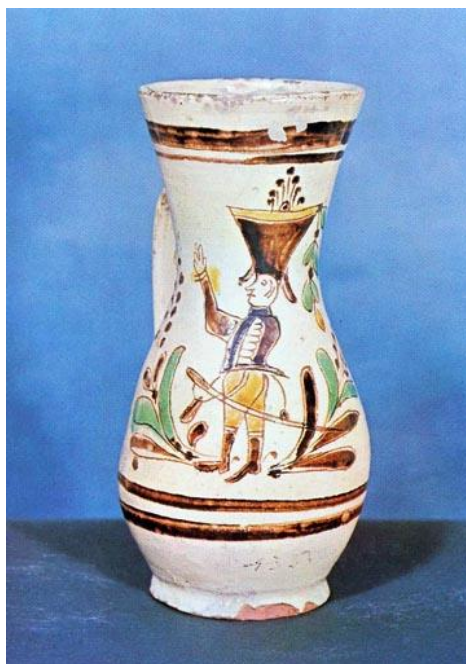
Ez még egészen kislány ezen a képen. Mégis sok csipkét és gyöngyöt varrtak a ruhájára is, nemcsak a pártájára.

De vajon ma hányan ékeskednek hasonló fejdísszel? Ha felpróbálhatnák, bizonyára akadna köztük, aki szeretné megkapni őket. A népi hagyományok sok titkot mesélnek el. Ha figyelmesen nézed őket, neked is juthat belőlük pár.

2024. december 22-23.

Utazás a bokályban

Volt egyszer egy furfangos katica. Kapta-fogta magát, egyszer belebújt egy bokályba. Nem mintha nagyon félt volna, de úgy elkapta az álmoság, hogy csak meghúzta magát és boldogan szunnyadt odabent jó ideig. Észre se vette, amikor megmozdult alatta a biztosnak hitt kis zug, ahol addig a bokály lakott, és már vitték is messzire. No, legalább is a falu másik végére.

Hát ahogy kinéz a katica a bokály fenekéről, látja, hogy utaznak fölötte a felhők. Mert aztán csak felébredt szegény, de addigra már késő volt. Egyetlen testvérét se látta maga körül, sőt arra sem emlékezett, hogyan került ő oda a bokály mélyére.

Nézelődött, próbált tájékozódni, de csak nem sikerült. Csak mászkált odabent körbe-körbe, mégse volt jó sehogyan sem. Valamit ki akart eszelni, de mivel megriadt kissé, nem jutott semmi a picinyke eszébe. Mert a katicáknak nem túl nagy a feje, ahová jelentős értelem szorulhatna.

Csak zötykölődött a szekér, amin a bokályt vitték ajándékba s vele együtt rázkódott a katica meg a bokály. Még szerencse, hogy félig megdöntve szállították és így, ha fel is borul, nem sérülhetett volna meg nagyon. A katica futkosott, hogy most mitévő legyen, és az az egyszerű gondolata sem támadt, hogy repüljön fel a magasba, ahonnan mindent sokkal jobban láthatna. De nem! Ő most fogolynak érezte magát és ez a gondolat egyre jobban idegesítette.

A bokály oldalára egy nyalka huszár volt pingálva. Ez a huszár természetesen kardot viselt az oldalán, de most éppen nem ült lovon, ahogy a huszárok szokták. Csak intett valamit a kezével, és jó lett volna, ha valaki meg is érti, mire akarja inteni a világot a nyalka huszár!

De nem úgy volt, és a huszár hiába intette az odabent mászkáló, szaladgáló katicát, hogy ne birizgálja a bokály oldalát, mert az őt roppantul zsenírozza. S mivel nem jött semmi válasz odabentről, egyszer aztán elrikkantotta magát:

-Azt a huszáros teremtetted, aki odabe' vagy! Nem hagyod rögtön abba ezt a folytonos birizgálást, piszkálódást meg zúgolódást?! Ha kijössz, egyből kettécsaplak a kardommal, hogy több kedved nem marad a helytelenkedésre!

No, ezt már muszáj volt meghallani, és a katica úgy gondolta, hogy valóban nem lesz érdemes előkászálódnia onnan, ahol van. Majd csak lesz valahogy, kivárja, mire fordul a dolog, így hát leszállt a bokály aljára és ismét aludni próbált.

De nem volt az olyan egyszerű. Mert mi lesz, ha az a valaki valóban kettécsapja őt a kardjával, ha kijön a bokályból? Hát a katica mégse tudott elaludni, csak ült lent és pislogott.

Aztán a szekér egyszer csak nagyot zökkent és megállt.

Na, mi lehet ez, képzelődött a katica a bokály homályában. Mert látni már nem látott semmit, mivel a bokály valóban feldőlt a sok rázkódástól útközben.

De aztán eljött a szabadulás órája.

Egy szép lány kezébe adták a híres huszáros bokályt. Ugyanis, aki a szekeret hajtotta, a bokályt oda helyezte, nem volt más, mint egy híres fazekasmester, aki ezzel a különleges bokállyal akart kedveskedni a szíve választottjának.

Hát ahogy átadta a szépséges bokályt, annak a szája megint felfelé fordult és a katica meglátta a tiszta felhőtlen kék eget. De most még nem mert moccanni sem, mert félt a huszártól meg annak a kardjától, amivel megfenyegette. De aztán összeszedte minden bátorságát és felmászott a bokály felső peremére.

-Nini! egy katica! – kiáltott fel a szép lány, aki a kezében tartotta a bokályt. – Ez is az enyém?

-Hát hogyne – felelte kissé meghökkenve a fazekasmester, aki erre a kérdésre nem is válaszolhatott volna egyebet.

A lány megpróbálta az ujj hegyére venni a katicát, de az megriadt és felröppent. Mivel sokáig odabent volt a homályban, először nem tudott jól tájékozódni, hát egyenesen nekirepült a fazekas mellényének, egyenest a szíve tájékára.

Kicsit zavarba jött, megült rajta, és nem is tudta, mekkora örömet okozott a fiatal fazekasnak.

Tudod, miért?

Mert ha egy katica egy szép lánytól egy legény felé repül, azt jelenti, hogy ő lesz a szíve választottja. Vagyis hogy a jegyajándékot elfogadta.

Így történt, hogy egy apró katica nagyot utazott, majd két embert is boldoggá tett a kis ügyetlenkedésével. Ráadásul még a huszár se vágta ketté a kardjával.

Ugye, milyen szerencséje volt?

Holnap legyen a ti vendégetek!

2024. december 23.

Hertelendi sógor

Hertelendi sógor hirtelenharagú ember volt. Ha dühbe jött, csak úgy záporoztak a szájából a mérges szavak. Akár a villámok, amelyek szanaszét röpködnek a levegőben zivatar idején. Sokan így is képzeltek el a lelkét: sötét égen, haragos felhők között felvillanó istennyila, de nem is egy, hanem egymás után akár száz is. Mert ha rájött a káromkodhatnék, hát ugyan tudta cifrázni, akár százféleképpen is.

Hát bizony, szitkozódásban nem volt párja Hertelendi sógornak. De az is igaz, hogy amilyen hirtelen érkezett a nagy szó-vihar, ugyanolyan gyorsan el is ült, amikor már kiadta a mérgét. Utána akár egészen jámbor foglalatosságba is kezdhetett, mert nem zavart másokat, neki meg csak úgy elszállt a csúnya beszédhez való kedve.

De ha rossz kedvében kapta valaki, aki nem is tehetett róla, ami azután következett, akkor nem állhatott meg előtte akár az utcán vagy a mezőn, útmentén álló kőszent sem. Azt is lehordta, majd keresztet vetett és megcsendesedve lépkedett tovább.

A barátai mégis a fejükbe vették, hogy valahogyan megtréfálják, úgy próbálják jobb útra téríteni Hertelendi barátjukat. Egyelőre csak szóban, azaz egy megbeszélés erejéig foglalkoztak a témával, de miután elváltak útjaik, azaz ki-ki hazafelé indult, tovább rágódtak rajta, hogy aztán a következő találkozáskor valamivel csak előrukkoljanak.

Az egyik rápirított volna, amikor mérgelődő kedvében találja a barátjukat. Ez már csak azért sem tűnt jó ötletnek, mert Hertelendinek megvolt az a rossz szokása, hogy jobb híján akár másokkal is összeveszett, ha nem tudta elérni bosszúsága hegyes nyilaival az illetőt. Mérges embert még mérgeesebbé tenni nem túl épületes gondolat, úgyhogy le is hurrogták rendesen

azt a barátjukat, akinek nem akadna jobb dolga, mint pörlekedni, szidni és pocskondiázni egy derék barátot.

Akkor jött a másik gondolat, az is valaki mástól:

-Mi lenne, ha inkább nyájasan szólnánk hozzá? – kérdezte a gyanútlan atyafi.

-Nem jó gondolat! – hurrogtá le máris egy tapasztaltabb barátjuk. – A dühös embert még jobban feldühítik vele, ha arról próbálják meggyőzni, hogy mennyire téved. Akkor irányt változtat és azonnal nekiugrik annak, aki békéltetni akarja. Szóval Hertelendi sógor mindenképpen le akarja vezetni a feszültségét, amikor „idegbe jön”.

-Hát akkor káromkodjon a kutyájára! – mérgelődött meg egy másik barát. – Az úgyse mer visszabeszélni neki, és minden sértést elvisel.

-No, szegény állat! – vette védelmébe a derék Sajó kutyát Miska szomszéd. – Lehet annak is elege, amikor a sógor begorombul! Hát nem elég neki, amit csak úgy mellékesen kap tőle? Találjunk ki valami jobbat ennél!

A tanácskozás leült, azaz mindenki dolgára sietett, mert nem lehetett csak a Hertelendi sógor dolgával foglalkozni, amikor dologidő volt.

De aztán hidegebb idők jártak, és még valami keserítette a falusi barátok életét. Kitört a koronavírus-járvány, ami mindenkit hazaparancsolt. Senki nem tudott róla biztosat, még az orvosok sem. A biztonság kedvéért zárlatot rendeltek el, azaz tiltották a nagyobb, népesebb összejöveteleket. Ez roppant bosszantotta az emberek egy részét. Ők voltak azok, akik azonnal ellenkezni kezdenek, ha nekik megtiltanak valamit. Bármit. Nem túl szerencsés alkatúak, mondhatni, de mégis vannak ilyen emberek. Csak akkor támad baj, ha ezeket valami magasabb pozícióba segítik, ahonnan váltig gyötörhetik embertársaikat. No, a Jóisten mentsen meg mindenkit az ilyen alaktól meg a segítőtől!

Később előmerészkedhettek az emberek, akik kissé megszeppentek a járványtól, meg amit még okozott nekik. Egy rossz tapasztalat árnyéka vetődött rájuk, és ettől senki nem érezte jól magát.

Voltak, akik feltalálták magukat és elhívták telefonon a barátaikat, rokonaikat. No, egy kis tereferétől mindjárt jobb lett a hangulatuk. Igaz, nem mindenkinek, mert az örök lamentálók, panaszkodók olykor még jobban lehangelődtek egy kis eszme-és tapasztalatcserétől. Sokan online-függőkké váltak, mert az internetről próbáltak hozzájutni minél több információhoz.

A legtöbben azonban csak végezték a ház körüli munkákat, amik úgy tél felé már ritkultak. Jöttek a rövidebb nappalok meg a tornyosuló rossz hírek. Ezeken Hertelendi sógor szeretett a leginkább mérgelődni, azt már sejtheted.

Azért ne hidd, hogy minden vég nélkül folytatódhat! Minden történetnek van eleje is meg vége is. És a sógort se olyan fából faragták, hogy hagyjon magával kitolni csak úgy. Át is lehetett káromkodni a szomszédba is, ha úgy hozta a helyzet. Akkor meg szó szót követett, és lett belőle egy kis purparlé, az ő idegfeszültsége attól menten alábbhagyott.

Szóval Hertelendi sógorra rájárt a rúd. Már többen is meg akarták leckéztetni, amikor az egyik barátja elpanaszolta az ügyét a jó Kálmán atyának. Hogy erre meg arra, ezt a derék embert mégis csak meg kellene regulázni.

Legnagyobb meglepetésére Kálmán atya mégse a gyakoribb gyónást és penitenciát javasolta Hertelendi esetére. Az a bizarr ötlete támadt, hogy a barátainak meg kellene tréfálniuk azt a csúnyaszájú embert valami ötletes dologgal. Hátha attól könnyebben észhez térne és belátná, milyen csúful cselekszik, amikor nem tud parancsolni a szájának...

A barátok meg is tanácskoztak maguk közt, és egyelőre elvonultak, hogy ki-kí előhozakodjék egy ötlettel, amivel megmenthetnék a barátjuk lelki üdvét a kárhozattól.

Túl sokáig várniuk aztán nem kellett. Az egyiküknek a fia talált egy török felvételt az interneten.

Ez egy bekötött szájú hóembert ábrázolt szemüveggel a feje tetején. A szemüvege éppen a Hertelendiére hajazott. No, de hogy juttassák el hozzá? A sógor nem internetezik, és nem is biztos, hogy egy török minta lenne neki a követendő példa.

Mindent megoldott az időjárás.

Akkora hó esett le hirtelen, hogy alig győzték lapátolni az udvarból meg a ház előtt. Azt a bizonyos hóembert ők is megépíthetik, épp oda a Hertelendi sógor portája elé. Hátha veszi a lapot és elérte a célzást: jobb lesz, ha befogad...

Már csak egy fekete keretes szemüveget kellett szerezni, hasonlót, mint a Hertelendi sógoré.

Akadtt az egyik háztartásban, ahol a néhai nagymamáról maradt rájuk évekkel azelőtt az olcsó keretes szemüveg.

Aztán az egyik reggel megépült a derék hóember. Fekete szájmazskkal, fekete keretes szemüveggel, fekete szénből kirakott szemekkel.

Valaki még egy táblát is akasztott a nyakába:

NE KÁROMKODJ, KOMÁM!
A MASZK ALATT KÉNYELMETLEN.
NEM VAGY TE TÖRÖK.

A nyomaték kedvéért bedobták a postaládába a török fotót.

Hertelendi sógor első reakciója persze az volt, hogy kegyetlenül kikáromkodta magát. Már azon volt, hogy nekimegy a hóembernek és szétrúgja. Fogott is egy lapátot, mintha csak havat akarna lapátolni odakint az utcán, de akkor a felesége megfogta a karját és csendesen így szólt hozzá:

-Nem gondolod, hogy igaza van annak, aki ezt üzenre neked? Hiszen úgy káromkodsz okkal-ok nélkül, akár a záporosó. Mi lenne, ha elgondolkoznál rajta?

Hertelendi sógor karja aláhanyatlott. Nézte a feleségét, aki egy rossz szó nélkül tűr neki. Most is milyen szelíden figyelmezteti, hogy rossz úton jár. Bizonyára igaza lehet az asszonynak.

Visszatette a lapátot a helyére és hátra ballagott, hogy az állatok után nézzen.

Nem volt ez könnyű nap az életében.

Hiszen, ha arra gondolt, hogy a felesége is beszélhetne vele olyan csúnyán, mint ő szokott másokkal, mégse teszi. Kell lenni egy módszernek, amivel le lehet szokni erről a pogány szokásáról.

És ahogy egykor rálépett arra a rossz útra, most megállt, hogy visszaforduljon onnan. Ez eltartott egy darabig.

Ám amikor már lehetett ismét templomba járni és a jólelkű Kálmán atya meggyóntatta, észrevette, hogy a Hertelendi János lelkében komoly szándék érlelődik. Ezt tanácsolta hát neki:

-Amikor indulatba jössz, fiam, számolj tízig, csak azután ejtsd ki a szádon a következő szót! Ha csúnyákat gondolsz, fordítsd jó irányba, biztosan sikerülni fog!

Hertelendi sógor sokáig emésztette a szót meg az atya intelmeit. Hát hiszen számolni még csak tud ő, pláne tízig! Igaz, Kálmán atya azt is javasolta neki, hogy jó lassan számoljon, ne siessen vele.

Onnantól fogva Hertelendi sógor úgy számolta a szavakat, mint az asszonyok a kötés közben hurkokat. Habár mégse egészen úgy. Az egy sima, egy fordított neki nem jött volna be... és a hóember addigra rég elolvadt...

2024. december 25.

Hímzőfonál és tűpárna

Gézu a fejébe vette, hogy ő is hímezni akar, mint az anyukája meg a nagymamája. Olyan fürgén, frissen jártak az ujjai, hogy Gézu ámulva nézte. Aztán elálmodozott a dolog fölött. Hogy bezzeg, ha ő is hímezni tudna, mennyivel könnyebb lenne ajándékokat készítenie a családtagok számára! Csak varrna egy-egy kisterítőt vagy egyéb apró dísz tárgyat, amivel komoly meglepetést szerezne mindenkinek. Hogy ez a Gézu mit nem tud?!, ámuldoznának rajta, ő pedig lapítana, és dehogyis árulná el a titkát, honnan van ez a különleges tudása.

Odaült hát a család asszonyi különítményének asztalához és egyre figyelte, hogyan készítik a fürgé ujjak a különféle öltések egész sorát. Máskor csak körülöttük sündörögve próbált szert tenni a vágyott tudásra, de egyelőre nem jött össze neki semmi. Már-már kijött a sodrából, de egészen nem mert, mert ha kitiltják ezekről az eseményekről, akkor kitől fogja ellesni ezt a fene nagy tudományt? Neki annak tűnt, mert senki nem magyarázta el neki az öltések titkát, ő pedig nem mert kérdezni, nehogy rajtakapják, mire készül.

Egyre figyelt és ámult, amíg egyszer a nagymamája el nem kapta a mohó tekintetét és meg nem kérdezte tőle, mi az, amit annyira tudni szeretne.

-Á, semmi, semmi, csak nézelődöm. Olyan jó nézni titeket, milyen fürgén jár az ujjatok és mennyi szép dolgot tudtok készíteni tűvel és cérnával – hárította a nagymama figyelmét Gézu, de a nagymama szeme elől nem lehetett elrejteni semmit sem.

-Akarsz te is ilyesmivel foglalkozni? – szögezte neki a kérdést a nagymama, amire Gézunak egyszerűen elakadt a szava. A füle tövéig elvörösödött és nem tudott mi válaszolni hirtelenjében.

Az anyukája szólt közbe kissé meggondolatlanul:

-Ugyan már, Anyuka, nem fiúknak való az ilyesmi. Nekik a foci meg a szerelés megy, azt szinte tanulniuk sem kell.

Gézu még tovább pironkodott, és csak ennyit tudott kinyögni:

-Igen, de én...

A nagymama máris a védelmébe vette:

-Csak hadd próbálkozzon vele. Miért ne tenné? Legalább megtanulja felvarrni a gombját, amikor leszakítja. Akkor majd azt is megtudja, hogy amit az asszonyok olyan profi módon tudnak, azt ő is eltanulhatja, még ha lassabban is esetleg.

Egy rövid kis vita még tartott egy darabig, de a vége az lett, hogy Gézut maga mellé ültette a nagymamája, és a kezébe adott egy darab maradék anyagot, egy tűt és egy gombolyag cérnát.

-Na, ezen gyakorolhatsz, Gézukám.

-De hogy csináljam? – szeppent meg Gézu.

-Először fűzd be a cérnát a tűbe! Csak türelmesen, nem megy az elsőre mindenkinek.

És valóban, Gézu is esetlenkedett a tűbefűzéssel egy darabig, de aztán megmutatta neki a nagymama.

-Ne hagyd túl hosszúra, mert úgy jársz vele, mint a mesebeli ördög – magyarázta a nagymama.

-Hát az hogy járt? – érdeklődött Gézu.

-Fogadott a szűccsel, hogy legyőzi gyorsaságban, de azért, hogy ne kelljen túl sok időt töltenie a tűbefűzéssel, túl hosszúra hagyta a cérnát. De még akkor se jött rá, mit kellene tennie, hát a túl hosszú cérna után mind kiugrált az ablakon meg vissza, s azzal pocskolta el a versenyre szánt idejét. Közben a szűcs persze jóval hamarabb végzett a munkájával és jól kinevette az ördögöt, aki mérgében visszaroht a pokolba.

-Jó, de akkor milyen hosszúra hagyjam? – kérdezősködött Gézu.

-Csak olyanra, hogy kényelmesen tudjál dolgozni vele.

Az asszonyok árgus szemekkel figyelték, hogy halad Gézu a női munkával, különösen az anyukája, aki nem hitte, hogy lesz a fiacskájának annyi türelme, hogy valóban varrással foglalkozzék.

Gézu azonban türelmesen fűzőgette be a tűbe a cérnát, nyisszantott egyet a kisollóval, majd a csomót is megkötötte a cérna végére, és sorra varrta fel a gombokat a maradék anyagra, amit a nagyitól kapott. A nagymama azt is megtanította neki, hogyan varrja el a végét, mert ha csak úgy hagyja eldolgozatlanul, akkor hiába dolgozott, a gomb magától le fog válni. És nem felejtette el megdicsérni sem a fejlődésért, amit az unokája mutatott a varrás tudományában.

Gézu valósággal szárnyakat kapott. A nagymama nem véletlenül volt öregebb a lányánál, bölcsőbb is volt. Elegendő élettapasztalattal rendelkezett ahhoz, hogy észrevegye, mire vágyik a kisunokája.

Mikor legközelebb náluk töltötte a hétvégét Gézu, maga mellé ültette a hímzőasztalkához és adott neki egy darab fehér szövetet. Tű, cérna, olló, minden rendelkezésre állt, sőt még a

szabókrétát és a tollat sem felejtette el a nagyanyó. Több vonalat húzott az anyagra, majd elrendelte, hogy Gézu fűzzön be fonalat s akkor elkezdődött a hímzésoktatás.

-Ez itt a száröltés. Először ezt tanuld meg, mert ez a legegyszerűbb. Ezt gyakran használjuk a hímzésben, majd meglátod.

Gézu szorgalmasan végigvarrta a vonalakat, és megmutatta a nagymamának.

-Jó lesz így?

-Még egy kicsit gyakorolnod kell. De hogy ne und meg a sok egyenes vonalat, rajzolok neked egy karikát is. Azon körbe-körbe kell haladni, majd meglátod, csak figyeld, én is hogy csinálom!

Az csak természetes, hogy az első próbálkozások nem lettek túl sikeresek, de arra való a gyakorlás, hogy ügyesedjen tőle a nebuló. Aztán a nagymama azt is megtanította Gézunak, hogyan kell felfejteni a félresikeredett varrást. A tű is meg-megszurkálta időnként az ujját, de arról már tudta, hogy katonadolog, és egy fiúnak nem illik ilyesmiért siránkoznia. És hát célja is volt vele, hogy beállt a nagymamához hímzőinasnak.

A nagymama alig győzte kitessékelni Gézut, amikor úgy látta, hogy aznapra elég lesz a tanulásból. Nem volt annyira nehéz, mert megérkezett a nagypapa, és előtte nem akarta felfedni a titkát a kis különnc Gézu. Úgyhogy gyorsan odaspurizott az ajtóhoz, hogy üdvözlje a nagyapót, a nagymama közben diszkrétan a hímzőkosarába suvasztotta a Gézu tanulódarabját.

Azt nem mondom, hogy egykettőre beletanult a hímzés-varrás tudományába Gézu gyerek, de azt igen, hogy szépen haladt. Akárcsak egy kislány, aki hozzá hasonlóan még nagyon kezdő. Majd annak az ideje is eljött, amikor már egyszerűbb dísz tárgyakat is el tudott készíteni a nagymama irányítása alatt.

Mint ahogy az is sejthető, milyen fürgén megtanulta a különféle öltéseket, hogy ezeket variálva egyre változatosabb mintákat tudjon hímezni. Nem voltak ezek tökéletes darabok, de mégis csak önálló munkák voltak, amiket megcsodáltak a megajándékozottak. Nem győzték dicsérni, Gézu meg nem győzte hallgatni a sok dicsérő szót, amit neki szántak.

-Hogy ez a gyerek milyen ügyes! Ki hitte volna, hogy ellesi a nőktől a féltve őrzött tudományukat!

Gézu aztán nemcsak használta a nagymami tűpárnáját és varróeszközeit, hanem maga is készített hasonlóan szép darabokat.

Igaz, a barátainak nem mesélte el, miféle hobbija van neki újabban, mint ahogy azt sem, miért szeret annyira a nagymamája közelében lenni és vele külön több időt eltölteni. Amikor mégis faggatták erről, röviden csak ennyit felelt:

-A nagymami olyan érdekes dolgokat szokott mesélni.

És valóban. Nemcsak a pórul járt ördögről tudott mesét, hanem még sok másat is, amiket szívesen elmondott Gézunak. A kisunoka tudománya közben sokat gyarapodott, úgy a népi hímzés területén, mint a népmesék ismeretében.

Úgy tudom, hogy a végén még szűcsnek is kitanult.

Igaz, hogy azokhoz a szép varrottas szűrökhöz másfajta technikákat is meg kellett ismernie, de ha megvan az érdeklődés és a vonzalom, akkor senki nem állíthatja meg a nebulót, hogy végül maga is mesterré ne váljon.

Te miben szeretnél olyan ügyessé válni, mint Gézu a hímzésben, varrásban?

2024. december 27.

Állatok maguk közt

A ló, a szamár meg a tehén körülvették a jászolt. Nagy szemeik még nagyobbra tágtak, amikor meglátták, hogy benne egy kisdéd pihen és az igazak álmát alussza. Az éjszaka kissé hűvös volt, hát megpróbálták felmelegíteni a kezdetleges fekhelyet, amely a gyermeknek egyelőre jutott. A testükből áradó melegen kívül forró párát is leheltek ki az orrukon. Az istállószag keveredni kezdett a friss szénáéval, ami egy kis kedvességet kölcsönzött az idilli helyzetnek.

A gyermek kisvártatva kinyitotta a szemét és elmosolyodott. Kezeit áldásra tárta szét, amitől mindenki meghatódott. Csak nézték elbűvölten a kisdedet, akiből különös fény áradt. Aztán mintha nem is ők melengették volna, hanem az ő fénye világított és melegítette az őt körülvevő embereket és állatokat.

A juhok is közelebb húzódtak és nem győzték csodálni a gyermeket, mert ilyet ők még soha életükben nem láttak. De talán nem is a meleg vonzotta annyira őket, hanem az a csodálatos erő, amely ebből a kicsinyke lényből áradt, hogy szinte megtöltötte szent erejével a kezdetleges istállót. Ennek a fénynek az erejétől még ez a silánynak is alig mondható hely is széppé változott, s azontúl senki nem foglalkozott vele, mennyire úri vagy póri s hogy miért éppen ott kaptak menedéket a messziről idevándorolt szülők.

Csak nézték elbűvölten és senkinek nem volt egyetlen szava sem. Mintha mindenki megnémult volna, pedig csak nem akarták megzavarni a kisdéd nyugalmát. Azt remélték, hogy majd ismét elalszik és nyugodtan pihen, mint az előbb.

A szülei is letérdeltek előtte, mint amikor imádsághoz készülnek. A helyzet valóban imádságos volt. Ám egyikük se merte most kinyitni a száját. Nézték az égi csodát és ámultak mindannyian. Hogy ez épp velük történt meg, miközben ők nem is számítottak rá. Vagy legalább nem erre, hogy a most született kisdéd ilyen nagy hatással lesz mindenkire.

Az állatok azért mégis csak leheltek rá, nehogy fázni kezdjen és sírva fakadjon. Nem tudták, nem is sejtették, hogy a kicsinyke lény, aki nemrégén jött a világra, nem lesz síró. Olyan erővel

tudja kifejezni most még szavak nélkül is, amit szeretne, hogy nem fog annyit sírdogálni, mint a többi kisgyermek.

A háromkirályok pedig már egészen közel jártak. Fényes csillag vezette őket, amelyről tudták, biztosan megmutatja nekik, hol találják azt az újszülöttet, akit már annyira vártak. Kiolvasták tudós könyveikből és leolvasták az égről, az égi jelekből, hogy most valami fényes, nagy dolog van készülőben. Egyébiránt mire kellene az a nagy fényesség az égen?

Aztán ők is megbámulták a gyermeket. Bár még csak most született, mindenki tudta, hogy ő a nap főszereplője. Ahogy ránéztek, azonnal felismerték rajta az égi jelet, amelyek nyomában már jó ideje jártak. Az éjszaka csodálatos sugallatokat adott nekik. Ezt előbb nem tudták mind elmondani, de olyan bizonyossággal érezték, hogy senkinek nem engedték volna, hogy vitát nyisson fölötte.

Hódoltak hát neki. Ki-ki térdre ereszkedve fejezte ki hódolatát a megszületett Megváltó előtt, és ő rájuk is csak mosolygott. Bár fáradt és éhes volt, mégse sírt. A háromkirályok átadták ajándékaikat, majd visszavonultak tanácskozni. Nem akarták zavarni a fiatal édesanyát és gyermekét. Bölcsék voltak, hát tudták, hogy most illik magukra hagyni őket.

Mária magához vonta a gyermeket, az állatok pedig körük heveredtek és tovább melegítették őket. Mindez teljes összhangban történt. A bárányok különösen szorgosan melengették az anyát és gyermekét az egyre hűvösebb éjszakában. A távolból mennyei ének szólt, de ez nem a pásztorok szokásos esti dala volt, hanem az angyalok köszöntötték a kicsi Jézust, az ő kórusuk zengte azt a szépséges éneket.

Áldott éjszaka volt. A legutolsó szalmaszálból is áldás sugárzott a világra. És mindent betöltött az a fenséges ének, amelyet azelőtt sohasem hallott senki. A világ és a kisdud ismerkedtek egymással. Ismeretségük pompás zenével kezdődött. Meg persze az állatok szeretetével és a háromkirályok hódolatával.

A betlehemi csillag továbbra is fölöttük ragyogott. Mintha megállt volna az idő és az égitestek nem haladtak volna tovább égi útjukon. Aki látta, többé nem feledte. Azóta sokan lerajzolták,

lefestették, de senki nem tudta visszaadni azt az élményt, mint amiben ennek a történetnek a főszereplői részesültek.

Minden karácsonyeste várjuk vissza ezt az álmot. Talán, ha az emberek jól viselkednek, letesznek gonoszságaikról és nem akarják bántani többé egymást, ismét felragyog hatalmas fényével az a csillag, amely feledhetetlen emléket hagyott maga után.

Erre emlékezünk minden szenteste, ezért imádkozunk mindnyájan, akik békére vágyunk, és ezt várjuk vissza, hogy az emberiség megjavuljon végre ennek áldott fényében. Ugyanúgy, mint akkor, kétezerhuszonnégy esztendővel ezelőtt.

Mikor a kisdéd ismét elaludt, az állatok maguk közt összesúgtak:

-Ő az, igen Ő az!

-Megszületett és most már mindig velünk lesz!

Aztán megint elhallgattak. Senki nem akarta megzavarni a kisdéd nyugalmát. A szentséges éj borult föléjük védelmezőn.

2024. december 28.

Nem erre, hanem arra

Sünike mászott csendesen az éji sötétségben. A ház lakói ugyan nem bántották volna semmiképpen, ő mégis óvatosan élt. Az embereken kívül a kutyáktól és egyéb ragadozóktól tanította meg félni az anyukája. Nem éppen most, hanem amikor még kicsi sün volt, egészen gyerek.

A legtöbbször rovarokra, gilisztákra és csigákra vadászott, amiért kimondottan szerették az emberek, akiknek a kertjébe beköltözött, vagy csak néhanapján ellátogatott. A kerteket ugyan erős kerítésekkel védték és azokon nem volt könnyű átjutni, de mire való a sünike ügyes kis esze, ha még ezt se tudná?!

Ment, mendegélt egyre az éjszakai sötétségben, majd félhomályos helyekre ért, ahová bevilágított az utcai lámpák fénye. Olyankor megtorpant, körbeszimatolt. Mindent megszaglászott, mert őt is a szimata vezette a nem túl barátinak vélt közegben, ahogyan a kutyákat és a macskákat, egyéb állatokat.

Aztán valami megütötte a hátát. Épen akkor, amikor a zöldségeskerten vonult végig. Hirtelen összerándult, mert a vele született ősi ösztöne erre ösztökélte. De nem érzékelt semmi veszélyt, sőt nagyon finom illat terjengett a levegőben. Nem volt könnyű beazonosítani, mi okozta azt a kicsinyke sün-riadalmat, de sikerült. Egy szem eper hullott a hátára, amikor a számoçaültetvény alatt haladt el, és amint gyorsan összegömbölyödött, mindjárt az orra elé pottyant.

Megszimatolta és nagyon finomnak, vonzónak találta az illatát. Ez éppen másmilyen volt, mint a rovaroké szokott, sőt jóval kellemesebb azoknál. Gyorsan nekilátott hát, hogy elfogyassza. Az állatok gyakran féltik a hasukat. Amikor finomabb falatokra találhatnak, mielőbb bekebelezik őket, nehogy valaki más is szemet vessen rájuk és elvegye tőlük.

Sünike is így volt ezzel. Csak úgy szürcsölte az eper édes levét s hozzá még csámcsogott is. Emberi társaságban rászóltak volna, hogy ne illetlenkedjen, de most egyetlen ember se volt a

közelében. Nem pisszegték le, mint a színházban szokták egymást az emberek, sőt a kis sündisznó azt se tudta, hogy színházak is vannak a világon, s hogy oda emberek járnak. Nem azért, hogy élelmet kaparintsanak meg maguknak valahonnan. hanem hogy ott szórakozzanak. S még ilyet! Egymáson! Olyan mókamestereken, akik el tudják hitetni velük, hogy az elmaszkírozott emberek egészen mások, mint amilyennek gondolják őket.

Nos, hát mindez fel se merült, mert sünike igazi vadállat volt, éjszakánként szabadon járkáló és vadászgató kicsi állat. Még olyasmire se gondolt, hogy őt az emberek szerethetik, mert erre nem tanította meg az anyukája. Csupán annyit, hogy ha ő is szép csendesen elvadászgat a kertjeikben, akkor megtűrik s talán nem teszik lapátra.

Van, aki ennek ellenére kiteszi a szűrét, még hozzá éppen úgy, hogy óvatosan alátol egy lapátot és kiviszi az udvaráról a sünöket. De hogy miért azt ne tőlem kérdezd! Eltávolítani egy hasznos állatot a kertből olyan értelmetlenség, hogy belegondolni is nehéz, mi oka lehet rá bárkinek.

Sünikének még nőnie kellett. Éppen ezért nem érte be az egy szem eperrel, s habár igen csábosnak találta az illatát és az ízét, arra mégse vetemedett, hogy lelopjon egy másik szemet az anyanövényről. Ahogy jött, ugyanolyan komótosan tovább sétált, újabb fogás után nézve a számára csak terített asztalként szolgáló kertben.

Mikor már alaposan belakmározott, talált egy tányért is a ház közelében, benne friss vízzel. Hogy neki készítették-e ki vagy egy másik állatnak, azt nem tudta, mert a tulajdonjogról se volt fogalma sünikének. Meg hát amit senkisé is tiltott meg neki, azt ő bátran elfogyasztotta. Ugyanúgy, ahogy a többi állat is szokta. A víz jólesett neki a langyos nyári estén. Ugyanúgy járt a kis fényes orrocskája, mint amikor az epret ette. Finom a tiszta víz, jó annak, aki szereti.

Evett-ivott, aztán tovább szuszogott.

Vagyis hogy igyekezett most már hazafelé, a saját vackába.

Nehogy megint összetalálkozzon egy olyan kíváncsi állattal, amelyik túlságosan érdeklődött iránta a minap. A nevét még nem tudta, csak a hosszú bajusza ingerelte, amikor alaposan

megszimatolta sünikét. Bántani se bántotta, csak egy kicsit megpiszkálgatta a mancsával, ami ugyan puha volt, de veszélyesnek tűnő karmok látszottak a végén.

Szóval jobb volt óvatosnak lenni.

Nehogy még nagyobb állatokkal találkozzon, amelyek vadászhatnak rá. Vagy legalább alaposan ráijeszthetnek.

Vagy mondjuk inkább így: jól egymásra ijeszthetnek.

Már későre járt. Sünike hazafelé igyekezett, és még csak gondolni se akart egy kutyával való találkozásra! Igaz, hogy megvédik a tüskéi, de azért jobb elkerülni a harcot, ha nem feltétlenül szükséges.

A kutyák is inkább aludjanak, ahelyett, hogy szegény ártatlan sünökre támadjanak, gondolta magában a kis süni, és valóban a vacka felé igyekezett nagy szuszogva. Szóval nem erre igyekezett a kis sün, hanem arra. Mindig a szimatától vezetve, és mindig a kis kuckója felé.

Nem is hinnéd, milyen ügyes helyet talált magának a kis fürge rovarvadász a kertben!

Egyenesen egy fatörzsnek kinéző öreg kosár felé tartott. Oda vackolta be magát. Neki az volt a lakása.

De hogy ő volt olyan ügyes, vagy az emberek, akik a számára odakészítették azt a kicsinyke lakot, nem tudni.

Fő, hogy volt biztos búvóhelye.

Holnap kukkantsd meg te is, hová rejtőzik minden hajnalban a süni, amikor már befejezte az éjszakai vadászatát!

Hátha téged is befogad társbérlónek...

2024. december 30.

Tartalom

Királyok és királyasszonyok.....	7
A csóka álma.....	15
Rozika duzzog	28
Süss fel, nap!.....	31
Szertelenke játszik	36
Szél Úrfi csodái.....	41
Lókötő és Kutyaütő	45
Bezzeg néni konyhája	49
Távoli vizek.....	54
Csirke Pista felnőtt.....	60
A békák birodalma	66
Tavaszi madárdal	70
Állatkertben	77
Szerénke bánata	82
Szegfű és gerbera.....	86
Élet a lápon	91
A bujdosó talpas	96
Mókuskok és cinegék	99
Az elvetemült Lackó.....	104
Bünti a köbön.....	110
Az elgurult gombócka	113
Festett virágok	116
Dráma a játszótéren	125
Brekeke, brekeke, mély a tó fenéke... ..	127
Kisfiúk játéka.....	132
A delfinek üzentek	139
Csiribí-csiribá	144
Babakonyha	147
A gatyavadász faág.....	156
Iskolába, óvodába	163
Kandúrkának jó dolga volt	166
Merre tovább, Kiskati?.....	171
Gyöngyös párták.....	176
Utazás a bokályban.....	179
Hertelendi sógor.....	182

Hímzőfonál és tűpárna	187
Állatok maguk közt	192
Nem erre, hanem arra	195

Murawski Magdolna újabb mesekönyve kissé sokat váratott magára. Ám érdemes volt várni rá, mert ismét valami meglepő dologgal szolgált. Sok képtelen elemet illesztett közéjük, amelyek azért jól megférnek a hétköznapi történetekkel. Hogy ez most mesés ismeretterjesztés vagy egy képtelen álomvilág, amely megmutatja magát és fura lényeit, azt eldönti az olvasó. Murawski szeret tréfálkozni és a görbe tükör sem hiányzik az eszköztárából. Ezen keresztül láttatja meg a világ javítandó hibáit.

Különféle korokban játszódnak a történetei, amelyek felnőttek számára is élvezhetők. Talán nem is kellene szigorú választóvonalat húzni a kettő közé, hiszen a felnőttek szoktak először mesélni a gyerekeiknek, hogy aztán a kicsik maguk is forgatni kezdjék a könyveket. Az olvasás komoly tudomány. A mai felszínes világban nem is mindenki képes rá, hogy alaposan megértse, amit a betűk mögött illene meglátnia. Az ifjabb nemzedékeknek, ha a nemzedékváltás megtörténik, talán már maguktól is menni fog, amit egy másik generáció már-már kiirtott az emberi tudáskincs elemi anyagából.

A sok állatos történet a fabulák világát idézi, mégis mai változatban, amikor már jóval több ismerettel rendelkezünk az élővilágról. Képanyaga is ehhez illeszkedik. A királyfiakról és hercegkisasszonyokról szóló mesék sem hiányozhatnak, mint ahogy a cirkusz világa és a lelki problémáké, amelyek a gyermekeknél viselkedészavarokban nyilvánulnak meg. De mindegyik van gyógyír, mert mindent felold a szeretet, a legtermészetesebb orvosság.

Visszapillantathatunk a nagy felfedezések korába, amikor még ismeretlen vidékek sokasága várt az utazókra. Ám meglehet, hogy inkább a felfedező kíváncsisága várta az új kalandokat, a még fel nem fedezetté nem annyira. Ők nem is tudtak arról, hogy miféle utazók tartanak feléjük és milyen szándékokkal. Ezt mind áthatja egy varázslatos elem, amely csodákat teremt az egyszerű élethelyzetekből is.

Murawski könyveiből nem hiányozhatnak a virágok és a madarak sem. Ezeket jól ismeri, és szeretné, ha gyerekbarátai-olvasói is megkedvelnék bennük a szépséget és a vonzó külső mögötti tartalmakat is. Igaz, más mesékben meg ránk nyithatja az ajtót a játszótéri balesetek világa is, amelyet jobb olvasmányként megismerni és általuk óvatosságot tanulni, mint hirtelen szembesülni velük.

Miért ajánlom ezt a mesekönyvet az olvasóknak? Csak mert olvasni jó őket, és ha hosszabb is némelyikük, mint a szokványos rövidke mesék, érdemes kivárni a végét a történetnek. Néha képtelen, abszurd elemek hökkentenek meg, máskor meg talán már a gyermekolvasó is tudja a választ a szerző által feltett kérdésekre. Murawski Magdolna gyakran megszólítja őket, „kiszól”, hogy tudja, valóban követik a gondolatait azok, akiket megkérdez. A kérdezz-felelek módszer révén egészen biztosan megmarad mindaz, amit meg akar tanítani nekünk. Valóságban vagy álomvilágban egyaránt.